

MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI LOCUINȚELOR

**AUTORITATEA DE MANAGEMENT PENTRU
PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL**

**DOCUMENTUL CADRU DE IMPLEMENTARE A
PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL 2007-2013**

Mai 2008

LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR	4
STRATEGIA ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL 2007-2013 (POR)	5
II. DESCRIEREA DOMENIILOR MAJORE DE INTERVENȚIE.....	8
II.1. Axa Prioritară 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere 	8
II.1.1. Domeniul major de intervenție 1.1: Planuri integrate de dezvoltare urbană	8
II.2. Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport	20
II.2.1. Domeniul Major de Intervenție 2.1: Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construirea/reabilitarea șoselelor de centură.....	20
II.3 Axa Prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale	27
II.3.1. Domeniul Major de Intervenție 3.1: Reabilitarea /modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate	27
II.3.2. Domeniul Major de Intervenție 3.2: Reabilitarea /modernizarea / dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale.....	32
II.3.3. Domeniul Major de Intervenție 3.3: Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență.....	39
II.3.4. Domeniul Major de Intervenție 3.4: Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă	43
II.4 Axa Prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local.....	52
II.4.1. Domeniul Major de Intervenție 4.1: Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală	52
II.4.2. Domeniul Major de Intervenție 4.2: Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități	59
II.4.3. Domeniul Major de Intervenție 4.3: Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor	64
II.5 Axa Prioritară 5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului.....	72
II.5.1. Domeniul Major de Intervenție 5.1: Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe	72
II.5.2. Domeniul Major de Intervenție 5.2: Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice.....	79

II.5.3 Domeniul Major de Intervenție 5.3: Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică ...	89
II.6 Axa Prioritară 6: Asistență Tehnică.....	97
II.6.1. Domeniul Major de Intervenție 6.1: Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional.....	97
II.6.2. Domeniul Major de Intervenție 6.2: Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR.....	102
III. PLANUL FINANCIAR.....	107
IV. ASPECTE PRIVIND IMPLEMENTAREA	112
ANEXA 1.....	115
ANEXA 2.....	117
ANEXA 3.....	118

LISTA ACRONIMELOR ȘI ABREVIERILOR

ACIS	Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale
ADR	Agencia pentru Dezvoltare Regională
AM	Autoritatea de Management
C&D	Cercetare & Dezvoltare
CDI	Cercetare, Dezvoltare, Inovare
CDR	Consiliul pentru Dezvoltare Regională
CE	Comisia Europeană
CNDR	Consiliul Național pentru Dezvoltare Regională
DGDR	Direcția Generală pentru Dezvoltare Regională (din MDLPL)
DRU	Dezvoltarea Resurselor Umane
EDIS	Sistemul Extins de Implementare Descentralizată
EUR	Euro
FEDR	Fondul European pentru Dezvoltare Regională
FS	Fonduri Structurale
FSE	Fondul Social European
IMM	Întreprinderi Mici și Mijlocii
MCC	Ministerul Culturii și Cultelor
MDLPL	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor
MEdCT	Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului
MEF	Ministerul Economiei și Finanțelor
MIMMCTPL	Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Libérale
MMDD	Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile
MMFES	Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse
MIRA	Ministerul Internelor și Reformei Administrative
MSP	Ministerul Sănătății Publice
MT	Ministerul Transporturilor
ONG	Organizații Non-guvernamentale
INCDT	Institutul Național pentru Cercetare și Dezvoltare în Turism
INS	Institutul Național de Statistică
NUTS	Nomenclatorul Unităților Statistice Teritoriale
OI	Organism Intermediar
PDR	Planul de Dezvoltare Regională
PIB	Produsul Intern Brut
PND	Planul Național de Dezvoltare
PO	Programul Operațional
POR	Programul Operațional Regional
POS	Programul Operațional Sectorial
SG	Scheme de Grant
SIIR	Sistemul Informațional Integrat Regional
SSA	Structuri de sprijinire a afacerilor
SWOT	Puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări
TIC	Tehnologii Informaționale și Comunicații
UE	Uniunea Europeană

I. INTRODUCERE

Documentul Cadru de Implementare a POR este un document programatic național, elaborat pentru a stabili cadrul general al implementării Programului Operațional Regional. În acest scop, Documentul Cadru de Implementare a POR detaliază, pe domenii majore de intervenție, cine sunt beneficiarii proiectelor, care sunt activitățile eligibile, criteriile de eligibilitate și selecție a proiectelor, mărimea alocărilor financiare, sistemul de implementare, monitorizare și evaluare a programului.

Documentul Cadru de Implementare conține informații necesare atât celor care implementează Programul Operațional Regional, precum și beneficiarilor acestui Program, respectiv cei care elaborează proiecte și solicită finanțare pentru aceste proiecte.

Documentul Cadru de Implementare este un document care poate fi folosit independent de Programul Operațional Regional. Tocmai de aceea, el cuprinde un rezumat al strategiei și obiectivelor Programului, pentru a evidenția legătura dintre cele două documente. Documentul respectă întocmai strategia și obiectivele Programului, precum și ale Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013.

Documentul Cadru de Implementare a fost elaborat de Autoritatea de Management a Programului Operațional Regional, în colaborare cu Organismele Intermediare (Agențiile pentru Dezvoltare Regională și MIMMCTPL).

STRATEGIA ȘI OBIECTIVELE PROGRAMULUI OPERAȚIONAL REGIONAL 2007-2013 (POR)

Strategia Programului Operațional Regional

Strategia POR reflectă politica României de dezvoltare regională - care a stat la baza elaborării Legii privind dezvoltarea regională în România (Legea nr. 315/2004) - și procesul de descentralizare reglementat prin Legea Cadru privind Descentralizarea nr. 195/ 2006. De asemenea, această Strategie ia în considerare Orientările Strategice și politica de coeziune a Uniunii Europene pentru perioada 2007–2013, precum și Strategia Lisabona care pune un accent deosebit pe sprijinirea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării.

Strategia s-a elaborat în concordanță cu principiul european al subsidiarității, în sensul că ea se bazează pe Strategiile de Dezvoltare ale Regiunilor, elaborate la nivel regional, în largi grupuri de lucru parteneriale.

Strategia POR este în concordanță cu obiectivele PND și ale Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013(CSNR), contribuind la atingerea obiectivului global și a obiectivelor specifice ale CSNR, privind diminuarea disparităților de dezvoltare dintre România și celelalte state membre ale UE.

Programul Operațional Regional vizează toate cele patru domenii prioritare ale CSNR și contribuie la soluționarea majorității problemelor de dezvoltare identificate de Strategia

Națională de Dezvoltare Regională. În ce privește resursele umane, deși acestea nu constituie un domeniu de intervenție distinct al Programului Operațional Regional, prin sprijinirea diferitelor tipuri de infrastructuri, POR realizează complementaritatea cu Programul Operațional Sectorial “Dezvoltarea Resurselor Umane” destinat prioritar activităților de formare a resurselor umane.

Fundamentare

Strategia dezvoltării regionale decurge din problemele-cheie identificate în analiza socio-economică națională - regională și cele opt analize regionale specifice, și anume:

- Concentrarea creșterii economice în zona Bucureștiului, fiind impulsionată de investițiile străine directe, care se reflectă în apariția problemelor de congestionare a orașului capitală precum și în creșterea disparităților dintre Regiunea București-Ilfov și celelalte șapte Regiuni;
- Declinul socio-economic a numeroase centre urbane regionale și diminuarea rolului lor în dezvoltarea arealelor adiacente și a Regiunilor;
- Pierderea funcțiilor urbane ale multor orașe mici și mijlocii, în special ale celor monoindustriale, fenomen generat de restructurarea industrială; această pierdere a funcțiilor este, de regulă, însoțită de probleme sociale;
- Accentuarea dezechilibrului istoric de dezvoltare între jumătatea de est și jumătatea de vest a țării, urmare a reorientării fluxurilor comerciale și accesului la piețele vestice al regiunilor situate de-a lungul graniței de vest a României;
- Decuplarea de la dezvoltarea economică a unor zone tradițional subdezvoltate din nordul țării și de-a lungul Dunării;
- Existența unor întinse zone ale țării afectate de un fenomen masiv de migrație externă temporară și /sau definitivă a populației, al căror potențial de dezvoltare este marcat de lipsa forței de muncă;
- Probleme importante de accesibilitate - precondiție pentru dezvoltarea locală;
- Populație în declin și îmbătrânită, rate ridicate de dependență, reflectate într-o cerere crescândă de servicii de sănătate și servicii sociale;
- Posibila apariție a unui fenomen de stagnare economică în zonele montane;
- Competitivitatea redusă a multor afaceri, în special în sectorul turistic, cu productivitate a muncii scăzută, lipsa investițiilor și a aptitudinilor manageriale, grad redus de utilizare a tehnologiilor și echipamentelor moderne;
- Calitatea slabă a infrastructurii publice (infrastructura de transport, de sănătate, socială și educațională), utilități publice urbane învechite și necesitatea conservării valorilor istorice și culturale.

Obiectivul strategic

Urmare a apariției și dinamicii acestor procese, puse în evidență de analizele economice și sociale, a fost stabilit ca **obiectiv strategic al POR** *sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a Regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirea condițiilor infrastructurale și ale mediului de afaceri, pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a le locui, vizita, investi și munci.*

Obiectivul strategic al Programului Operațional Regional se va realiza printr-o alocare diferențiată pe regiuni a fondurilor, în funcție de gradul de dezvoltare a acestora și printr-o strânsă corelare cu acțiunile realizate în cadrul celorlalte Programe Operaționale Sectoriale.

În concordanță cu Strategia de Dezvoltare Regională a CSNR, Programul Operațional Regional acordă prioritate regiunilor rămase în urmă și zonelor mai puțin dezvoltate din cadrul regiunilor mai prospere. În același timp, o atenție deosebită se va acorda sprijinirii dezvoltării durabile a orașelor - potențiali poli de creștere, care pot contribui la o dezvoltare policentrică a teritoriului României.

Obiective specifice

Pentru atingerea obiectivului general al dezvoltării regionale, strategia se articulează în jurul următoarelor **obiective specifice**:

- Creșterea rolului economic și social al centrelor urbane, printr-o abordare policentrică, pentru a stimula o dezvoltare mai echilibrată a Regiunilor;
- Îmbunătățirea accesibilității în regiuni și în special a accesibilității centrelor urbane și a legăturilor lor cu arealele înconjurătoare;
- Creșterea calității infrastructurii sociale a regiunilor;
- Creșterea competitivității regiunilor ca locații pentru afaceri;
- Creșterea contribuției turismului la dezvoltarea Regiunilor.

Implementarea acestui program va contribui la diminuarea disparităților interregionale, precum și a disparităților în interiorul regiunilor, între mediul urban și rural, între centrele urbane și arealele adiacente, iar în cadrul orașelor, între zonele atractive pentru investitori și cele neatractive, printr-o mai bună utilizare a sinergiilor regionale.

Scopul POR este de a atinge obiectivul general și obiectivele specifice ale Strategiei de dezvoltare regională a CSNR prin acțiuni specifice regionale și/sau locale, complementare intervențiilor național - sectoriale, care vor sprijini dezvoltarea regiunilor și vor genera creștere economică.

Axe prioritare

Dezvoltarea echilibrată a tuturor regiunilor țării se va realiza printr-o abordare integrată, bazată pe o combinație a investițiilor publice în infrastructura locală, politici active de stimulare a activităților de afaceri și sprijinirea valorificării resurselor locale, pe următoarele axe prioritare:

- Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere
- Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport
- Îmbunătățirea infrastructurii sociale
- Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local
- Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului
- Asistență tehnică

II. DESCRIEREA DOMENIILOR MAJORE DE INTERVENȚIE

II.1. Axa Prioritară 1: Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere

II.1.1. Domeniul major de intervenție 1.1: Planuri integrate de dezvoltare urbană

II.1.1.1. Descriere

Procesul de restructurare a economiei românești după anul 1990, generat de declinul activităților industriale, îndeosebi al industriei grele, a afectat profund orașele României, inițial orașele mici și mijlocii cu activități mono-industriale, iar ulterior și centre urbane mari, cu tradiții industriale. Diminuarea numărului locurilor de muncă în întreprinderile industriale, în condițiile în care numărul locurilor de muncă în activități terțiare nu a crescut suficient de mult pentru a absorbi forța de muncă disponibilizată din industrie, a făcut ca România să se confrunte cu un fenomen unic în Europa ca intensitate, anume migrația definitivă a populației de la oraș la sat, dar și o „migrație de week-end și concedii” a cetățenilor care și-au redobândit pământul moștenit, în parcele mici de terenuri, care se adaugă celor care practică o agricultură de subsistență.

Diminuarea veniturilor populației de la orașe și legat de acestea, a bugetelor autorităților locale, au dus la restrângerea investițiilor publice în infrastructura de bază a orașelor, la deteriorarea vieții citadine, cu impact asupra calității vieții locuitorilor din mediul urban. Este cazul deopotrivă al zonelor periferice ale orașelor, dar și al zonelor centrale ale acestora, unde, clădiri de mare valoare istorică, culturală și artistică sunt abandonate sau într-o stare avansată de degradare, locuite de categorii de populație marginalizate. De asemenea, aceste zone înregistrează un grad ridicat de deteriorare a spațiilor publice: străzi cu pavaj și asfalt deteriorate, iluminat stradal incomplet și/sau inadecvat, suprafață redusă a parcurilor și zonelor de recreere, etc. Această situație este agravată de absența sau caracterul limitat al activităților antreprenoriale, ceea ce face ca bugetul acestor comunități să nu poată face față cerințelor de refacere a infrastructurii urbane de bază, de punere în valoare a unor vechi areale urbane, care ar putea atrage mici întreprinzători, sau de sprijinire a categoriilor dezavantajate.

Pentru a contribui la rezolvarea unor astfel de probleme complexe și pentru asigurarea unei dezvoltări urbane policentrice și echilibrate a țării, se vor finanța, pe baza unor planuri integrate de dezvoltare (conform Anexei 1) **poli de creștere** - alcătuiți din mari centre urbane și zonele lor de influență - și **poli de dezvoltare urbană** - orașe și municipii cu peste 10.000 locuitori.

În cazul **polilor de creștere**, **planul integrat de dezvoltare** este un document de planificare comprehensivă a dezvoltării, în care se corelează politicile sectoriale - economice, sociale, de mediu, transport - cu politicile teritoriale și se implementează prin proiecte individuale, în scopul realizării unei dezvoltări durabile.

În cazul **orașelor - poli de dezvoltare urbană**, **planul integrat de dezvoltare** este un document de planificare a dezvoltării de mai mică anvergură, ceea ce face posibilă elaborarea planului simultan cu identificarea proiectelor individuale prin care acesta se implementează.

Avantajul acestei abordări integrate a dezvoltării, atât în cazul polilor de creștere, cât și în cazul celor de dezvoltare urbană, constă în faptul că se pot implementa simultan o serie de proiecte

între care există relații de interdependență și care influențează pozitiv și arealele adiacente orașelor și/sau zonelor de intervenție din interiorul orașelor.

Obiectivul acestui domeniu major de intervenție, precum și al axei prioritare îl constituie creșterea calității vieții și crearea de noi locuri de muncă în orașe, prin reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv a serviciilor sociale, precum și prin dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor și a antreprenoriatului.

Finanțarea planurilor integrate de dezvoltare a polilor de creștere se realizează din toate Programele Operaționale finanțate din Instrumente Structurale, respectiv Programul Operațional Regional, POS Creșterea Competitivității Economice, POS Mediu, POS Dezvoltarea Resurselor Umane, POS Transport, POS Dezvoltarea Capacității Administrative, din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală – Programul Național pentru Dezvoltare Rurală, alte surse publice și private, bănci, inclusiv BEI.

Finanțarea planurilor integrate de dezvoltare a polilor de dezvoltare urbană se va asigura în totalitate din axa prioritară 1 a POR și vor fi selectați pe o bază competitivă, în funcție de calitatea planurilor urbane de dezvoltare propuse și a maturității proiectelor.

Proiectele individuale în cadrul planurilor integrate de dezvoltare urbană pentru care se solicită finanțare din Axa prioritară 1 a POR, trebuie să se încadreze în următoarele trei categorii de proiecte:

- a) reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul public urban;
- b) dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri;
- c) reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuințelor sociale și îmbunătățirea serviciilor sociale;

În cazul polilor de dezvoltare urbană, planul integrat de dezvoltare trebuie să conțină cel puțin două proiecte individuale din categorii diferite, dintre care este obligatorie categoria a), respectiv „Reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul public urban”.

De asemenea, Programele Operaționale aflate sub obiectivul „Cooperare Teritorială Europeană”, în măsura relevanței, pot fi utilizate pentru pregătirea parteneriatelor și proiectelor pentru a consolida rolul transfrontalier și transnațional al polilor de creștere, precum și al polilor de dezvoltare urbană.

II.1.1.2. Operațiuni orientative

- Reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul urban
- Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri¹

¹ a se vedea Ordinul nr. 287/06.03.2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 249/31.III.2008

- Reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuințelor sociale și îmbunătățirea serviciilor sociale

II.1.1.3. Activități eligibile orientative

➤ Reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul public urban

a) infrastructura publică urbană:

- Finalizarea și/sau renovarea clădirilor degradate și/sau neutilizate și pregătirea lor pentru noi tipuri de activități economice și sociale;
- Demolarea clădirilor și/sau a structurilor aflate într-o stare avansată de degradare, care nu aparțin patrimoniului național cultural, amenajarea terenurilor rezultate și pregătirea lor pentru noi destinații;
- Amenajarea terenurilor degradate și/ sau neutilizate și pregătirea lor pentru noi activități;
- Crearea și modernizarea spațiilor publice urbane: străzi orașenești, trotuare, piețe, zone pietonale, poduri, pasaje, pasarele, etc;
- Dezvoltarea și/sau modernizarea infrastructurii și utilităților publice urbane (iluminat public, cablare broadband, etc);
- Crearea /modernizarea/extinderea spațiilor verzi pentru recreere (grădini publice, parcuri, mobilier urban, containere pentru deșeuri);
- Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea lor pentru noi utilizări;
- Achiziționarea de echipamente de informare și comunicare pentru accesul larg al cetățenilor la informații de interes public;
- Sisteme pentru managementul traficului (lucrări de infrastructură și dotarea cu echipamente specifice pentru managementul traficului).

b) transport și mobilitatea populației:

- Construirea de stații pentru autobuze, tramvaie și troleibuze și/sau modernizarea celor existente; construirea de terminale intermodale în scopul îmbunătățirii integrării diferitelor moduri de transport public urban;
- Extinderea și/sau modernizarea rețelei liniilor de tramvai și troleibuz și a infrastructurii aferente;
- Construirea și/sau amenajarea de culoare speciale pentru mijloace de transport în comun și/sau piste pentru biciclete;
- Achiziționarea de mijloace de transport public ecologice.

c) patrimoniu cultural mondial – UNESCO - național² și local din mediul urban³, precum și infrastructura pentru activități culturale:

² grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală, în conformitate cu lista întocmită de Ministerul Culturii și Cultelor

³ grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local, în conformitate cu lista întocmită de Ministerul Culturii și Cultelor

- Restaurarea, consolidarea, protejarea și conservarea clădirilor de patrimoniu, inclusiv prin;
 - Restaurarea, protejarea și conservarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
 - Refacerea/amenajarea căilor de acces (pietonale și carosabile) către obiectivele reabilite, în interiorul zonei de protecție a acestora;
 - Lucrări și dotări pentru asigurarea iluminatului interior și exterior, a iluminatului de siguranță precum și a celui decorativ;
 - Amenajarea zonelor de protecție prin delimitarea și împrejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
 - Construirea utilităților anexe (parcări, grupuri sanitare, indicatoare etc);
- Restaurarea, reabilitarea sau consolidarea clădirilor în care se desfășoară activități culturale (teatre, muzee, centre culturale, etc.) și dotarea lor cu echipamente specifice, inclusiv echipamente pentru comunicare și servicii de informare.

➤ **Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri**

- Crearea, extinderea, modernizarea structurilor regionale/locale de sprijinire a afacerilor:
 - Construirea/ modernizarea/ extinderea de clădiri și anexe aferente, care vor fi utilizate de operatorii economici, cu precădere IMM-uri, pentru activități de producție și/ sau servicii;
 - Construirea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii rutiere/feroviare din interiorul structurii de afaceri și a drumurilor de acces; aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea proiectului care face obiectul investiției poate fi afectată de infrastructura de acces deficitară;
 - Crearea/ modernizarea/ extinderea utilităților de bază din interiorul structurii de afaceri: stații de tratare a apei, unitățile de furnizare a energiei și a gazului, sistemul de canalizare, cablarea clădirii, conectarea la rețele broadband (Internet);
 - Dotarea cu echipamente a structurilor de afaceri construite/ modernizate/ extinse.

➤ **Reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuințelor sociale și îmbunătățirea serviciilor sociale**

- Modernizarea clădirilor destinate serviciilor sociale (centre de îngrijire a copiilor, centre pentru persoane vârstnice, centre de asistență pentru persoanele cu deficiențe, centre pentru tineret, persoane aflate în dificultate) și dotarea acestora cu echipamente specifice, inclusiv echipamente de informare și comunicare;
- Renovarea și/sau schimbarea folosinței clădirilor existente deținute de autoritățile publice pentru asigurarea unor locuințe sociale de calitate;
- Achiziționarea de echipamente necesare pentru creșterea siguranței și prevenirea criminalității (sisteme de supraveghere etc);
- Modernizarea/ echiparea ambulatoriilor.

II.1.1.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția terenului;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli pentru organizarea de șantier;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli privind amortizarea.

II.1.1.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.1.1.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	127.359.275	102.281.115	22.550.437	2.527.723		25.078.160	
2008	149.867.265	120.395.009	26.483.635	2.988.621		29.472.256	
2009	159.872.128	128.448.505	28.229.451	3.194.172		31.423.623	
2010	193.757.249	155.698.831	34.177.710	3.880.708		38.058.418	
2011	205.313.836	164.988.660	36.211.799	4.113.377		40.325.176	
2012	249.316.898	200.361.161	43.956.303	4.999.434		48.955.737	
2013	305.685.134	245.633.248	53.932.485	6.119.401		60.051.886	
TOTAL	1.391.171.785	1.117.806.529	245.541.820	27.823.436		273.365.256	

II.1.1.7. Dimensiunea finanțării acordate

	Reabilitarea infrastructurii urbane și îmbunătățirea serviciilor urbane, inclusiv transportul public urban	Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri	Reabilitarea infrastructurii sociale, inclusiv a locuințelor sociale și îmbunătățirea serviciilor sociale
Valoarea totală a proiectului	1.700.000 – 134.000.000 Lei	1.700.000 – 85.000.000 Lei	1.700.000 – 134.000.000 Lei

Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică		
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică		
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98%	50% (40% pentru Regiunea București – Ilfov)	98%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	2%	50% (60% pentru Regiunea București – Ilfov)	2%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	82,00%	86,73%	82,00%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	18,00% (buget de stat)	13,27% (buget de stat)	18,00% (buget de stat)

II.1.1.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) din mediul urban;
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale).

II.1.1.9. Grupuri țintă/Zone țintă

- Poli de creștere: centre urbane mari și arealele lor de influență
- Poli de dezvoltare urbană: orașe și municipii cu peste 10.000 de locuitori

II.1.1.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.1.1.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.1.1.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

Criterii de eligibilitate și evaluare a proiectelor pentru polii de creștere

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitantul este unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale), Asociație pentru Dezvoltare Intercomunitară - constituită conform prevederilor Legii nr. 215/2001, republicată, liderul parteneriatului între unitățile administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar/administrator sau deține în concesiune, cu drept de administrare imobilul/infrastructura, pe o durată în conformitate cu prevederile art. 55, paragraful 2 și art. 57, paragraful 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare; în cazul Asociațiilor pentru Dezvoltare Intercomunitară sau parteneriatelor, unul sau mai mulți membri fac dovada capacității de finanțare;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93 și 94;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale Axei Prioritare 1 a POR;
- Proiectul este inclus în Planul integrat de dezvoltare, plan care are avizul Comisiei Naționale pentru Dezvoltare și Coeziune Teritorială;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri comunitare în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare stabilite pentru tipul respectiv de proiect;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice;
- În cazul proiectelor de reabilitare a locuințelor sociale, deținute de autorități publice locale, zona în care se implementează proiectul individual îndeplinește criteriile de eligibilitate prevăzute în Regulamentul Parlamentului European și Consiliului nr. 1080/2006 art.7(2) și Regulamentul Comisiei Europene nr. 1828/2006 art.47.

➤ ***Criterii de evaluare***

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului

Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție a proiectelor pentru polii de dezvoltare urbană

➤ ***Criterii de eligibilitate***

- Solicitantul este unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale), Asociație pentru Dezvoltare Intercomunitară - constituită conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare -, liderul parteneriatului între unitățile administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar/administrator sau deține în concesiune, cu drept de administrare imobilul/infrastructura, pe o durată în conformitate cu prevederile art. 55, paragraful 2 și art. 57, paragraful 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care

stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;

- Solicitantul face dovada capacității de finanțare; în cazul Asociațiilor pentru Dezvoltare Intercomunitară sau parteneriatelor, unul sau mai mulți membri fac dovada capacității de finanțare;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93 și 94;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale Axei Prioritare 1 a POR;
- Proiectul este inclus în Planul integrat de dezvoltare urbană al unui oraș de peste 10.000 locuitori;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri comunitare în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare stabilite pentru tipul respectiv de proiect;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice;
- În cazul proiectelor de reabilitare a locuințelor sociale, deținute de autorități publice locale, zona în care se implementează proiectul individual îndeplinește criteriile de eligibilitate prevăzute în Regulamentul Parlamentului European și Consiliului nr. 1080/2006 art.7(2) și Regulamentul Comisiei Europene nr.1828/2006 art.47.

➤ **Criterii de evaluare/selecție**

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.1.1.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Planuri integrate de dezvoltare urbană implementate (nr.)	-	-									30
Ponderea în planurile integrate a proiectelor care asigură îmbunătățirea infrastructurii publice urbane și sustenabilitatea, în total buget alocat (%)	-	-									60
Ponderea proiectelor în planurile integrate care	-	-									15

promovează dezvoltarea mediului de afaceri și antreprenoriatul, în total buget alocat (%)											
Ponderea proiectelor în planurile integrate care promovează egalitatea de șanse și incluziunea socială, în total buget alocat (%)	-	-									25
Locuitori care beneficiază de implementarea planurilor integrate de dezvoltare urbană (nr.)	-	-									400.000
Indicatori de rezultat („result”)											
Companii stabilite în ”zonele de acțiune urbană” (nr.)	-	-									400
Locuri de muncă create/salvate în ”zonele de acțiune urbană” (nr.)	-	-									1500

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Emisii de Nox (tone)
- Emisii de SO2 (tone)
- Emisii de COV (tone)
- Emisii de particule fine (PM10 și PM2.5) (tone)
- Azot total (mg/l)
- Emisii de echivalent CO2 în atmosferă – tone de echivalent CO2
- Suprafața afectată din zonele verzi (ha)
- Utilități/ facilități din domeniul sănătății (spitale, ambulatorii) pentru protejarea mediului, finanțate prin PO (nr.)
- Proiecte care contribuie la protecția împotriva dezastrelor naturale și industriale (nr.)
- Deșeuri reciclate (în tone)
- Deșeuri recuperate (în tone)
- Deșeuri refolosite (în tone)
- Zone industriale dezafectate reabilitate și/sau folosite pentru dezvoltare (ha)
- Proiecte care valorifică patrimoniul cultural –istoric (nr.)
- Eficiența energetică sporită a locuințelor sociale (%)
- Eficiența energetică sporită în companiile sprijinite, fabrici, instituții (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Crearea, dezvoltarea, modernizarea, echiparea infrastructurii urbane
 - Spații publice modernizate: străzi, scuaruri, trotuare, pasaje, etc. (mp)
 - Clădiri aflate în stare de degradare, reabilite și modernizate pentru alte destinații (mp)
 - Obiective de patrimoniu cultural mondial – UNESCO -, național, local din mediul urban, restaurate (nr.)
 - Terenuri poluate/neutilizate amenajate pentru alte tipuri de activități (ha)
- Îmbunătățirea transportului public urban
 - Linii de tramvai/troleibuze nou-înființate/modernizate (km)
 - Mijloace de transport ecologice achiziționate (nr)
- Crearea, dezvoltarea mediului de afaceri
 - Structuri de afaceri create/dotate (mp)
 - Structuri de afaceri modernizate/dotate (mp)
 - Structuri de afaceri dotate cu echipamente IT (nr.)
 - Infrastructură feroviară construită/ modernizată/ extinsă în interiorul SSA (km)
 - Infrastructură rutieră construită/ modernizată/ extinsă în interiorul SSA (km)
 - Infrastructură utilități de bază create/ modernizate/extinse în structura de afaceri (km)
 - Drumuri de acces la SSA, construite/ modernizate/ extinse (km)
 - Companii stabilite în orașele care au beneficiat de investiții pe baza planurilor de dezvoltare (nr), pe categorii de mărime: microîntreprinderi, IMM-uri, întreprinderi mari
- Îmbunătățirea infrastructurii serviciilor sociale
 - Centre sociale înființate/modernizate (mp)
 - Persoane care beneficiază de serviciile sociale oferite de centrul social modernizat/ dezvoltat /echipat (număr), din care: copii, vârstnici, bărbați, femei, persoane de etnie romă, alte persoane defavorizate (persoane cu dizabilitati, persoane foste dependente de droguri, etc);
 - Beneficiari de servicii sociale oferite de centrele sociale modernizate/ dezvoltate/ echipate, pe grupe de vârstă (număr): 0-18 ani, 19-60 ani, peste 60 ani;
 - Persoane din categorii defavorizate (persoane de etnie romă, persoane cu dizabilitati, persoane foste dependente de droguri, etc), beneficiare de servicii sociale oferite de centrele sociale modernizate /dezvoltate/echipate - (re)integrate pe piața muncii (nr)
 - Ambulatorii modernizate/dotate (nr)
 - Locuințe sociale renovate (nr și mp)
 - Echipamente pentru creșterea siguranței și prevenirea criminalității achiziționate (nr.)
- Crearea de locuri de muncă
 - Locuri de muncă nou create total (nr-echiv. norma întreagă), din care: femei/ bărbați
 - Locuri de muncă după durata angajării: permanente /temporare, total (nr-echiv. normă întreagă), din care: femei/ bărbați

- Locuri de muncă nou create ocupate de persoane de etnie romă: total (nr-equiv. normă întreagă)

II.1.1.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Acest domeniu major de intervenție conține activități care să conducă la îmbunătățirea mediului în zonele urbane: reabilitarea termică a locuințelor sociale, crearea de spații verzi, promovarea unui transport ecologic, reabilitarea arealelor degradate (terenuri degradate, situri poluate neutilizate etc.), reabilitarea infrastructurii urbane publice uzate.

- *Egalitatea de șanse*

Se vor finanța investiții în infrastructura socială, inclusiv în asigurarea unor locuințe sociale de bună calitate, care să contribuie la promovarea incluziunii sociale. O atenție specială se va acorda persoanelor aparținând minorității rome, pentru a le ajuta să se integreze pe piața muncii și a le asigura condiții optime de locuire.

II.1.1.15. Ajutorul de stat

Operațiunea	Regimul de ajutor de stat	Baza legală
• Dezvoltarea durabilă a mediului de afaceri: - „structuri de sprijinire a afacerilor”	Ajutor regional național pentru investiții	Regulamentul Comisiei Europene 1628/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutorul regional național pentru investiții

II.1.1.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Cercetare și dezvoltare tehnologică, inovare și antreprenariat</i>
08	Alte investiții în firme
	<i>Societatea informațională</i>
10	Infrastructura de telefonie (incluzând rețelele broadband)
	<i>Transport</i>
23	Rețeaua regională și locală de drumuri
24	Piste pentru bicicliști
25	Transport urban
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscului</i>
50	Reabilitarea siturilor industriale și a terenurilor contaminate
52	Promovarea unui transport urban ecologic

	<i>Cultura</i>
58	Protecția și conservarea patrimoniului cultural
59	Dezvoltarea infrastructurii culturale
	<i>Investiții în infrastructura socială</i>
76	Infrastructura serviciilor de sănătate
78	Infrastructura pentru locuințe
79	Alte infrastructuri sociale

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone rurale

II.1.1.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională

II.1.1.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.2. Axa Prioritară 2: Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport

Schimbările survenite în structura economiei românești, procesul de integrare europeană și implicit accesul la piețele vest europene, au modificat semnificativ direcția fluxurilor de mărfuri și de călători, determinând o creștere constantă a volumului acestora. În același timp, au crescut și standardele privind calitatea rețelei de transport, în condițiile introducerii unor reglementări mai stricte privind protecția mediului.

Infrastructura de transport din România este slab dezvoltată, insuficientă și necorespunzătoare cerințelor pieței Uniunii Europene, dar și stadiului actual al globalizării. În aceste condiții este de așteptat ca rentabilitatea și valoarea adăugată a investițiilor în infrastructura de transport ce se vor realiza prin POR să fie ridicate, ceea ce va contribui la creșterea mobilității populației, a factorilor de producție și implicit la dezvoltarea economică a regiunilor.

Această axă prioritară contribuie la realizarea obiectivelor identificate în Strategia Națională de Dezvoltare Regională din Cadrul Strategic Național de Referință și este în concordanță cu Orientările Strategice Comunitare ale Politicii de Coeziune 2007-2013 care prevăd necesitatea îmbunătățirii accesibilității și atractivității regiunilor.

II.2.1. Domeniul Major de Intervenție 2.1: Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construirea/reabilitarea șoselelor de centură

II.2.1.1. Descriere

Existența infrastructurii de transport constituie o precondiție esențială pentru realizarea obiectivului Strategiei Lisabona privind creșterea economică, reprezentând un factor vital în localizarea companiilor, dezvoltarea mediului de afaceri și a turismului, fiind determinantă pentru realizarea coeziunii teritoriale în Europa.

În România, creșterea numărului persoanelor rănite și decedate în accidente rutiere (peste 4.500 accidente de circulație, soldate cu aproape 1.650 morți și 3.800 răniți în 2005) este cauzată atât de expansiunea rapidă în ultimii ani a utilizării automobilelor, cât și de calitatea drumurilor - consecință a fondurilor limitate destinate lucrărilor de întreținere - de insuficiența zonelor de siguranță a drumurilor publice, a sistemelor de control și monitorizare a traficului rutier. O altă cauză o constituie absența sau calitatea scăzută a zonelor pietonale și a pistelor pentru biciclete, situație care obligă pietonii și bicicliștii să utilizeze partea carosabilă a drumurilor publice.

Conectarea drumurilor județene la rețeaua drumurilor naționale și la rețeaua TEN prevăzută a se realiza prin POR, are implicații asupra dezvoltării regionale, atrăgând în circuitul economic zone cu o dezvoltare structurală deficitară. În acest sens, investițiile se vor concentra îndeosebi în acele zone unde caracteristicile topografice, evoluțiile istorice și economice au împiedicat o dezvoltare adecvată a infrastructurii de transport. Aceste rețele de drumuri vor contribui, pe termen mediu, la creșterea fluxurilor de capital, a mobilității forței de muncă, a accesibilității spre și în interiorul țării, determinând o dezvoltare durabilă a acesteia și evident, crearea de noi oportunități de muncă, inclusiv în zonele rurale.

Având în vedere creșterea blocajelor în trafic, este absolut necesară reabilitarea și modernizarea rețelei de străzi urbane, pentru evitarea concentrărilor excesive de trafic, scurtarea distanțelor de parcurs între zonele funcționale ale orașului, precum și eliminarea blocajelor în punctele de acces către oraș, prin sprijinirea proiectelor de reabilitare/ modernizare a străzilor care conectează magistralele orășenești cu drumul național care traversează orașul (străzi de categoria I⁴), zonele funcționale cu cele rezidențiale (străzi de categoria a II-a) precum și zonele funcționale și rezidențiale cu străzile de legătură sau magistrale (străzi de categoria a III-a).

Reabilitarea și modernizarea străzilor urbane, precum și construirea, reabilitarea și modernizarea șoselelor de centură (cu statut de drum județean și/sau urban) vor contribui la fluidizarea traficului urban, reducerea timpului de transport, eliminarea blocajelor rutiere și traversarea localităților în condiții de siguranță.

Investițiile în infrastructura de transport vor facilita mobilitatea populației și a bunurilor, reducerea costurilor de transport de mărfuri și călători, îmbunătățirea accesului pe piețele regionale, creșterea eficienței activităților economice, economisirea de energie și timp, creând condiții pentru extinderea schimburilor comerciale și implicit a investițiilor productive.

Dezvoltarea rețelelor de transport va facilita, de asemenea, cooperarea interregională și va contribui semnificativ la creșterea competitivității întreprinderilor/firmelor și a mobilității forței de muncă, și, prin urmare, la o dezvoltare mai rapidă a României pe ansamblu, dar și a fiecărei regiuni în parte.

II.2.1.2. Operațiuni orientative

- Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene;
- Reabilitarea și modernizarea rețelei de străzi urbane;
- Construirea / reabilitarea / modernizarea șoselelor de centură cu statut de drum județean, pentru eliminarea blocajelor rutiere și traversarea, în condiții de siguranță, a localităților.

II.2.1.3. Activități eligibile orientative

- Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene;
- Reabilitarea și modernizarea rețelei de străzi din mediul urban (categoria I, II și III);
- Construirea / reabilitarea / modernizarea șoselelor de centură cu statut de drum județean și/sau urban;
- Construirea/ modernizarea/ reabilitarea de poduri și podețe;
- Construirea/ modernizarea/ reabilitarea de pasaje rutiere și pasarele;
- Eliberarea și amenajarea terenului;
- Devierea rețelelor de apă, electricitate, gaze și canal, telefonie;
- Amenajări pentru protecția mediului;
- Modernizarea și extinderea rețelelor de utilități existente în corpul drumului (apă, canalizare, electricitate, gaze, telefonie).

⁴ În conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 43/1997 privind regimul juridic al drumurilor, republicată.

II.2.1.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli privind organizarea de șantier;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli privind amortizarea.

II.2.1.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR / FSE

Nu se aplică.

II.2.1.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	77.686.668	67.198.968	8.933.967	1.553.733		10.487.700	
2008	95.088.482	82.251.537	10.935.175	1.901.770		12.836.945	
2009	103.796.585	89.784.046	11.936.607	2.075.932		14.012.539	
2010	123.228.666	106.592.796	14.171.297	2.464.573		16.635.870	
2011	131.004.222	113.318.652	15.065.486	2.620.084		17.685.570	
2012	156.195.982	135.109.525	17.962.537	3.123.920		21.086.457	
2013	189.710.401	164.099.497	21.816.696	3.794.208		25.610.904	
TOTAL	876.711.006	758.355.021	100.821.765	17.534.220		118.355.985	

II.2.1.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	3.000.000 – 134.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98 %
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/ solicitantului	2%

Contribuția comunitară la finanțarea acordată	88,27%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	11,73% (buget de stat)

II.2.1.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Asociații pentru Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale).

II.2.1.9. Grupuri țintă / Zone țintă

Nu se aplică.

II.2.1.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2007-2011

II.2.1.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.2.1.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitantul este unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale), Asociație pentru Dezvoltare Intercomunitară, constituită conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare, sau liderul parteneriatului între unitățile administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Solicitantul are capacitate să implementeze proiectul;
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar și /sau administrator al terenului care face obiectul investiției; în cazul Asociației pentru Dezvoltare Intercomunitară sau al parteneriatelor, unul sau mai mulți membri fac dovada calității de proprietar și/sau administrator al terenului;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare; în cazul Asociației pentru Dezvoltare Intercomunitară sau parteneriatelor, unul sau mai mulți membri fac dovada capacității de finanțare;

- Solicitantul și, după caz, partenerii, îndeplinesc condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93 cu modificările ulterioare;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale Axei Prioritare 2 a POR;
- Activitățile propuse spre finanțare nu au fost finanțate din fonduri comunitare în ultimii 3 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute pentru tipul respectiv de proiect;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice și achizițiilor publice.

➤ **Criterii de evaluare/selecție**

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR

II.2.1.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Lungimea drumurilor județene reabilitate/modernizate (km)	36.009,7	2005	0								877
Lungimea străzilor orășenești reabilitate/modernizate (km)	25.696	2005									411
Lungimea șoselelor de centură reabilitate/modernizate/construite (km)	-		0								219
Indicatori de rezultat („result”)											
Creșterea traficului de marfă și pasageri pe drumurile reabilitate, modernizate, construite (%)		2007	0								10

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Emisii de Nox (tone)
- Emisii de SO₂ (tone)
- Emisii de COV (tone)
- Emisii de particule fine (PM₁₀ și PM_{2.5}) - tone
- Emisiile de echivalent CO₂ în atmosferă – tone de echivalent CO₂
- Suprafața afectată din zonele verzi - ha

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Lungimea drumului județean reabilitat/modernizat (km.)
- Lungimea șoselei de centură/ drumului de ocolire construit/ reabilitat/ modernizat (km.), din care:
 - drumuri nou construite (km)
 - piste pentru bicicliști (km)
- Lungimea străzilor urbane reabilitate/modernizate (km.), din care:
 - strazi urbane cu rețele de utilități cuprinse în corpul drumului, modernizate/ reabilitate (km)
 - piste pentru bicicliști (km)
- Volumul traficului de marfă/ pasageri pe drumul reabilitat/modernizat/construit, înainte și după implementarea proiectului (tone, nr.)
- Număr total locuri de muncă nou create în perioada de execuție a proiectului, total, din care:
 - temporare/permanente, din care
 - persoane de etnie romă

II.2.1.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Dezvoltarea infrastructurii de transport contribuie la optimizarea / fluidizarea traficului, drumurile de ocolire reducând nivelul poluării, mai ales din interiorul orașelor. De asemenea, vor fi protejate habitatele diferitelor specii avi-faunistice, mai ales în cazul în care artera de transport reabilitată traversează sau se află în apropierea unei arii naturale protejate.

- *Egalitatea de șanse*

Proiectele finanțate în cadrul acestei axe prioritare vor contribui la scoaterea din izolare a unor comunități, la creșterea gradului de mobilitate a populației zonei, și implicit la integrarea activă pe piața muncii, îndeosebi a grupurilor sociale dezavantajate și marginalizate.

II.2.1.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.2.1.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Transport</i>
23	Rețeaua regională și locală de drumuri

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
00	Nu se aplică

II.2.1.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională

II.2.1.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.3 Axă Prioritară 3: Îmbunătățirea infrastructurii sociale

II.3.1. Domeniul Major de Intervenție 3.1: Reabilitarea /modernizarea / echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate

II.3.1.1. Descriere

Obiectivul specific al acestui domeniu de intervenție îl constituie îmbunătățirea calității infrastructurii serviciilor de asistență medicală și repartizarea teritorial - regională echilibrată a acestora pe teritoriul țării, pentru asigurarea unui acces egal al cetățenilor la serviciile de sănătate.

Strategia națională de sănătate publică vizează dezvoltarea unui sistem de prevenire și tratament modern, performant, accesibil tuturor categoriilor de persoane afectate, precum și a unui sistem eficient de servicii de urgență. Infrastructura acestor servicii se situează mult sub standardele europene, iar lipsa unui management adecvat și a investițiilor a condus la un proces continuu de deteriorare a acestora.

Pentru refacerea echilibrului între serviciile de medicină primară și cele de medicină secundară, afectate de evoluția sistemului sanitar din ultimii ani, un rol important îl are dezvoltarea serviciilor ambulatorii (de spital și de specialitate), acestea constituind nivelul îngrijirii primare din cadrul serviciilor de sănătate.

Este de așteptat ca reabilitarea și dotarea ambulatoriilor cu aparatură modernă de investigații, recuperare și fizioterapie și chiar de tratament, să mute centrul de greutate al tratamentului din spitale, unde costurile sunt mari, spre ambulatorii, astfel încât majoritatea cazurilor să fie rezolvate în ambulatorii, iar internările să se facă numai pentru cazurile grave, chirurgicale și pe cât posibil cât mai aproape de ziua intervenției, durata spitalizării reducându-se la jumătate.

Pentru a eficientiza sistemul de sănătate din România, astfel încât acesta să poată trata la standarde înalte cazurile urgente și dificile, strategia națională în domeniul sănătății prevede îmbunătățirea infrastructurii spitalicești, respectiv a clădirilor și echipamentelor. Luând în considerare faptul că cea mai mare parte a infrastructurii spitalicești este veche (majoritatea spitalelor având peste 50 sau 100 de ani vechime), o evaluare a Ministerului Sănătății Publice asupra situației spitalelor din România a identificat un număr important de spitale județene a căror structură de rezistență permite efectuarea unor lucrări de reabilitare și echipare. Spitalele județene identificate spre reabilitare prin POR acoperă 7 din cele 8 regiuni de dezvoltare (a se vedea Anexa 2). Aceste spitale județene furnizează o gamă largă de servicii medicale: medicină internă, pediatrie, chirurgie, obstetrică-ginecologie, ortopedie, terapie intensivă, oftalmologie, rino-laringologie, etc. și, foarte important, servicii de urgență. Identificarea, la nivel regional, a spitalelor care necesită modernizări și dotări cu echipamente s-a realizat în concordanță cu prioritățile stabilite de Strategia Națională de Sănătate Publică, Strategiile și Planurile de Dezvoltare ale Regiunilor, precum și în conformitate cu prevederile Legii pentru reformă în domeniul sănătății.

Programul Operațional Regional sprijină, prin urmare, implementarea strategiei naționale în domeniul sănătății, care vizează eficientizarea serviciilor de sănătate, prin reabilitarea și dotarea infrastructurii spitalicești, precum și prin reabilitarea și echiparea ambulatoriilor.

II.3.1.2. Operațiuni orientative

- Reabilitarea, modernizarea și echiparea spitalelor județene;
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea ambulatoriilor (din spitale și de specialitate).

II.3.1.3. Activități eligibile orientative

- Modernizarea clădirilor spitalelor și ambulatoriilor;
- Modernizarea utilităților generale și specifice ale spitalelor/ ambulatoriilor;
- Crearea/modernizarea în spitale/ambulatorii, a facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități fizice;
- Achiziționarea de echipamente pentru spitale /ambulatorii.

II.3.1.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli pentru investiția de bază ;
- Cheltuieli privind organizarea de șantier;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli privind amortizarea.

II.3.1.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.3.1.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	15.381.960	13.074.666	1.999.655	307.639		2.307.294	
2008	18.827.519	16.003.391	2.447.578	376.550		2.824.128	
2009	20.551.723	17.468.965	2.671.724	411.034		3.082.758	
2010	24.399.277	20.739.385	3.171.906	487.986		3.659.892	
2011	25.938.837	22.048.011	3.372.049	518.777		3.890.826	
2012	30.926.804	26.287.783	4.020.485	618.536		4.639.021	
2013	37.562.659	31.928.260	4.883.146	751.253		5.634.399	
TOTAL	173.588.779	147.550.461	22.566.543	3.471.775		26.038.318	

II.3.1.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	700.000 – 85.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	2%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

II.3.1.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Asociații pentru Dezvoltare Intercomunitară, constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale).

II.3.1.9. Grupuri țintă / Zone țintă

- Zone/localități cu infrastructură spitalicească și de ambulatorii insuficientă și de o calitate necorespunzătoare, identificate prin studiile Ministerului Sănătății Publice.

II.3.1.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.3.1.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

- Cerere de proiecte pe bază de listă de proiecte eligibile – pentru spitale, cu ambulatoriile aferente, identificate de MSP;
- Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă - pentru ambulatorii, altele decât cele aferente spitalelor județene înscrise pe lista MSP.

II.3.1.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/ selecție

➤ *Criterii de eligibilitate*

- Solicitantul este unitate administrativ- teritorială (autoritate a administrației publice locale), Asociație pentru Dezvoltare Intercomunitară, constituită conform prevederilor Legii nr.

215/2001, cu modificările ulterioare sau liderul parteneriatului între unitățile administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);

- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene”, Nr. 1605/2002, art. 93, cu modificările și completările ulterioare;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Solicitantul de proiect dovedește calitatea de proprietar/ administrator al clădirilor;
- Solicitantul de proiect face dovada capacității de finanțare;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri comunitare în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute pentru tipul respectiv de proiect;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 3.1. al Axei Prioritare 3 a POR;
- Spitalul, inclusiv ambulatoriul aferent, care face obiectul proiectului se regăsește pe lista spitalelor elaborată de MSP, în concordanță cu strategia națională în domeniu (lista este atașată în Anexa 2);
- Solicitantul nu desfășoară activități economice în scopul obținerii de venituri din echipamentele achiziționate prin proiect sau din utilizarea imobilului modernizat;
- Ambulatoriile de spital și de specialitate, altele decât cele aferente spitalelor județene înscrise pe lista MSP, care fac obiectul proiectului, sunt în proprietate/administrare publică;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice

➤ ***Criterii de evaluare a proiectelor pentru spitale***

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului.

➤ ***Criterii de evaluare/selecție a proiectelor pentru ambulatorii, altele decât cele aferente spitalelor județene înscrise pe lista MSP***

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.3.1.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Tinte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Unități medicale reabilitate/dotate	-	2006									50

(total/pe categorii) (nr.) din care : - spitale - ambulatorii											
Indicatori de rezultat („result”)											
Acces crescut la unitățile medicale reabilitate/echipate (%)	-	2006									10

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Creșterea eficienței energetice în unitățile reabilitate (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă):

- Număr beneficiari de servicii medicale oferite de unitățile medicale reabilitate/ dotate, – total, pe medii (urban/rural) și pe categorii de unități medicale (spitale/ambulatorii);
- Număr locuri de muncă nou create prin reabilitarea/echiparea unităților medicale: total (nr-echiv. norma întreagă), din care: după durata angajării (temporare/ permanente), pe sexe și categorii de unități medicale
- Număr locuri de muncă nou create prin reabilitarea/echiparea unităților medicale, ocupate de persoane de etnie romă.

II.3.1.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Proiectele selectate pentru finanțare trebuie să respecte principiile dezvoltării durabile, ceea ce se va concretiza în existența avizului de mediu, care asigură protejarea mediului în procesul implementării proiectelor.

- *Egalitatea de șanse*

Prin chiar obiectivul acestui domeniu de intervenție - îmbunătățirea calității serviciilor de asistență medicală și repartizarea echilibrată a acestora pe întreg teritoriul țării, pentru a asigura, tuturor cetățenilor, un acces egal la serviciile de sănătate - se urmărește respectarea principiului egalității de șanse.

În conformitate cu legislația națională (OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată) și cea europeană în domeniu, accesul la serviciile de sănătate se face într-un mod nediscriminatoriu, indiferent de sex, rasă, origine etnică, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală. Mai mult, acest domeniu de intervenție prevede crearea facilităților de acces la infrastructura spitalicească și ambulatorii pentru persoanele cu dizabilități, precum și dotări cu echipamente specifice.

II.3.1.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.3.1.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Investiții în infrastructură socială</i>
76	Infrastructura serviciilor de sănătate

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone rurale

II.3.1.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

II.3.1.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.3.2. Domeniul Major de Intervenție 3.2: Reabilitarea /modernizarea / dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale

II.3.2.1. Descriere

Obiectivul specific al acestui domeniu de intervenție îl constituie îmbunătățirea calității și a capacității infrastructurii serviciilor sociale acordate, prin sprijinirea dezvoltării echilibrate a acestora pe întreg teritoriul țării, pentru asigurarea unui acces egal al cetățenilor la astfel de servicii.

Analizele POR au evidențiat situația precară a infrastructurii serviciilor sociale și necesitatea realizării de investiții în reabilitarea, modernizarea și dotarea clădirilor în care se desfășoară

acestea. Totodată, necesitatea investițiilor apare și ca urmare a stabilirii unor standarde minime de calitate pentru serviciile sociale ce trebuie să fie îndeplinite de centrele rezidențiale.

În multe situații, calitatea slabă a infrastructurii și lipsa dotărilor cu echipamente obligă persoanele aparținând grupurilor sociale defavorizate să apeleze la servicii sociale din alte zone, îndepărtate de domiciliu. În același timp, această situație afectează și desfășurarea în condiții normale a activităților de pe piața muncii din două motive: pe de o parte din cauza faptului că nu se acordă asistență calificată și suficientă persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, care ar putea fi reintegrate pe piața muncii; pe de altă parte persoanele active care au în familie membri dependenți alocă un timp important îngrijirii acestora, dar insuficient și necalificat, cu repercusiuni atât asupra celui dependent, care nu beneficiază de îngrijire specializată permanentă, cât și asupra calității muncii și vieții persoanelor care au în familie membri cu diferite disabilități, sau a persoanelor singure care au în îngrijire copii minori. Îmbunătățirea și diversificarea serviciilor sociale oferite de centrele multifuncționale și rezidențiale pot contribui la degrevarea membrilor activi ai familiilor, de grija persoanelor dependente, pe perioada orelor de lucru și la creșterea calității muncii și vieții atât a celor activi, cât și a celor dependenți.

Centrele sociale cu destinație multifuncțională sunt centre care includ și servicii sociale primare și pot oferi o gamă variată de servicii cu scopul de a ajuta persoanele în dificultate, începând cu acceptarea lor în centru, până la rezolvarea unor probleme specifice cu care acestea se confruntă, inclusiv prin organizarea unor ateliere de lucru pentru dezvoltarea deprinderilor de viață independente și a competențelor profesionale.

Dezvoltarea acestor centre sociale va fi completată de investiții în centrele rezidențiale deja existente, care asigură servicii de cazare de lungă durată, asigurându-se astfel un cadru adecvat de găzduire și îngrijire a persoanelor aflate în dificultate. O atenție specială va fi acordată populației de etnie romă.

Prin urmare, implementarea unor astfel de proiecte va avea rezultate pozitive, atât din punct de vedere umanitar, cât și din punct de vedere al reinserției pe piața muncii a numeroase persoane aflate în dificultate. Pentru facilitarea accesului grupurilor defavorizate din interiorul comunităților la servicii sociale, va fi respectat „principiul porților deschise”.

Identificarea la nivel regional a proiectelor de modernizare și dotare a infrastructurii centrelor sociale multifuncționale și rezidențiale se va realiza în concordanță cu prioritățile stabilite prin Strategia Națională privind Serviciile Sociale, precum și cu nevoile identificate prin Strategiile județene de incluziune socială și Strategiile și Planurile de Dezvoltare ale Regiunilor.

II.3.2.2. Operațiuni orientative

- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea clădirilor pentru centre sociale multifuncționale;
- Reabilitarea, modernizarea, și echiparea clădirilor pentru centre sociale rezidențiale.

II.3.2.3. Activități eligibile orientative

- Modernizarea/extinderea clădirilor centrelor sociale (spații de cazare, cantine, grupuri sanitare etc.);
- Modernizarea/extinderea clădirilor pentru înființarea de noi centre sociale;
- Modernizarea utilităților generale și specifice ale centrelor sociale;
- Crearea/modernizarea facilităților de acces pentru persoane cu dizabilități;
- Amenajarea unor ateliere de lucru în cadrul centrelor sociale;
- Dotarea cu echipamente adaptate nevoilor beneficiarilor de servicii oferite de centrele sociale, inclusiv echipamente pentru persoane cu dizabilități.

II.3.2.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli privind organizarea de șantier;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli privind amortizarea.

II.3.2.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.3.2.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	8.817.437	7.494.821	1.146.267	176.349		1.322.616	
2008	10.792.543	9.173.661	1.403.031	215.851		1.618.882	
2009	11.780.913	10.013.776	1.531.519	235.618		1.767.137	
2010	13.986.454	11.888.486	1.818.239	279.729		2.097.968	
2011	14.868.979	12.638.632	1.932.967	297.380		2.230.347	
2012	17.728.244	15.069.007	2.304.672	354.565		2.659.237	
2013	21.532.131	18.302.311	2.799.177	430.643		3.229.820	
TOTAL	99.506.701	84.580.694	12.935.872	1.990.135		14.926.007	

II.3.2.7. Dimensiunea alocării financiare

Valoarea totală a proiectului	350.000– 3.500.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	2%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

II.3.2.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) – direct sau prin furnizorii de servicii de asistență socială din subordine;
- Parteneriat între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și/sau cu furnizorii de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii;
- Furnizori de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii.

II.3.2.9. Grupuri țintă / Zone țintă

- Zone/localități cu infrastructură pentru servicii sociale deficitară și /sau care nu asigură condiții de funcționare și de viață conform standardelor de calitate prevăzute de legislația în vigoare.

II.3.2.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.3.2.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.3.2.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ *Criterii de eligibilitate*

- Solicitantul este unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale) – direct sau prin furnizorii de servicii de asistență socială din subordine, liderul parteneriatului între unitățile administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și/ sau cu

furnizorii de servicii sociale de drept public sau privat, acreditați conform legii, furnizori de servicii sociale;

- În cazul centrelor rezidențiale pentru copii, solicitantul este consiliul județean direct sau prin furnizorii de servicii de asistență socială din subordine, furnizorii de servicii sociale, consiliul județean în parteneriat cu furnizorii de servicii sociale;
- Furnizorii de servicii sociale au personalitate juridică, cu excepția furnizorilor publici de servicii sociale, organizați ca structuri specializate în subordinea autorităților publice locale și acreditați conform legii;
- Solicitantul nu desfășoară activități economice în scopul obținerii de profit din echipamentele achiziționate prin proiect sau din utilizarea imobilului reabilitat, modernizat, extins ;
- Solicitantul nu desfășoară alte activități economice în scopul obținerii de venituri din echipamentele achiziționate prin proiect sau din utilizarea imobilului reabilitat, modernizat, extins , prin acordarea dreptului de utilizare a acestora către terțe părți, în afara activităților pentru care a fost finanțat proiectul;
- Furnizorii de servicii sociale au o vechime de cel puțin un an de la înființare;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93, cu modificările și completările ulterioare;
- Solicitantul are capacitatea operațională de a implementa proiectul;
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar/ administrator sau are în concesiune sau comodat, cu drept de administrare, clădirea care face obiectul proiectului pe o durată în conformitate cu prevederile art. 57 paragraf 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 3.2. al Axei Prioritare 3 a POR;
- Capacitatea centrelor rezidențiale pentru copii nu depășește 50 de locuri;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri comunitare în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse financiare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute pentru tipul respectiv de proiect;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice.

➤ ***Criterii de evaluare/selecție***

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.3.2.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Centre sociale modernizate/dezvoltate/ echipate (total și pe categorii) (nr.)	-	2006									270
Indicatori de rezultat („result”)											
Acces crescut la serviciile sociale oferite în centrele sociale modernizate/dezvoltate/ echipate (%)	-	2006									10

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Creșterea eficienței energetice a imobilelor centrelor sociale reabilitate și modernizate (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Persoane care beneficiază de serviciile sociale oferite de centrele sociale modernizate /dezvoltate/echipate - total și pe categorii de beneficiari de servicii sociale (copii, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane dependente de droguri, foști deținuți, persoane abuzate în familie, alte categorii) (număr)
- Persoane de etnie romă care beneficiază de serviciile sociale oferite de centrele sociale modernizate /dezvoltate/echipate (număr)
- Beneficiari de servicii sociale oferite de centrele sociale modernizate /dezvoltate/echipate pe grupe de vârstă (0 – 18, 19 – 60, peste 60 de ani) (număr)
- Beneficiari de servicii sociale oferite de centrele sociale modernizate /dezvoltate/echipate pe sexe (număr)
- Locuri de muncă nou create prin modernizarea/ dezvoltarea/ echiparea centrelor sociale: total și pe sexe (nr-echiv. norma întreagă)
- Locuri de muncă nou create prin modernizarea/ dezvoltarea/ echiparea centrelor sociale ocupate de persoane de etnie romă (nr-echiv. norma întreagă)
- Locuri de muncă nou create prin modernizarea/ dezvoltarea/ echiparea centrelor sociale, total (nr-echiv. norma întreagă), din care:
 - permanente
 - temporare
- Persoane din categorii defavorizate, pe categorii de persoane – beneficiari de servicii sociale oferite de centrele sociale modernizate /dezvoltate/echipate - (re)integrate pe piața muncii (număr)

II.3.2.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Proiectele selectate pentru finanțare trebuie să respecte principiile dezvoltării durabile, ceea ce se va concretiza în existența avizului de mediu, care asigură protejarea mediului în procesul implementării proiectelor.

- *Egalitatea de șanse*

Prin acest domeniu major de intervenție, Programul Operațional Regional are în vedere asigurarea accesului nediscriminatoriu la serviciile de asistență socială, pentru toți cetățenii, acordând o atenție specială grupurilor sociale defavorizate (populația de etnie romă, persoane cu dizabilități, persoane vârstnice fără sprijin, copii din familii dezorganizate, persoane - victime ale violenței domestice, etc.). Se urmărește astfel incluziunea socială a acestora și sporirea gradului lor de independență. Mai mult, acest domeniu de intervenție prevede crearea facilităților de acces precum și dotări cu echipamente specifice destinate persoanelor cu dizabilități.

II.3.2.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.3.2.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Investiții în infrastructură socială</i>
79	Alte infrastructuri sociale

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone Rurale

II.3.2.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

II.3.2.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.3.3. Domeniul Major de Intervenție 3.3: Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență

II.3.3.1. Descriere

Obiectivul specific al acestui domeniu de intervenție îl reprezintă îmbunătățirea capacității de răspuns în situații de urgență la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare prin reducerea timpului de intervenție pentru acordarea primului ajutor calificat și pentru intervenții în situații de urgență.

Conceptul Strategic Național privind organizarea intervențiilor în situații de urgență, de acordare a asistenței medicale de urgență și a primului ajutor calificat prevede îmbunătățirea capacității și calității sistemului siguranței publice prin crearea a opt baze regionale. Acestea vor fi localizate la nivel regional, în județul cu cea mai mare experiență în acest domeniu, de unde vor fi coordonate intervenții integrate în caz de dezastre majore.

Programul Operațional Regional va susține acest obiectiv strategic prin investiții în achiziționarea de vehicule și echipamente specifice, atât pentru dezvoltarea celor 8 baze operaționale regionale, care vor înlesni intervenții integrate în caz de dezastre sau accidente (rutiere etc.), cât și pentru îmbunătățirea dotării bazelor județene existente, în funcție de specificul diferitelor zone (expuse cutremurelor, inundațiilor, eroziunii).

Este de așteptat ca dezvoltarea acestui sistem organizatoric, concomitent cu îmbunătățirea dotărilor cu echipamente, să conducă la creșterea gradului de siguranță a populației și la primirea ajutorului de urgență calificat în timpul cel mai scurt.

II.3.3.2. Operațiuni orientative

- Achiziționarea de vehicule și echipamente specifice pentru bazele operaționale regionale și județene, pentru intervenții în situații de urgență

II.3.3.3. Activități eligibile orientative

- Achiziționare de vehicule și echipamente specifice necesare bazelor operaționale regionale și județene, pentru intervenții în situații de urgență.

II.3.3.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru achiziționarea de echipamente de specialitate și echipamente de comunicații, aferente centrelor de comandă și control mobile;
- Cheltuieli pentru achiziționarea de autovehicule cu destinație specială;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții.

II.3.3.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.3.3.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	8.817.437	7.494.821	1.146.267	176.349		1.322.616	
2008	10.792.543	9.173.661	1.403.031	215.851		1.618.882	
2009	11.780.913	10.013.776	1.531.519	235.618		1.767.137	
2010	13.986.454	11.888.486	1.818.239	279.729		2.097.968	
2011	14.868.979	12.638.632	1.932.967	297.380		2.230.347	
2012	17.728.244	15.069.007	2.304.672	354.565		2.659.237	
2013	21.532.131	18.302.311	2.799.177	430.643		3.229.820	
TOTAL	99.506.701	84.580.694	12.935.872	1.990.135		14.926.007	

II.3.3.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	10.000.000 – 50.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărima maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/ solicitantului	2%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

II.3.3.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Asociații de Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/ 2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

II.3.3.9. Grupuri țintă / Zone țintă

Nu se aplică.

II.3.3.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2007-2011

II.3.3.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.3.3.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitantul este Asociație de Dezvoltare Intercomunitară constituită la nivel regional între Consiliile Județene/Consiliul General al Municipiului București și este definită în conformitate cu prevederile Legii 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” nr. 1605/2002 art. 93 cu modificările și completările ulterioare;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 3.3. al Axei Prioritare 3 a POR;
- Solicitantul sau membrii Asociației de Dezvoltare Intercomunitară fac dovada capacității de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute pentru tipul respectiv de proiect;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Echipamentele solicitate pentru a fi achiziționate prin proiect se regăsesc pe lista necesarului de echipamente elaborată de Inspectoratul General pentru Situații de Urgență;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice.

➤ Criterii de evaluare

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.3.3.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Unități mobile echipate pentru intervenții de urgență (Nr.)	-	2006									510
Indicatori de rezultat („result”)											
Țimpul mediu de răspuns al unităților mobile (minute)	- Până la 30' – 45' în mediul rural Până la 20' în zone urbane	2005									- Până la 12' în mediul rural Până la 8' în mediul urban

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Intervenții de urgență efectuate de unități mobile echipate (nr.)
- Persoane care au beneficiat de intervenții de urgență (nr.)

II.3.3.14. Teme orizontale

• Dezvoltarea durabilă

Proiectele selectate pentru finanțare trebuie să respecte principiile dezvoltării durabile, ceea ce se va concretiza în existența avizului de mediu, care asigură protejarea mediului în procesul implementării proiectelor.

• Egalitatea de șanse

Intervențiile în caz de urgență, realizate cu echipamentele achiziționate, se fac nediscriminatoriu, indiferent de sex, rasă, origine etnică, religie, vârstă, dizabilități sau orientare sexuală, în conformitate cu principiul egalității de șanse, așa cum acesta este reflectat în legislația națională și cea comunitară în domeniu.

II.3.3.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.3.3.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscurilor</i>
53	Prevenirea riscurilor

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone Rurale

II.3.3.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

II.3.3.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.3.4. Domeniul Major de Intervenție 3.4: Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă

II.3.4.1. Descriere

Starea precară a spațiilor de învățământ, a echipamentelor educaționale, precum și a facilităților aferente indică o evidentă subfinanțare a sectorului de educație și formare profesională. Starea și accesibilitatea infrastructurii educaționale și a dotărilor aferente contribuie semnificativ la realizarea obiectivelor specifice privind asigurarea calității și a accesului la educație. Fondurile atrase prin programe cu finanțare externă și cele alocate din bugetul de stat pentru investiții în unități de învățământ (cu precădere preuniversitar), nu acoperă necesarul de reabilitare a infrastructurii educaționale din România. În plus, calamitățile naturale din ultimii ani au contribuit la creșterea nevoilor de reabilitare a infrastructurii educaționale. De asemenea, un

număr mare de unități de învățământ necesită lucrări de reabilitare și dotare cu echipamente didactice, IT și materiale specifice pentru documentare.

Creșterea natalității înregistrată în ultimii ani la nivelul învățământului obligatoriu se va resimți în perioada următoare prin creșterea cererii de spații de învățământ, fiind necesare investiții pentru reabilitarea, îmbunătățirea și extinderea infrastructurii educaționale din învățământul obligatoriu. Aceste investiții vor asigura premisele creșterii capacității de școlarizare a unităților din învățământul obligatoriu, îmbunătățind astfel condițiile de acces la educație. Intervențiile POR 2007-2013 vor fi complementare intervențiilor realizate din alte surse, respectiv bugetul de stat, bugetele locale, împrumuturi externe.

Accesul la educație al copiilor din localități dezavantajate, în special din mediul rural, dar și al celor provenind din medii sociale vulnerabile este dificil din cauza capacității de școlarizare insuficiente, a distanțelor mari până la cele mai apropiate școli, insuficienței mijloacelor de transport și a unor spații de rezidență, în apropierea școlilor. Prin urmare, strategia națională în domeniu și-a asumat ca prioritate *crearea și dezvoltarea de campusuri preuniversitare*. Ținând cont de strategia națională în domeniu și de specificul intervențiilor FEDR pentru dezvoltarea regională, prin POR se va susține dezvoltarea acestor campusuri preuniversitare pe nucleele unităților de învățământ profesional și tehnic, din mediile urban și rural, denumite *campusuri pentru învățământul profesional și tehnic (CIPT)*. CIPT presupune funcționarea în același perimetru a spațiilor de învățământ și formare profesională, a spațiilor de rezidență și serviciilor aferente. Un campus de tip CIPT va include, așadar: școala/spații de învățământ, facilități de rezidență pentru elevi și profesori, cantină, bibliotecă, laboratoare, ateliere destinate calificării/profesionalizării („ateliere școală”), săli de sport. CIPT vor asigura condiții adecvate de acces la educație și de calificare/profesionalizare, „atelierele școală” și laboratoarele fiind echipate astfel încât să asigure pregătirea profesională în cel puțin 2 domenii de pregătire, pentru un număr de cel puțin 4-5 calificări profesionale. Domeniile de pregătire și calificările profesionale oferite în cadrul campusului vor fi corelate cu necesitățile de dezvoltare economică locală, regională, conform Planurilor Regionale și Locale de Acțiune în Domeniul Învățământului profesional și tehnic (PRAI, PLAI). Facilitățile campusului preuniversitar pot asigura, în perspectivă, infrastructura necesară „centrelor de învățare continuă”, în special în zone dezavantajate. Intervențiile POR vor presupune lucrări specifice pentru toate componentele unui CIPT sau numai dotarea acestora, dacă lucrările de reabilitare/ modernizare a clădirilor s-au realizat deja din alte surse.

Concluziile Consiliului European de la Lisabona au subliniat necesitatea ca sistemele educaționale și de formare profesională europene să se adapteze atât la cerințele societății cunoașterii cât și la nevoile determinate de dorința de a îmbunătăți gradul și calitatea ocupării forței de muncă. În strategia de dezvoltare a învățământului superior românesc, alături de investițiile în spațiile de învățământ necesare, precum dotarea laboratoarelor didactice și de cercetare, o atenție deosebită a fost acordată și spațiilor de rezidență. Instituțiile de învățământ superior, prin facilitățile de predare și cercetare, pot sprijini atingerea obiectivelor dezvoltării regionale a României privind sănătatea, practicile de management, inovarea afacerilor. Creșterea numărului de studenți a fost mai mare decât gradul de extindere a infrastructurii universitare, condițiile de rezidență ale studenților nefiind asigurate la un nivel adecvat de calitate. Starea generală precară a clădirilor, a echipamentelor și a facilităților justifică investiții pentru consolidarea și modernizarea condițiilor de rezidență, pentru infrastructură și dotări, ceea ce va permite universităților să-și îndeplinească rolul în dezvoltarea regională și națională.

De asemenea sunt eligibile pentru finanțare centrele de formare continuă. Acțiunile finanțate în cadrul POR privind campusurile și centrele de formare sunt complementare acțiunilor implementate prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane.

Pentru asigurarea unui impact semnificativ, intervențiile POR în infrastructura educațională vor avea un caracter integrat, cu excepția campusurilor pentru învățământul profesional și tehnic, pentru care se acceptă și numai dotarea, dacă lucrările pentru infrastructură au fost realizate din alte surse, constând atât în realizarea diferitelor tipuri de infrastructură, cât și asigurarea dotărilor necesare, inclusiv dotarea cu echipamente TIC.

Obiectivul acestui domeniu de intervenție îl constituie îmbunătățirea calității infrastructurii din învățământul obligatoriu, a centrelor de formare profesională continuă și a infrastructurii campusurilor universitare pentru asigurarea condițiilor necesare învățământului public și creșterea participării la educație și formare.

II.3.4.2. Operațiuni orientative

- Reabilitarea/modernizarea/echiparea infrastructurii educaționale pre-universitare și universitare
- Crearea și dezvoltarea campusurilor preuniversitare
- Reabilitarea/ modernizarea / echiparea Centrelor de Formare Profesională Continuă.

II.3.4.3. Activități eligibile orientative

- Consolidarea, modernizarea, extinderea clădirilor (toate tipurile de infrastructură pentru învățământul obligatoriu, exceptând Campusurile pentru Învățământ Profesional și Tehnic);
- Consolidarea, modernizarea, extinderea și dotarea clădirilor școlilor speciale: spații de învățământ, spații de cazare, cantine, diferite facilități pentru acces și activități didactice;
- Construirea, extinderea, consolidarea, modernizarea clădirilor Campusurilor pentru Învățământ Profesional și Tehnic;
- Dotări cu echipamente didactice, echipamente pentru pregătirea profesională, echipamente IT;
- Consolidarea, modernizarea, extinderea și dotarea clădirilor din campusurile universitare de stat: spații de învățământ, spații de cazare, cantine, diferite facilități pentru activități didactice;
- Consolidarea, modernizarea, extinderea clădirilor Centrelor de Formare Profesională Continuă;
- Modernizarea utilităților, inclusiv crearea de facilități speciale pentru persoanele cu dizabilități, pentru toate tipurile de infrastructură educațională.

II.3.4.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;

- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli privind organizarea de șantier;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute.
- Cheltuieli privind amortizarea.

II.3.4.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.3.4.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	25.248.167	21.460.942	3.282.262	504.963		3.787.225	
2008	30.903.756	26.268.193	4.017.488	618.075		4.635.563	
2009	33.733.888	28.673.804	4.385.406	674.678		5.060.084	
2010	40.049.316	34.041.919	5.206.411	800.986		6.007.397	
2011	42.576.371	36.189.916	5.534.928	851.527		6.386.455	
2012	50.763.693	43.149.139	6.599.280	1.015.274		7.614.554	
2013	61.655.880	52.407.498	8.015.264	1.233.118		9.248.382	
TOTAL	284.931.071	242.191.411	37.041.039	5.698.621		42.739.660	

II.3.4.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	500.000 – 67.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/ solicitantului	2%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

II.3.4.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Universități de stat;
- Instituții publice furnizoare de servicii de formare profesională continuă.

II.3.4.9. Grupuri țintă / Zone țintă

- Zonele/localitățile cu infrastructură școlară deficitară (învățământ primar, gimnazial, profesional și tehnic);
- Universități de stat care nu dispun de infrastructură corespunzătoare;
- Centre de Formare Profesională Continuă care nu dispun de infrastructura corespunzătoare.

II.3.4.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.3.4.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.3.4.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/ selecție

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitantul este unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale), instituție publică și universitate de stat furnizoare de servicii de formare profesională continuă, universitate de stat;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” nr. 1605/2002 art. 93, cu modificările și completările ulterioare;
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar/ administrator sau deține în concesiune, chirie, comodat terenul sau, după caz, clădirea care face obiectul proiectului, pe o durată în conformitate cu prevederile art. 55, paragraf 2 și art. 57 paragraf 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 3.4. al Axei Prioritare 3 a POR;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare;
- Solicitantul nu desfășoară activități economice în scopul obținerii de profit din echipamentele achiziționate prin proiect sau din utilizarea imobilului modernizat;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;

- Proiectul are avizul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, cu excepția proiectelor pentru Centrele de Formare Profesională a Adulților;
- Solicitantul este autorizat pentru toate programele de formare profesională furnizate, în condițiile legii;
- Proiectul respectă legislația în domeniul protecției mediului, egalității de șanse, eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice.

➤ **Criterii de evaluare/ selecție**

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR

II.3.4.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Tinte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Unități școlare din învățământul obligatoriu, reabilite/ echipate (nr.)	-	2006									130
Campusuri pre-universitare reabilite / echipate (nr.)	-										30
Centre pentru formare profesională continuă reabilite/ echipate (nr.)	-										35
Campusuri universitare reabilite / echipate (nr.)	-										15
Indicatori de rezultat („result”)											
Creșterea accesului grupurilor de populație dezavantajate (copii din mediul rural, copii romi, etc.) la educația obligatorie (%)		2006									10
Creșterea numărului de școli cu echipamente IT (%)		2006									15
Creșterea participanților la cursurile de formare profesională continuă(%)		2006									15
Creșterea numărului de studenți în campusuri universitare reabilite / echipate (%)		2006									10

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Creșterea eficienței energetice în unitățile reabilite (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Unități din învățământul obligatoriu reabilite/ echipate – total, pe medii: urban/ rural și trepte de învățământ (nr):
 - primar, gimnazial și liceal
 - profesional și tehnic
- Campusuri pre-universitare reabilite / echipate – total și pe medii: urban/rural (nr)
- Campusuri universitare reabilite / echipate (nr)
- Centre pentru formare profesională continuă reabilite/ echipate (nr)
- Echipamente achiziționate pentru unitățile școlare din învățământul preuniversitar, exclusiv IT, pe trepte de învățământ: primar, gimnazial și liceal, profesional și tehnic (nr și valoare)
- Echipamente achiziționate pentru campusurile preuniversitare, exclusiv IT (nr. și valoare)
- Echipamente achiziționate pentru campusurile universitare, exclusiv IT (nr și valoare)
- Echipamente achiziționate pentru centrele de formare profesională, exclusiv IT (nr și valoare)
- Echipamente IT achiziționate pentru unitățile școlare din învățământul preuniversitar, pe trepte de învățământ: primar, gimnazial și liceal, profesional și tehnic (nr și valoare)
- Echipamente IT achiziționate pentru campusurile preuniversitare (nr și valoare)
- Echipamente IT achiziționate pentru campusurile universitare (nr și valoare)
- Echipamente IT achiziționate pentru centrele de formare profesională (nr și valoare)
- Elevi înscriși în unitățile de învățământ reabilite / modernizate, pe trepte de învățământ și medii (urban/rural), înainte și după reabilitare (nr): primar, gimnazial și învățământ liceal, profesional și tehnic
- Elevi romi înscriși în unitățile de învățământ reabilite / modernizate, pe trepte de învățământ și medii (urban/rural), înainte și după reabilitare (nr): primar, gimnazial și liceal, profesional și tehnic
- Elevi înscriși în campusurile preuniversitare construite / reabilite / modernizate, pe medii (urban/rural), înainte și după reabilitare (nr), din care elevi romi
- Studenți care folosesc infrastructura universitară reabilitată / modernizată / echipată (înainte și după reabilitare), din care studenți romi (nr)
- Studenți cu dizabilități care folosesc infrastructura universitară reabilitată / modernizată / echipată (înainte și după reabilitare) (nr)
- Participanți la cursurile de formare profesională continuă în centrele reabilite/ modernizate / dotate (înainte și după reabilitare) (nr)
- Participanți romi la cursurile de formare profesională continuă în centrele reabilite/ modernizate / dotate (înainte și după reabilitare) (nr)
- Participanți cu dizabilități la cursurile de formare profesională continuă în centrele reabilite / modernizate / dotate (înainte și după reabilitare) (nr)

II.3.4.14. Teme orizontale

- Dezvoltarea durabilă

Proiectele din domeniul infrastructurii educaționale vor avea obligatoriu avize de mediu, care asigură protejarea mediului în procesul implementării acestor proiecte.

- *Egalitatea de șanse*

Educația urmărește în esență promovarea șanselor egale și accesul nediscriminatoriu la educație. Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, prevede că, cetățenii României au drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ, indiferent de condiția socială și materială, de sex, rasă, naționalitate, apartenență politică sau religioasă, iar statul promovează principiile învățământului democratic și garantează dreptul la educație diferențiată, adaptată nevoilor specifice, pe baza pluralismului educațional.

Aceste principii și prevederi vor fi respectate în implementarea proiectelor din domeniul educației. Conform legislației în vigoare, predarea este obligatorie în limba română și, după caz, se asigură predarea în limba minorităților. Având în vedere că în multe unități de învățământ coexistă clase cu predare atât în limba română cât și în limba maternă, proiectele finanțate prin POR vor avea un impact benefic asupra copiilor, indiferent de etnie.

De asemenea, se va pune accent pe asigurarea accesului egal la educație și a populației școlare provenind din categorii de populație dezavantajate, îndeosebi populația romă, având prioritate proiectele de reabilitare a unităților de învățământ din zone cu populație numeroasă aparținând acestei etnii.

Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare stipulează că, în aplicarea prevederilor prezentei legi, sunt excluse orice fel de discriminări pe criterii politice, de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, categorie socială, convingeri politice, sex și vârstă. Luând în considerare această prevedere, modernizarea infrastructurii și dotarea respectivelor centre pot contribui la aplicarea acestor principii, și mai mult, pot conduce la creșterea numărului celor care beneficiază de aceste servicii.

II.3.4.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.3.4.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Îmbunătățirea accesului la ocupare și sustenabilitatea</i>
65	Modernizarea și îmbunătățirea instituțiilor cu rol pe piața muncii
	<i>Investiții în infrastructura socială</i>
75	Infrastructura educațională

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone Rurale

II.3.4.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională.

II.3.4.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.4 Axă Prioritară 4: Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local

II.4.1. Domeniul Major de Intervenție 4.1: Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a afacerilor de importanță regională și locală

II.4.1.1. Descriere

Structurile de sprijinire a afacerilor (SSA) reprezintă structuri clar delimitate, care asigură o serie de facilități și/sau spații pentru desfășurarea activităților economice de producție și de prestare servicii (cu excepția celor care nu sunt finanțabile conform regulilor FEDR). Acestea au ca scop atragerea investițiilor și valorificarea potențialului de dezvoltare - resurse umane și materiale - al diferitelor zone ale României și în special al fostelor zone industriale în declin.

Numărul insuficient al structurilor de afaceri, dar mai ales slaba dotare a acestora, mergând de la utilități și lipsa spațiilor pentru activități, până la tehnologii de informare și comunicare, sunt probleme majore cu care se confruntă cele mai multe structuri de sprijinire a afacerilor.

Structurile de sprijinire a afacerilor reprezintă un factor vital pentru creșterea atractivității regiunilor ca locații pentru investiții în activități economice și sociale și un instrument cheie pentru impulsivarea mediului de afaceri regional și local. Mai mult, structurile de sprijinire a afacerilor pot contribui la creșterea gradului de competitivitate al țării - în contextul Uniunii Europene largite - și pot constitui un punct de plecare pentru integrarea economiei naționale în economia europeană. Având structuri de afaceri moderne, regiunile pot beneficia de avantaje competitive, prin utilizarea resurselor lor specifice, până acum neutilizate sau subutilizate și mobilizarea întregului potențial productiv de care dispun, contribuind astfel la convergența regiunilor României cu regiunile celorlalte state membre ale UE.

Potențialul de dezvoltare al localităților este dat de tradiția pe care acestea o au în activități industriale, existența infrastructurilor de bază, respectiv infrastructura de transport și tehnico-edilitară, precum și de relațiile economice cu zonele mai dezvoltate, și nu în ultimul rând, de existența forței de muncă apte să se califice în meserii noi, cerute de profilul investițiilor atrase. De asemenea, potențialul de dezvoltare al localităților este dat de dinamica populației, dinamica atragerii investițiilor și dinamica creșterii economice. Se cunoaște că amplasarea unei investiții mari într-o zonă, atrage după sine investiții mai mici în tot arealul și determină crearea de legături economice între localitățile aparținând aceleiași zone (clustere).

Structurile de afaceri destinate dezvoltării activităților economice trebuie să ofere condiții propice localizării întreprinderilor, îndeosebi a IMM-urilor productive și de servicii, acestea putând contribui la crearea unor noi „biografii” ale localităților respective și implicit la crearea de noi locuri de muncă, diversificarea activităților economice în zonă și în final la creșterea contribuției zonelor în care sunt amplasate, la crearea Produsului Intern Brut al Regiunilor.

POR vizează sprijinirea financiară a autorităților locale, a asociațiilor care reprezintă mediul de afaceri precum și a întreprinzătorilor particulari din localități cu potențial de dezvoltare, îndeosebi din zonele afectate de restructurare industrială, pentru a crea și / sau dezvolta structuri operaționale de sprijinire a afacerilor, în scopul atragerii întreprinderilor, îndeosebi a IMM-urilor, pentru ca acestea să creeze locuri de muncă și să utilizeze forța de muncă disponibilă în zonă.

Obiectiv:

- Crearea și/sau îmbunătățirea structurilor regionale și locale de sprijinire a afacerilor, intervențiile având ca scop atragerea investițiilor, revigorarea și dezvoltarea economiilor locale și regionale.

II.4.1.2. Operațiuni orientative

- Crearea și dezvoltarea diferitelor tipuri de structuri regionale/locale de sprijinire a afacerilor

II.4.1.3. Activități eligibile orientative⁵

- Construirea/ modernizarea/ extinderea de clădiri și anexe aferente, care vor fi utilizate de operatorii economici, cu precădere IMM-uri, pentru activități de producție și/ sau servicii;
- Construirea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii rutiere/feroviare din interiorul structurii de afaceri și a drumurilor de acces - aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea proiectului care face obiectul investiției este afectată de infrastructura de acces deficitară ;
- Crearea/ modernizarea/ extinderea utilităților de bază din interiorul structurii de afaceri: stații de tratare a apei, unitățile de furnizare a energiei și a gazului, sistemul de canalizare, cablarea clădirii, conectarea la rețele broadband (Internet);
- Dotarea cu echipamente a structurilor de afaceri construite/ modernizate/ extinse.

II.4.1.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli privind organizarea de șantier;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute.

II.4.1.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

⁵ a se vedea Ordinul nr. 287/06.03.2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 249/31.III.2008

II.4.1.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	24.315.928	20.668.538	3.161.071	486.319		3.647.390	
2008	29.762.695	25.298.291	3.869.150	595.254		4.464.404	
2009	32.488.331	27.615.081	4.223.483	649.767		4.873.250	
2010	38.570.572	32.784.987	5.014.174	771.411		5.785.585	
2011	41.004.321	34.853.673	5.330.562	820.086		6.150.648	
2012	48.889.341	41.555.940	6.355.614	977.787		7.333.401	
2013	59.379.355	50.472.452	7.719.316	1.187.587		8.906.903	
TOTAL	274.410.543	233.248.962	35.673.370	5.488.211		41.161.581	

II.4.1.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	1.700.000 – 85.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	70% pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici (60% pentru Regiunea București - Ilfov); 60% pentru întreprinderi mijlocii (50% pentru Regiunea București - Ilfov) 50% pentru întreprinderi mari (40% pentru Regiunea București - Ilfov)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	30% pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici (40% pentru Regiunea București - Ilfov) 40% pentru întreprinderi mijlocii (50% pentru Regiunea București - Ilfov) 50% pentru întreprinderi mari (60% pentru Regiunea București - Ilfov)
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

II.4.1.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Agenți economici, care se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii, înregistrați conform Legii 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției;
- Camere de comerț definite în conformitate cu Legea camerelor de comerț din România, nr 335/ 2007;

- Asociații care reprezintă mediul de afaceri, constituite în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare și a Legii nr. 356/2001 a patronatelor, cu modificările și completările ulterioare;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale).

II.4.1.9. Grupuri țintă / Zone țintă

Nu se aplică.

II.4.1.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.4.1.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.4.1.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitantul este unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale), operator economic: agent economic înregistrat conform Legii nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările ulterioare sau în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției, care se încadrează în categoria întreprinderilor mici și mijlocii; Cameră de comerț definită în conformitate cu Legea camerelor de comerț din România, nr 335/ 2007, Asociație care reprezintă mediul de afaceri, constituită în baza Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, și a Legii nr. 356/2001 a patronatelor; liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Indiferent de forma juridică de organizare, solicitantul să nu se afle în procedură de executare silită, reorganizare judiciară, faliment, închidere operațională, dizolvare, lichidare sau administrare specială și să nu aibă activitățile suspendate sau alte situații similare reglementate de lege;
- Indiferent de forma juridică de organizare, solicitantul să îndeplinească condițiile de eligibilitate stabilite prin „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93 și să nu poată fi considerat ca fiind „în dificultate”, în conformitate cu Liniile Directoare Comunitare cu privire la ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate, publicate în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. C 244/01.10.2004;
- La data depunerii cererii de finanțare, solicitantul să-și fi îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar/administrator, sau are în concesiune infrastructura și/sau terenul care fac obiectul proiectului, pe o perioadă în conformitate cu

prevederile art. 57, paragraf 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune; în cazul parteneriatelor acest criteriu se aplică și partenerilor;

- Solicitantul face dovada capacității de finanțare; în cazul parteneriatelor acest criteriu se aplică și partenerilor;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 4.1. al Axei Prioritare 4 a POR;
- Structura de sprijinire a afacerilor să nu fie utilizată exclusiv de solicitant;
- Investiția inițială să fie realizată pe teritoriul României;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului să nu fi fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani și să nu beneficieze de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare stabilite pentru tipul respectiv de proiect;
- Durata de implementare a proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, ajutorului de stat și achizițiilor publice;
- Investiția inițială trebuie să fie menținută pe o durată de minim 5 ani, cu excepția IMM-urilor - minim 3 ani, de la finalizarea proiectului de investiție realizat.

➤ **Criterii de evaluare/selecție**

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.4.1.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicatori	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Structuri de sprijinire a afacerilor create/ extinse (nr.)											15
Indicatori de rezultat („result”)											
Rata de ocupare a structurilor de sprijinire a afacerilor (după doi ani de la finalizarea proiectului) (%)											50
Locuri de muncă nou create în structurile de sprijinire a afacerilor (nr.)											3.000

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Emisii de Nox (tone)
- Emisii de SO₂ (tone)
- Emisii de COV (tone)
- Emisii de particule fine (PM₁₀ și PM_{2.5}) - tone
- Azot total – mg/l
- Emisiile de echivalent CO₂ în atmosferă – tone de echivalent CO₂
- Reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile (relevante pentru proiect)
- Apa utilizată pe unitatea de produs (% de reducere pe unitate produsă, măsurată în m³)
- Zone industriale dezafectate reabilitate și/sau folosite pentru dezvoltare (ha)
- Eficiența energetică sporită în companiile sprijinite, fabrici, instituții (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Clădiri construite/ modernizate/extinse în SSA (nr.);
- Hale de producție și de prestări servicii construite/ extinse/ modernizate în SSA (nr./mp);
- Infrastructură rutieră/feroviară construită/ modernizată/ extinsă în interiorul SSA (km);
- Rețele utilități de bază din interiorul SSA create/ modernizate/ extinse (km)
- Echipamente pentru dotarea structurilor de afaceri -total-(nr), din care:
 - echipamente IT (nr.)
- Drumuri de acces la SSA, construite/ modernizate/ extinse (km)
- Companii noi atrase – total și pe categorii:
 - mărimea companiei
 - tipul de activitate (CAEN)
 - nr. de angajați, din care:
 - bărbați
 - femei
 - persoane din categorii dezavantajate, din care:
 - persoane de etnie romă
- Locuri de muncă nou create în SSA, total (nr-echiv. norma întreagă), din care:
 - bărbați
 - femei
 - persoane din categorii dezavantajate, din care:
 - persoane de etnie romă
- Activități întreprinse, cu efect asupra dezvoltării durabile (mediu)

II.4.1.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Toate proiectele trebuie să respecte legislația în domeniul protecției mediului.

- *Egalitatea de șanse*

Proiectele eligibile trebuie să respecte principiul egalității de șanse, fără a face nici un fel de discriminare pe criterii de sex, rasă, origine etnică, religie, dizabilități și orientare sexuală.

II.4.1.15. Ajutorul de stat

Operațiunea	Regimul de ajutor de stat	Baza legală
• Crearea și/ sau extinderea diferitelor tipuri de structuri regionale/locale de sprijinire a afacerilor	Ajutor regional național pentru investiții	Regulamentul Comisiei Europene 1628/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutorul regional național pentru investiții

II.4.1.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Cercetare și dezvoltare tehnologică, inovare și antreprenoriat</i>
08	Alte investiții în firme

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone rurale

II.4.1.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională

II.4.1.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.4.2. Domeniul Major de Intervenție 4.2: Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități

II.4.2.1. Descriere

Localizarea vechilor industrii afectează mediul din zonele nodale ale teritoriului, întrucât multe zone industriale au fost create în cele mai favorabile areale geografice, în ceea ce privește apropierea de căi de comunicație și locuințe. Refacerea acestor areale industriale favorizează nu numai protecția mediului, dar reprezintă în același timp un avantaj pentru eficientizarea noilor investiții, deoarece dispun de o infrastructură care trebuie îmbunătățită și nu total reînnoită. Imaginea unităților industriale în care s-a stopat activitatea economică, atât în zone urbane cât și rurale, are un impact negativ asupra deciziei potențialilor investitori de a se localiza în aceste zone.

Reabilitarea site-urilor industriale poluate și neutilizate rezultate în urma închiderii unităților industriale reprezintă o problemă fundamentală pentru România din cauza activităților poluante desfășurate în trecut și a necunoașterii poluatorului. Reabilitarea acestor situri va favoriza economiile locale, prin crearea condițiilor pentru noi investiții în activități productive.

Obiectiv:

- Reintroducerea siturilor industriale în circuitul economic, prin depoluare, curățare și reabilitare pentru a putea fi transformate în structuri de sprijinire a afacerilor.

II.4.2.2. Operațiuni orientative

- Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități

II.4.2.3. Activități eligibile orientative

Activități eligibile orientative care nu intră sub incidența regulilor ajutorului de stat

- Decontaminarea terenurilor siturilor industriale poluate, inclusiv preluarea și depozitarea substanțelor toxice și periculoase și îmbunătățirea calității terenurilor;
- Demolarea clădirilor și planarea terenului, inclusiv ambalarea și transportul deșeurilor;

Activități eligibile orientative care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat⁶

- Construirea/ modernizarea/ extinderea de clădiri și anexe aferente, care vor fi utilizate de operatorii economici, cu precădere IMM-uri, pentru activități de producție și/ sau servicii;
- Construirea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii rutiere/feroviare din interiorul structurii de afaceri și a drumurilor de acces - aceste activități sunt eligibile numai în cazul

⁶ a se vedea Ordinul nr. 287/06.03.2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin crearea și dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor, publicat în Monitorul Oficial nr. 249/31.III.2008

în care se poate argumenta că valorificarea proiectului care face obiectul investiției este afectată de infrastructura de acces deficitară;

- Crearea/ modernizarea/ extinderea utilităților de bază din interiorul structurii de afaceri: stații de tratare a apei, unitățile de furnizare a energiei și a gazului, sistemul de canalizare, cablarea clădirii, conectarea la rețele broadband (Internet);
- Dotarea cu echipamente a structurilor de afaceri construite/ modernizate/ extinse.

II.4.2.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli pentru organizarea de șantier;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute.

II.4.2.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.4.2.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	20.858.870	17.730.040	2.711.653	417.177		3.128.830	
2008	25.531.257	21.701.569	3.319.063	510.625		3.829.688	
2009	27.869.384	23.688.976	3.623.020	557.388		4.180.408	
2010	33.086.897	28.123.862	4.301.297	661.738		4.963.035	
2011	35.174.634	29.898.439	4.572.702	703.493		5.276.195	
2012	41.938.620	35.647.827	5.452.021	838.772		6.290.793	
2013	50.937.243	43.296.656	6.621.842	1.018.745		7.640.587	
TOTAL	235.396.905	200.087.369	30.601.598	4.707.938		35.309.536	

II.4.2.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	1.700.000 – 85.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98% pentru activități care nu intră sub incidența regulilor ajutorului de stat 50% pentru activități de investiții inițiale (40% pentru Regiunea București – Ilfov)

Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	2% pentru activități care nu intră sub incidența regulilor ajutorului de stat 50% pentru activități de investiții inițiale (60% pentru Regiunea București – Ilfov)
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

II.4.2.8. Categori de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale).

II.4.2.9. Grupuri țintă / Zone țintă

Nu se aplică.

II.4.2.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.4.2.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.4.2.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitantul este unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale) sau parteneriat între unități administrativ-teritoriale;
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar/administrator sau are în concesiune infrastructura și/sau terenul care fac obiectul proiectului, pe o durată în conformitate cu prevederile art. 57, paragraful 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 4.2. al Axei Prioritare 4 a POR;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;

- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, al ajutorului de stat, achizițiilor publice.

➤ **Criterii de evaluare/selecție**

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.4.2.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicatori	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Site-uri industriale poluate și neutilizate reabilitate și pregătite pentru noi activități (ha.)											500
Indicatori de rezultat („result”)											
Locuri de muncă nou create prin reabilitarea site-urilor industriale poluate și neutilizate și pregătite pentru noi activități (nr.)											1.000

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Situri industriale reabilitate (ha)
- Emisiile de echivalent CO₂ în atmosferă – tone de echivalent CO₂
- Suprafața afectată din zonele verzi - ha
- Proiecte care contribuie la protecția împotriva dezastrelor naturale și industriale - nr
- Reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile (relevante pentru proiect)
- Apa utilizată pe unitatea de produs (% de reducere pe unitate produsă, măsurată în m³)
- Deșeuri reciclate (tone)
- Deșeuri recuperate (tone)
- Deșeuri refoșosite (tone)
- Zone industriale dezafectate reabilitate și/sau folosite pentru dezvoltare (ha)

– Creșterea eficienței energetice în companiile sprijinite, fabrici, instituții (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Terenuri decontaminate/ depoluate/ planate (km)
- Clădiri demolate (nr.)
- Deșeuri ambalate/ transportate (tone)
- Clădiri construite/ modernizate/extinse (nr.)
- Infrastructură rutieră/feroviară construită/ modernizată/ extinsă în interiorul SSA (km)
- Rețele utilități de bază din interiorul SSA create/ modernizate/ extinse (km)
- Drumuri de acces la SSA, construite/ modernizate/ extinse (km)
- Companii noi atrase – total și pe categorii:
 - mărimea companiei
 - tipul de activitate (CAEN)
 - nr. de angajați, din care:
 - bărbați
 - femei
 - persoane dezavantajate⁷, din care:
 - persoane de etnie romă
- Locuri de muncă nou create în SSA, total (nr-echiv. norma întreagă) , din care:
 - bărbați
 - femei
 - persoane dezavantajate, din care:
 - persoane de etnie romă

II.4.2.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Toate proiectele trebuie să respecte legislația în domeniul protecției mediului. Aceste situri industriale vor fi supuse unui proces de depoluare / decontaminare și apoi vor fi pregătite pentru noi activități care pot afecta mediul înconjurător. De aceea se vor utiliza o serie de indicatori de mediu pentru monitorizarea proiectelor din punct de vedere al impactului asupra mediului.

- *Egalitatea de șanse*

Proiectele eligibile trebuie să respecte principiul egalității de șanse, fără a face nici un fel de discriminare pe criterii de sex, rasă, origine etnică, religie, dizabilități și orientare sexuală. Infrastructura creată trebuie să respecte standardele europene în ceea ce privește accesul persoanelor cu dizabilități.

⁷ Conform art. 25 OG 68/2003: copii, persoane vârstnice, persoane cu dizabilități, persoane dependente de droguri, foști deținuți, persoane abuzate în familie, alte categorii.

II.4.2.15. Ajutorul de stat

Operațiunea	Regimul de ajutor de stat	Baza legală
Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități – pentru activități legate de investiții inițiale	Ajutor regional național pentru investiții	Regulamentul Comisiei Europene 1628/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutorul regional național pentru investiții

II.4.2.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Protecția mediului și prevenirea riscului</i>
50	Reabilitarea siturilor industriale și a terenurilor contaminate

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone rurale

II.4.2.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională

II.4.2.18. Organismul responsabil de efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.4.3. Domeniul Major de Intervenție 4.3: Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor

II.4.3.1. Descriere

În contextul strategiei revizuite de la Lisabona este necesar să se investească în modernizarea sectoarelor productive locale și regionale, prin sprijinirea mediului antreprenorial, în special a microîntreprinderilor. Acestea vor juca un rol important în dezvoltarea economică locală și regională și în crearea de noi locuri de muncă. Utilizarea rezultatelor cercetării și dezvoltării

tehnologice de către firme productive de interes local și regional în scopul creșterii competitivității acestora - prin valorificarea resurselor și a forței de muncă locale - și comercializarea produselor obținute, se reflectă, în cele din urmă, în crearea de locuri de muncă, intrarea în circuitul economic a unor zone în declin, dar cu potențial de dezvoltare, și ieșirea din izolare a acestor zone.

Programul Operațional Regional sprijină dezvoltarea microîntreprinderilor productive și a celor prestatoare de servicii care folosesc potențialul endogen al regiunilor (resurse naturale, materii prime, resurse umane, etc). Mai mult, microîntreprinderile vor fi încurajate să utilizeze noi tehnologii și inovații, echipamente IT și servicii, având un rol primordial în creșterea competitivității, productivității și a calității serviciilor.

Obiectiv:

- Sprijinirea microîntreprinderilor pentru creșterea competitivității, valorificarea resurselor materiale și a forței de muncă locale.

II.4.3.2. Operațiuni orientative

- Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor

II.4.3.3. Activități eligibile orientative⁸

- Achiziționarea de echipamente și tehnologii noi, moderne pentru activități de producție, servicii, construcții;
- Achiziționarea de sisteme IT (hardware și software);
- Construirea/ extinderea/ modernizarea spațiilor de producție și de prestări servicii ale microîntreprinderilor.

II.4.3.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului.

⁸ a se vedea Ordinul nr. 155/08.02.2008 privind aprobarea schemei de ajutor de minimis pentru sprijinirea microîntreprinderilor publicat în Monitorul Oficial nr. 175/6.III.2008

II.4.3.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.4.3.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	25.328.628	17.730.040					7.598.588
2008	31.002.241	21.701.569					9.300.672
2009	33.841.394	23.688.976					10.152.418
2010	40.176.946	28.123.862					12.053.084
2011	42.712.056	29.898.439					12.813.617
2012	50.925.467	35.647.827					15.277.640
2013	61.852.366	43.296.656					18.555.710
TOTAL	285.839.098	200.087.369					85.751.729

II.4.3.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	70.000 – 1.700.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	700.000 Lei
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	70%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	30%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	100%
Contribuția națională publică la finanțarea acordată	0%

II.4.3.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Microîntreprinderi care dezvoltă activități în mediul urban, în domeniul producției și/sau serviciilor și/sau construcțiilor.

Sunt finanțate microîntreprinderile care își desfășoară activitatea în domeniul **producției și/sau serviciilor și/sau construcțiilor**, și îndeplinesc criteriile prevăzute de Regulamentul CE nr. 1998/2006 privind ajutorul *de minimis*, **cu excepția**:

- (a) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectoarele pescuitului și acvaculturii, reglementate de Regulamentul (CE) nr. 104/2000 al Consiliului;
- (b) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția primară de produse agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa I a Tratatului de instituire a Comunităților Europene;

(c) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în transformarea și comercializarea produselor agricole, astfel cum sunt enumerate în anexa I a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, în următoarele cazuri:

(i) atunci când valoarea ajutorului este stabilită pe baza prețului sau a cantității produselor în cauză achiziționate de la producătorii primari sau introduse pe piață de întreprinderile în cauză;

(ii) atunci când ajutorul este condiționat de transferarea lui parțială sau integrală către producătorii primari.

(d) ajutoarelor destinate activităților legate de export către țări terțe sau către state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, ajutoarelor destinate înființării și funcționării unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;

(e) ajutoarelor care favorizează utilizarea produselor naționale în detrimentul produselor din import;

(f) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în sectorul cărbunelui, în sensul Regulamentului (CE) nr. 1407/2002;

(g) ajutoarelor pentru achiziția de vehicule de transport rutier de mărfuri, acordate întreprinderilor care efectuează transport rutier de mărfuri în numele terților pentru închiriere sau în scop comercial;

(h) ajutoarelor acordate întreprinderilor aflate în dificultate.

Domeniile de activitate pentru care se acordă ajutoare de minimis în conformitate cu ORDINUL nr.337 din 20 aprilie 2007 al președintelui Institutului Național de Statistică privind actualizarea Clasificării activităților din economia națională – CAEN, sunt prezentate în Anexa 3.

II.4.3.9. Grupuri țintă / Zone țintă

Nu se aplică.

II.4.3.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.4.3.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere de proiecte cu termen limită de depunere

II.4.3.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/ selecție

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitantul să fie înregistrat conform Legii 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sau în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației;

- Solicitantul să-și desfășoare activitatea în România;
- Solicitantul să fi desfășurat activitate economică pe o perioadă de cel puțin un an fiscal și să fi obținut profit din exploatare din activitatea desfășurată în ultimul an fiscal înainte de data depunerii cererii de finanțare;
- Solicitantul să nu se afle în procedură de executare silită, reorganizare judiciară, faliment, închidere operațională, dizolvare, lichidare sau administrare specială;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93 și nu este “firmă în dificultate”, conform Liniilor Directoare Comunitare cu privire la ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate (C 244/01.10.2004);
- La data depunerii cererii de finanțare, solicitantul să-și fi îndeplinit obligațiile de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat, în conformitate cu prevederile legale în vigoare în România;
- În cazul în care proiectul prevede și lucrări de construcție, solicitantul trebuie să dovedească calitatea de proprietar al terenului și/sau al clădirii pe care se efectuează construcția; sau să aibă în concesiune, după caz, terenul și/sau clădirea care fac obiectul proiectului pe o durată de minim 3 ani de la finalizarea implementării proiectului. în conformitate cu prevederile art. 57 paragraf 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare necesare realizării proiectului;
- Investiția să fie realizată pe teritoriul României, în mediul urban;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 4.3. al Axei Prioritare 4 a POR;
- Solicitantul este microîntreprindere din domeniul producției și/sau serviciilor și/sau construcțiilor, iar activitățile propuse spre finanțare sunt implementate în mediul urban,;
- Activitățile propuse spre finanțare nu au fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute;
- Durata de implementare a proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, al ajutorului de stat și achizițiilor publice.

➤ *Criterii de evaluare/selecție*

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.4.3.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicatori	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Microîntreprinderi sprijinite (nr.)											1.500
Indicatori de rezultat („result”)											
Locuri de muncă nou create în microîntreprinderile sprijinite (nr)											3.000

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Emisiile de echivalent CO2 în atmosferă – tone de echivalent CO2
- Azot total – mg/l
- Reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile (relevante pentru proiect) (%)
- Apa utilizată pe unitatea de produs (% de reducere pe unitate produsă, măsurată în m³)
- Eficiența energetică sporită în companiile sprijinite, fabrici, instituții (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Echipamente/ tehnologii noi achiziționate pentru activități de producție, servicii, construcții (nr.)
- Sisteme IT (hardware și software) achiziționate (nr.)
- Spații de producție și de prestări servicii ale microîntreprinderilor construite/extinse/modernizate (mp.);
- Hale de producție și de prestări servicii ale microîntreprinderilor construite/extinse/modernizate (nr.);
- Locuri de muncă nou create în microîntreprinderile sprijinite, total (nr-echiv. norma întreagă), după durata de angajare –temporare/ permanente, sexe, persoane din categorii dezavantajate, din care: persoane de etnie romă;
- Persoane din categorii defavorizate, pe categorii de persoane, (re)integrate pe piața muncii (nr.), din care : persoane de etnie romă;
- Întreprinzători – total- (nr.), din care: pe sexe, persoane din categorii dezavantajate și grupe de vârstă (20 – 24 ani; 25 – 49 ani; peste 50 ani).

II.4.3.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

În cadrul acestui domeniu de intervenție al POR sunt promovate numai proiecte care nu au impact negativ asupra mediului, și pe cât posibil, dacă nu au un impact pozitiv, vor păstra cel puțin starea actuală, dacă aceasta este relativ acceptabilă. Criteriile de eligibilitate și selecție ale proiectelor servesc acestui scop.

Microîntreprinderile vor fi sprijinite financiar să achiziționeze echipamente moderne de producție, procesare care protejează mediul.

- *Egalitatea de șanse*

Proiectele eligibile trebuie să respecte principiul egalității de șanse, fără a face nici un fel de discriminare pe criterii de sex, rasă, origine etnică, religie, dizabilități și orientare sexuală. Se va urmări creșterea numărului de femei antreprenor implicate în derularea activităților economice din cadrul microîntreprinderilor.

II.4.3.15. Ajutorul de stat

Operațiunea	Regimul de ajutor de stat	Baza legală
Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor	Schemă de ajutor <i>De minimis</i>	Regulamentul CE nr. 1998/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE, referitor la ajutoarele <i>de minimis</i>

II.4.3.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Cercetare și dezvoltare tehnologică, inovare și antreprenoriat</i>
08	Alte investiții în firme
	<i>Societatea informațională</i>
11	Tehnologii informaționale și de comunicare
15	Alte măsuri pentru accesul IMM la TIC și utilizarea lor eficientă

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban

II.4.3.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională

II.4.3.18. Organismul responsabil de efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.5 Axă Prioritară 5: Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

Această axă prioritară vizează în principal valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și a resurselor naturale cu potențial turistic, precum și îmbunătățirea calității infrastructurii turistice de cazare și agrement, în scopul creșterii atractivității regiunilor, dezvoltării economiilor locale și creării de noi locuri de muncă.

Strategia Națională de Dezvoltare Regională, elaborată pe baza Planurilor de Dezvoltare Regională și Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 au identificat dezvoltarea turismului ca o prioritate de dezvoltare, dat fiind potențialul turistic existent în toate regiunile. Acest potențial justifică sprijinul financiar acordat reabilitării infrastructurii zonelor turistice și valorificării patrimoniului natural, istoric și cultural, pentru includerea acestora în circuitul turistic și promovarea lor în scopul atragerii turiștilor.

II.5.1. Domeniul Major de Intervenție 5.1: Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, precum și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe

II.5.1.1. Descriere

Sprijinul acordat proiectelor din domeniul turismului și culturii trebuie perceput, într-un context mai larg, ca un sprijin pentru dezvoltarea socio-economică a regiunilor, dar și ca o modalitate de a valorifica potențialul turistic regional, istoric și cultural. Acest lucru va contribui la creșterea atractivității regiunilor pentru turiști, pentru investitori dar și pentru locuitorii zonei.

Pentru România este deosebit de important să se conserve ceea ce a rămas din patrimoniul cultural al diferitelor regiuni ale țării, care a fost grav afectat în timp, respectiv clădiri istorice, monumente, muzee, teatre, lucrări istorice de artă. Aceste inițiative de conservare culturală, propuse de autoritățile locale, vor trebui însoțite de o consistentă planificare, care să conserve (și unde este posibil să restaureze) centrele istorice ale orașelor, menținerea stilului arhitectonic tradițional și conservarea orașelor istorice medievale.

Obiectivele acestui domeniu major de intervenție sunt:

- Creșterea importanței turismului cultural, ca factor care stimulează creșterea economică în regiuni, respectând principiile dezvoltării durabile și ale protecției mediului;
- Extinderea sezonului turistic;
- Creșterea numărului de turiști, prin valorificarea potențialului turistic cultural local și regional pe piața turistică națională și internațională.

II.5.1.2. Operațiuni orientative

- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural mondial și modernizarea infrastructurii conexe

- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural național⁹ cu potențial turistic și modernizarea infrastructurii conexe
- Restaurarea, protecția și conservarea patrimoniului cultural din mediul urban¹⁰.

II.5.1.3. Activități eligibile orientative

- Restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea clădirilor de patrimoniu;
- Restaurarea, protecția, conservarea și realizarea picturilor interioare, frescelor, picturilor murale exterioare;
- Lucrări și dotări pentru asigurarea iluminatului interior și exterior, a iluminatului de siguranță precum și a celui decorativ;
- Restaurarea și remodelarea plasticii fațadelor;
- Amenajări peisagistice pentru punerea în evidență a obiectivului turistic de patrimoniu reabilitat;
- Dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție);
- Modernizarea utilităților aferente obiectivului turistic de patrimoniu (energie electrică, alimentare cu apă, canalizare);
- Dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil;
- Amenajarea zonelor de protecție prin delimitarea și împrejmuirea obiectivelor de patrimoniu (acolo unde este cazul);
- Construirea utilităților anexe (parcaje, grupuri sanitare, puncte de informare, reclame și indicatoare);
- Amenajarea / marcarea de trasee turistice / itinerarii culturale la obiectivele turistice de patrimoniu reabilite;
- Construirea / reabilitarea / modernizarea căii de acces către obiectivul turistic de patrimoniu restaurat; aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea obiectivului de patrimoniu restaurat este afectată de infrastructura de acces deficitară.

II.5.1.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli privind organizarea de șantier;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;

⁹ grupa A - monumentele istorice de valoare națională și universală, în conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, aprobate prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2314 / 8 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, an 172 (XVI), Nr. 646 bis din 16 iulie 2004)

¹⁰ grupa B - monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local, în conformitate cu Lista Monumentelor Istorice, aprobate prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2314 / 8 iulie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, an 172 (XVI), Nr. 646 bis din 16 iulie 2004)

- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute;
- Cheltuieli privind amortizarea.

II.5.1.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR / FSE

Nu se aplică.

II.5.1.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	20.858.870	17.730.040	2.711.653	417.177		3.128.830	
2008	25.531.257	21.701.569	3.319.063	510.625		3.829.688	
2009	27.869.384	23.688.976	3.623.020	557.388		4.180.408	
2010	33.086.897	28.123.862	4.301.297	661.738		4.963.035	
2011	35.174.634	29.898.439	4.572.702	703.493		5.276.195	
2012	41.938.620	35.647.827	5.452.021	838.772		6.290.793	
2013	50.937.243	43.296.656	6.621.842	1.018.745		7.640.587	
TOTAL	235.396.905	200.087.369	30.601.598	4.707.938		35.309.536	

II.5.1.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	1.700.000 – 85.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil*	98% pentru unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale), unități de cult și ONG-uri; 85% pentru autorități ale administrației publice centrale
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	2% pentru unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale), unități de cult și ONG-uri; 15% pentru autorități ale administrației publice centrale
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)

*) În cazul proiectelor generatoare de venituri, costul total eligibil se calculează în conformitate cu prevederile articolului 55 din Regulamentul CE nr. 1083/2006

II.5.1.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și autorități ale administrației publice centrale;
- Unități de cult, definite conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul juridic al cultelor;
- ONG-uri (persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial);
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și autorități ale administrației publice centrale;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și/sau autorități ale administrației publice centrale și unitățile de cult;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și ONG-uri (persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial).

II.5.1.9. Grupuri țintă / Zone țintă

Areale în care sunt localizate obiective cu potențial turistic din patrimoniul universal, patrimoniul cultural național, patrimoniul cultural – local din mediul urban.

II.5.1.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.5.1.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.5.1.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/ selecție

➤ Criterii de eligibilitate

- Solicitanții sunt:
 - unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) sau autorități ale administrației publice centrale;
 - unități de cult, definite conform Legii nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul juridic al cultelor;
 - ONG (persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial),
 - liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
 - liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și autorități ale administrației publice centrale;

- liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și/sau autorități ale administrației publice centrale și unitățile de cult;
- liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și ONG-uri (persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial).
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar / administrator sau deține în concesiune, obiectivul de patrimoniu care face obiectul proiectului și/ sau al terenului, după caz, pe o durată în conformitate cu prevederile art. 57, paragraful 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare; în cazul parteneriatelor, acest criteriu se aplică și partenerilor;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Solicitantul nu desfășoară activități economice în scopul obținerii de venituri din utilizarea obiectivului de patrimoniu restaurat/ protejat/ conservat și a facilităților construite ,după caz, în afara activităților pentru care a fost finanțat proiectul, prin acordarea dreptului de utilizare a acestora către terțe părți.
- Solicitantul cu statut de ONG (persoane juridice de drept privat, fără scop patrimonial) trebuie să desfășoare activități în domeniul protejării monumentelor istorice, conform statutului, și să aibă o vechime în acest domeniu de activitate de cel puțin 6 luni, la data depunerii cererii de finanțare;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 5.1 al Axei Prioritare 5 a POR;
- Obiectivul propus pentru finanțare este inclus pe lista patrimoniului cultural mondial (HG nr. 493/2004, anexa A), lista patrimoniului cultural național sau lista patrimoniului cultural local din mediul urban (Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2314/2004);
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare stabilite pentru tipul respectiv de proiect;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Obiectivul de patrimoniu va fi inclus total sau parțial în circuitul public;
- Proiectul respectă legislația în domeniul ajutorului de stat, egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice și achizițiilor publice.

➤ *Criterii de evaluare/selecție*

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.5.1.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Proiecte de restaurare a infrastructurii de patrimoniu, cu potențial turistic (nr.)											100
Indicatori de rezultat („result”)											
Creșterea numărului de turiști (%)											+ 5
Locuri de muncă nou create / menținute la finalul implementării proiectului (nr.)											200

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

Nu se aplică.

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Suprafață restaurată a obiectivelor de patrimoniu cu potențial turistic (m2)
- Vizitatori la obiectivele de patrimoniu restaurate – înainte și după restaurare(nr.)
- Amenajări peisagistice realizate (nr);
- Zone de protecție amenajate (mp);
- Capacitatea parcarilor realizate (nr. locuri);
- Echipamente achiziționate pentru protecția obiectivelor de patrimoniu(nr)
- Echipamente de climatizare (nr);
- Sisteme antiefracție (nr);
- Echipamente de protecție împotriva incendiilor (nr);
- Lungimea căilor de acces construite / reabilite / modernizate către obiectivele de patrimoniu (km);
- Locuri special amenajate/ echipamente speciale de acces pentru persoanele cu mobilitate redusă (nr)
- Locuri de muncă nou create / menținute la finalul implementării proiectului total (nr) (nr-echiv. norma întreagă), din care: temporare/ permanente, femei/bărbați, urban/rural
- Locuri de muncă nou create ocupate de persoane de etnie romă (nr-echiv. norma întreagă)

II.5.1.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Toate proiectele trebuie să respecte legislația națională în domeniul protecției mediului. Dezvoltarea durabilă a turismului trebuie să se realizeze în concordanță cu planurile de amenajare a teritoriului, care precizează nivelul de protecție în care se înscrie obiectivul care trebuie reabilitat. De asemenea, vor fi finanțate proiectele care vor implementa soluții prietenoase cu mediul înconjurător, cum sunt: utilizarea de materiale ecologice, a unor surse de energie neconvenționale, a echipamentelor cu un consum energetic / de apă eficient, creșterea suprafețelor ocupate de spațiile verzi, promovarea și diseminarea unui stil de viață prietenos cu mediul înconjurător, conservarea patrimoniului cultural.

- *Egalitatea de șanse*

În cadrul tuturor investițiilor va fi prevăzută amenajarea spațiilor speciale de acces în vederea asigurării accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, îndeplinind astfel prevederile legislației în vigoare cu privire la accesul în clădirile și structurile de utilitate publică.

II.5.1.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.5.1.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	Cultura
58	Protecția și conservarea patrimoniului cultural

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone rurale

II.5.1.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională

II.5.1.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.5.2. Domeniul Major de Intervenție 5.2: Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice

II.5.2.1. Descriere

Având în vedere potențialul diversificat al resurselor naturale ale României, valorificarea turistică a acestora poate reprezenta o sursă importantă pentru dezvoltarea economică a multor zone ale țării.

Cele mai importante oportunități pentru dezvoltarea turismului bazat pe resursele naturale sunt date de resursele balneare și balneo-climatice, litoral și zonele muntoase care oferă posibilitatea practicării sporturilor de iarnă, a turismului ecvestru, speo-turismului, turismului de aventură. Turismul montan și turismul balnear reprezintă oportunități pentru practicarea de activități turistice pe toată durata anului.

Complementar domeniului de intervenție 5.1, în cadrul acestui domeniu pot fi realizate investiții în turism inclusiv în Delta Dunării, care face parte din patrimoniul universal (UNESCO) și are o valoare naturală ridicată.

În prezent, România dispune de un număr suficient de spații de cazare, care au, însă, un grad înaintat de uzură, corelat cu un nivel scăzut al gradului de modernizare, situație întâlnită îndeosebi în cazul structurilor de cazare de două și trei stele, construite în perioada 1975-1980.

De aceea, ținând cont și de evoluțiile globale ale pieței turistice, este absolut necesară creșterea standardelor de calitate a spațiilor de cazare de tipul hotelurilor, moteluri și campinguri, cabane, pensiuni turistice și hoteluri pentru tineret, structuri de cazare pe vapoare/pontoane, precum și a structurilor de agrement turistic, care furnizează facilitățile de petrecere a timpului liber.

Obiectivele acestui domeniu major de intervenție sunt:

- Valorificarea resurselor naturale în scop turistic;
- Diversificarea serviciilor turistice;
- Îmbunătățirea calității serviciilor de cazare;
- Crearea / extinderea structurilor de agrement turistic, în scopul creșterii numărului turiștilor și a duratei sejurului.

II.5.2.2. Operațiuni orientative

- Amenajarea obiectivelor turistice naturale cu potențial turistic
- Valorificarea potențialului turistic montan prin construirea infrastructurii necesare
- Dezvoltarea turismului balnear
- Reabilitarea, modernizarea și extinderea structurilor de cazare precum și a utilităților aferente
- Crearea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente

II.5.2.3. Activități eligibile orientative

Infrastructura de turism de utilitate publică care nu intră sub incidența regulilor ajutorului de stat

- Reabilitarea/modernizarea infrastructurii rutiere, inclusiv utilitățile din corpul drumului, în stațiuni turistice balneare, climatice și balneo – climatice;
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea /modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică
- Construirea / modernizarea punctelor (foișoarelor) de observare / filmare / fotografiere;
- Construirea/modernizarea căilor de acces la principalele obiective turistice naturale; aceste activități sunt eligibile numai în cazul în care se poate argumenta că valorificarea obiectivului turistic este afectată de infrastructura de acces deficitară;
- Construirea /modernizarea refugiilor montane;
- Amenajarea posturilor SALVAMONT;
- Crearea / reabilitarea parcurilor balneare, parcuri – grădină;

Infrastructura de turism publică / privată, care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat¹¹

- Dezvoltarea rețelilor de captare și /sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și nămoluri terapeutice, gaze terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor și salinelor) din stațiunile turistice balneare, climatice și balneo – climatice;
- Crearea/ modernizarea și dotarea (inclusiv cu utilități) a bazelor de tratament din stațiunile turistice balneare, climatice și balneo – climatice, inclusiv a salinelor terapeutice;
- Crearea și dotarea platformelor de campare, inclusiv a utilităților specifice (grupuri sanitare, apă curentă, iluminat etc.);
- Modernizarea și extinderea structurilor de cazare și a utilităților conexe;
- Construirea de piscine, ștranduri, bazine de kinetoterapie;
- Construirea de terenuri de sport;
- Modernizarea căilor ferate cu ecartament îngust pentru transport feroviar de interes turistic din zonele de deal și de munte,
- Crearea de porturi turistice, inclusiv debarcadere amplasate pe lacuri de agrement;
- Construirea pârtiilor de schi (inclusiv construirea de instalații de transport pe cablu pentru persoane, instalarea de echipamente pentru producerea zăpezii artificiale, instalarea echipamentelor pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de schi, dotarea cu echipamente pentru întreținerea pârtiilor de schi);
- Construirea / dezvoltarea pârtiilor destinate practicării celorlalte sporturi de iarnă;
- Amenajări specifice sporturilor nautice;
- Crearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente

¹¹ a se vedea Ordinul nr. 261/03.03.2008 privind aprobarea schemei de ajutor de stat pentru dezvoltarea regională prin sprijinirea investițiilor în turism, publicat în Monitorul Oficial nr. 207/18.III.2008

- Crearea/reabilitarea traseelor de cură pe teren, a locurilor de recreere și popas, a facilităților de utilizare a izvoarelor minerale;
- Construirea de piste pentru ciclism

II.5.2.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli pentru investiția de bază
- Cheltuieli pentru organizarea de șantier
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute.

II.5.2.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR / FSE

Nu se aplică.

II.5.2.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	29.243.481	20.470.437					8.773.044
2008	35.794.021	25.055.815					10.738.206
2009	39.072.000	27.350.400					11.721.600
2010	46.386.791	32.470.754					13.916.037
2011	49.313.732	34.519.612					14.794.120
2012	58.796.630	41.157.641					17.638.989
2013	71.412.414	49.988.690					21.423.724
TOTAL	330.019.069	231.013.349					99.005.720

II.5.2.7. Dimensiunea finanțării acordate

Infrastructura de turism de utilitate publică

Valoarea totală a proiectului	700.000 – 85.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică

Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil*	98%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	2%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	100%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	0%

*) În cazul proiectelor generatoare de venituri, costul total eligibil se calculează în conformitate cu prevederile articolului 55 din Regulamentul CE nr. 1083/2006

Infrastructura de turism publică/privată, care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat

Valoarea totală a proiectului	700.000 – 85.000.000 Lei
Valoarea totală maximă a proiectelor de modernizare/extindere structuri de cazare	17.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	70% pentru întreprinderi mici (60% pentru Regiunea București - Ilfov) 60% pentru întreprinderi mijlocii (50% pentru Regiunea București - Ilfov) 50% pentru întreprinderi mari* (40% pentru Regiunea București - Ilfov)
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/solicitantului	30% pentru întreprinderi mici (40% pentru Regiunea București - Ilfov) 40% pentru întreprinderi mijlocii (50% pentru Regiunea București - Ilfov) 50% pentru întreprinderi mari* (60% pentru Regiunea București - Ilfov)
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	100%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	0%

*) În conformitate cu prevederile Recomandării CE nr. 361/2003¹², se consideră ca fiind întreprinderi mari: unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale), parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale), parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și ONG-uri, asociații de dezvoltare intercomunitară.

¹² Recomandarea CE nr. 361 din 6 mai 2003, publicată în Jurnalul Oficial al UE L 124/20.05.2003, privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii prevede că "o întreprindere nu poate fi considerată IMM dacă 25% sau mai mult din capital, sau drepturile de vot ale acesteia, sunt controlate direct sau indirect, individual sau în comun, de una sau mai multe organisme publice, cu excepția autorităților locale autonome care au un buget anual mai mic de 10 milioane EURO și mai puțin de 5.000 locuitori".

II.5.2.8. Categoriile de beneficiari eligibili

Pentru activitățile privind Infrastructura de turism de utilitate publică:

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, republicată, cu modificările ulterioare;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale).

Pentru activitățile privind Infrastructura de turism publică / privată, care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat:

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Asociații de Dezvoltare Intercomunitară constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare;
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și ONG-uri;
- IMM-uri din domeniul turismului și/sau activități conexe, înregistrate conform Legii 31 / 1990, privind societățile comerciale, republicată, cu modificările ulterioare, sau în baza Legii 1 / 2005, privind organizarea și funcționarea cooperației, sau în baza HG nr. 1041 / 1990, privind înființarea societăților comerciale pe acțiuni în turism.

II.5.2.9. Grupuri țintă / Zone țintă

- Localitățile din mediul urban;
- Localități din mediul rural, în care sunt implementate proiecte cu o valoare mai mare de 1.500.000 euro;
- Stațiunile turistice¹³ balneare, climatice și balneo-climatice¹⁴ (indiferent dacă sunt localizate în mediul rural sau urban), definite în conformitate cu Anexa 3 din Hotărârea de Guvern nr. 867/2006).

II.5.2.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

¹³ În conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 867 / 2006, pentru aprobarea normelor și criteriilor de atestare a stațiunilor turistice

¹⁴ În conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 109 din 31 august 2000, privind stațiunile balneare, climatice și balneoclimatice și asistența medicală balneară și de recuperare și Hotărârea Guvernului nr. 1154 / 2004, privind aprobarea Normelor tehnice unitare pentru realizarea documentațiilor complexe de atestare a funcționării stațiunilor balneare, climatice și balneoclimatice și de organizare a întregii activități de utilizare a factorilor naturali.

II.5.2.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.5.2.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ *Criterii de eligibilitate*

- Solicitanții sunt:
 - **pentru infrastructura de turism de utilitate publică:** unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale), Asociații de Dezvoltare Intercomunitară - constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare-, liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale);
 - **pentru infrastructura de turism publică / privată, care intră sub incidența regulilor ajutorului de stat:** unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale), Asociații de Dezvoltare Intercomunitară -constituite conform prevederilor Legii nr. 215/2001, cu modificările ulterioare-, liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale); IMM din domeniul turismului și activități conexe, în conformitate cu Clasificarea Activităților din Economia Națională (CAEN) și liderul parteneriatului între unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) și ONG-uri;
- Solicitantul dovedește calitatea de proprietar/ administrator al clădirii și /sau al terenului, sau are în concesiune clădirea sau terenul care face obiectul proiectului, pe o durată în conformitate cu prevederile art. 57, paragraful 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune; în cazul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară și al parteneriatelor, acest criteriu se aplică și membrilor Asociației și respectiv partenerilor;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare; în cazul Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară și al parteneriatelor, acest criteriu se aplică și membrilor Asociației și respectiv partenerilor;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite prin: Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93 și Regulamentul Comisiei nr 1628/2006 privind ajutorul național regional pentru investiții și nu este “firmă în dificultate”, conform Liniilor Directoare Comunitare cu privire la ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate (C 244/01.10.2004);
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Proiectul se implementează în localități din mediul urban, în stațiuni turistice balneare, climatice și balneo – climatice (localizate atât în mediul rural cât și în mediul urban), iar în localități din mediul rural numai pentru proiecte cu valori mai mari de 1.500.000 euro;
- Structurile de cazare vizate de proiect sunt: hoteluri, moteluri, hoteluri pentru tineret, vile turistice, bungalouri, cabane turistice, campinguri, popasuri turistice, pensiuni turistice, structuri de primire cu funcțiuni de cazare pe vapoare / pontoane, conform Ordinului

510/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice;

- Solicitantul cu statut de IMM este înregistrat conform Legii 31 / 1990, privind societățile comerciale, republicată, cu modificările ulterioare, sau în baza Legii 1/ 2005, privind organizarea și funcționarea cooperației, sau în baza HG nr. 1041 / 1990, privind înființarea societăților comerciale pe acțiuni în turism;
- Solicitantul cu statut de IMM desfășoară activitate în domeniul turismului și/sau activități conexe de cel puțin 1 (un) an, la data depunerii cererii de finanțare;
- Solicitantul cu statut de ONG, partener al unității administrativ – teritoriale (autorități ale administrației publice locale), trebuie să desfășoare activități în domeniul turismului și/sau activități conexe, conform statutului, și să aibă o vechime în acest domeniu de activitate de cel puțin 1 (un) an, la data depunerii cererii de finanțare;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 5.2 din Axa Prioritară 5 a POR;
- Proiectul cu activitate de extindere/ modernizare a structurilor de cazare și a utilităților conexe este proiect individual;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri publice sau, după caz, surse private, în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare sau, după caz fonduri private;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Obiectivul propus pentru finanțare va fi inclus total sau parțial în circuitul public pe o perioadă de 5 ani de la finalizarea proiectului;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare stabilite pentru tipul respectiv de proiect;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice, ajutorului de stat și achizițiilor publice.

➤ *Criterii de evaluare/selecție*

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.5.2.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Proiecte de infrastructură turistică/ cazare implementate (nr.)											300
Firme sprijinite direct și indirect în domeniul turismului (nr.)											350

Indicatori de rezultat („result”)											
Creșterea numărului de turiști (%)											10
Creșterea numărului de înnoptări (%)											5
Locuri de muncă nou create / menținute la finalul implementării proiectului (nr.)											800

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Număr de arii afectate din Natura 2000 - nr
- Reducerea utilizării resurselor naturale epuizabile (relevante pentru proiect) (%)
- Eficiența energetică sporită în IMM sprijinite (%)

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Structuri de cazare modernizate / dotate / reabilite / extinse – total (nr.), din care: urban/rural;
- Structuri de agrement create / modernizate / extinse – total (nr.) din care: nou create urban/ rural și modernizate: urban/ rural;
- Proiecte cu activități ecologice implementate (nr);
- Capacitatea structurilor de cazare modernizate / reabilite / extinse - înainte și după reabilite/ modernizare (nr);
- Capacitatea structurilor de agrement create / modernizate / reabilite - înainte și după reabilite/ modernizare;
- Obiective turistice naturale amenajate în scop turistic (ha);
- Refugii montane construite (nr.);
- Puncte (foișoare) de observare / filmare / fotografiere amenajate / construite (nr);
- Suprafața platformelor de campare amenajate (ha);
- Posturi Salvamont amenajate (nr.);
- Trasee de cură amenajate (km);
- Locuri de recreere și popas amenajate (nr.);
- Parcuri amenajate (ha);
- Piste de biciclete amenajate (km);
- Baze de tratament amenajate (mp);
- Întreprinderi indirect sprijinite (nr);
- Turiști total (nr), din care: în structurile de cazare reabilite / modernizate / extinse;
- Beneficiari ai structurilor de agrement create / modernizate / extinse (nr.);
- Înnoptări (nr);
- Lungimea căilor ferate cu ecartament îngust pentru transport feroviar de interes turistic modernizate (km);
- Lungimea infrastructurii rutiere (și a utilităților din corpul drumului) realizate în stațiuni turistice, balneare, climatice și balneoclimatice (km);

- Locuri special amenajate/ echipamente speciale de acces pentru persoanele cu mobilitate redusă (nr.);
- Întreprinzători, total (nr.), din care: pe grupe de vârstă: 15-18 ani, 19-24 ani, 25-44 ani, peste 50 ani, bărbați/femei, persoane de etnie romă;
- Locuri de muncă nou create total (nr-echiv. norma întreagă), din care: femei/bărbați, permanente/ temporare, urban/ rural;
- Locuri de muncă nou create, ocupate de persoane de etnie romă (nr-echiv. norma întreagă).

II.5.2.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Toate proiectele trebuie să respecte legislația națională în domeniul protecției mediului. Dezvoltarea durabilă a turismului trebuie să se realizeze în concordanță cu planurile de amenajare ale teritoriului, care precizează nivelul de protecție în care se înscrie obiectivul care trebuie reabilitat precum și normele tehnice de realizare a structurilor de agrement turistic. De asemenea, vor fi finanțate proiectele care vor implementa soluții prietenoase cu mediul înconjurător, cum sunt: utilizarea de materiale ecologice, a unor surse de energie neconvenționale, a echipamentelor cu un consum energetic / de apă eficient, creșterea suprafețelor ocupate de spațiile verzi, promovarea și diseminarea unui stil de viață prietenos cu mediul înconjurător, conservarea patrimoniului turistic, natural și cultural.

Dezvoltarea turismului va ține cont de principiile dezvoltării durabile, în sensul conservării și protejării patrimoniului natural, dar și al reducerii presiunii antropice asupra mediului, inerentă în condițiile practicării turismului pe scară largă.

Creșterea numărului de turiști, așteptată în condițiile dezvoltării turismului, va suprasolicita mediul înconjurător, afectând echilibrul ecosistemului. Presiunea asupra mediului va fi ținută sub control în regiunile cu un patrimoniu natural deosebit, pentru a permite valorificarea acestuia într-o manieră durabilă și printr-o repartizare spațială uniformă a activităților turistice.

Exploatarea turistică durabilă a zonelor naturale se poate realiza prin practicarea unui turism controlat, prin distribuirea echilibrată a turiștilor în toate perioadele anului (reducând astfel și efectul indus de sezonabilitate).

- *Egalitatea de șanse*

În cadrul tuturor investițiilor, vor fi prevăzute spații speciale de acces în vederea asigurării accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, îndeplinind astfel prevederile legislației în vigoare cu privire la accesul în structurile de utilitate publică.

II.5.2.15. Ajutorul de stat

Operațiunea	Regimul de ajutor de stat	Baza legală
• Amenajarea obiectivelor turistice naturale cu potențial turistic • Valorificarea potențialului turistic montan prin construirea infrastructurii necesare • Dezvoltarea turismului balnear • Reabilitarea, modernizarea și extinderea structurilor de cazare precum și a utilităților aferente • Crearea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente	Ajutor regional național pentru investiții	Regulamentul Comisiei Europene 1628/2006 privind aplicarea art. 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutorul regional național pentru investiții

II.5.2.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Turism</i>
56	Protecția și dezvoltarea patrimoniului natural
57	Asistență pentru îmbunătățirea serviciilor turistice

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
01	Urban
05	Zone rurale

II.5.2.17. Organisme intermediare

Agențiile pentru Dezvoltare Regională

II.5.2.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Proiecte

II.5.3 Domeniul Major de Intervenție 5.3: Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică

II.5.3.1. Descriere

România are de promovat un potențial turistic de o mare diversitate, armonios și simetric repartizat în teritoriu, care oferă posibilitatea practicării întregii game de forme de turism și pe toată durata anului. Privatizarea sectorului turistic a contribuit la realizarea de investiții pentru modernizarea infrastructurii turistice și în consecință a creșterii calității și diversității serviciilor turistice oferite. Apar și se dezvoltă noi produse turistice și noi forme de turism, cum sunt turismul rural, agro turismul și turismul de aventură, componente „wellness” a turismului balneo-climateric, precum și alte tipuri de turism de nișă. De asemenea se dezvoltă și turismul de afaceri în contextul dezvoltării activităților legate de organizarea de congrese, simpozioane și expoziții, acțiuni și întâlniri cu caracter diplomatic determinate de aderarea României la Uniunea Europeană și NATO, manifestări culturale – științifice și de afaceri, interne și internaționale.

Pe de altă parte, cunoașterea produselor românești prin turism reprezintă un factor principal de promovare internațională a economiei României și de dezvoltare a pieței interne a acesteia.

În acest context, **dezvoltarea brandului turistic național** reprezintă o prioritate luând în calcul efectele/contribuția atât în conturarea brand-ului de țară, atragerea de investiții străine și echilibrarea contului curent cât și în dezvoltarea pieței turistice interne și externe cu impactul ei benefic în creșterea economică. România nu are o imagine bine conturată ca destinație turistică, iar promovarea internă și externă este insuficientă și subdimensionată față de cerere.

România dispune din plin de zone turistice, tradiții culturale și resurse naturale. Turismul are o importantă contribuție la PIB, precum și la ocuparea forței de muncă. Promovarea turismului oferă noi oportunități și alternative pentru dezvoltarea a numeroase regiuni din România. În prezent, accesarea informațiilor privind date de interes general referitoare la România, prin intermediul unor centre specializate de informare și promovare turistică (atracții turistice, evenimente culturale și de afaceri, situri arheologice, structuri de primire, restaurante, posibilități de petrecere a timpului liber sau orice alte facilități ce pot însoți o călătorie turistică sau/și de interes turistic/sau mai scurt facilități de agrement), este aproape imposibilă din cauza inexistenței sau existenței sporadice a unor astfel de centre.

În aceeași situație se află și tour-operatorii străini, care pentru a-și crea propriile programe turistice cu destinație România, au nevoie ca aceste informații să fie disponibile inclusiv pe website/internet.

În urma analizei acestor date, s-au identificat următoarele puncte slabe:

- nivel redus de promovare și dezvoltare a centrelor de informare turistică, dar și a serviciilor conexe acestui domeniu de activitate;
- regiunile turistice nu dispun de o rețea corespunzătoare de centre multi-funcționale specializate în turism, care să permită accesul turiștilor la informații, servicii de informare și evenimente specifice.

În consecință, ca soluție la problemele identificate se impune crearea unei rețele naționale de centre de informare și promovare turistică, rețea care ar putea oferi servicii utile și materiale promoționale în toate zonele turistice.

Crearea acestei rețele va oferi cadrul logistic necesar facilitării schimbului de informații în sectorul turistic între instituții și centrele de informare în zonele turistice. Introducerea serviciilor moderne de informații și dezvoltarea unui sistem unitar de informare turistică va crea condiții mai bune pentru stocarea informațiilor și va permite schimbul de date privind activitatea turistică pentru turiștii autohtoni și străini. Un astfel de sistem poate fi extins și interconectat cu alte sisteme de informare, cum ar fi de exemplu sistemul de rezervare on-line, programe de conferințe/evenimente culturale internaționale, etc.

Obiectivele acestui domeniu major de intervenție sunt:

- Promovarea potențialului turistic românesc prin îmbunătățirea imaginii de țară, cu scopul de a promova România în străinătate și de a crește atractivitatea sa pentru turism și afaceri;
- Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) în scopul creșterii numărului turiștilor;
- Instituirea unui sistem integrat și informatizat al ofertei turistice românești.

II.5.3.2. Operațiuni orientative

- a. Crearea unei imagini pozitive a României ca destinație turistică prin definirea și promovarea brandului turistic național;
- b. Dezvoltarea și consolidarea turismului intern prin sprijinirea promovării produselor turistice și a activităților de marketing specifice;
- c. Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) și dotarea acestora.

II.5.3.3. Activități eligibile orientative

- Crearea și promovarea brandului turistic național;
- Elaborarea unui studiu privind impactul *brandului*;
- Refacerea *brandului* și promovarea sa;
- Promovarea produselor turistice cu specific național / regional / local;
- Activități specifice de marketing;

- Construirea/ modernizarea/ reabilitarea/ consolidarea /extinderea clădirilor în care vor funcționa Centre Naționale de Informare și Promovare Turistică;
- Achiziționarea de echipamente și software pentru dotarea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică;
- Crearea bazelor de date cu informații turistice, necesare Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică;
- Realizarea unui sistem național integrat, cu acces on-line, pentru colectarea și diseminarea informațiilor turistice.

II.5.3.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru obținerea/ achiziția de teren;
- Cheltuieli pentru amenajarea terenului;
- Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului;
- Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiție;
- Cheltuieli aferente pregătirii de proiecte/ studii de teren/ proiectare și inginerie;
- Cheltuieli pentru consultanță și asistență tehnică pentru obiectivele de investiții;
- Cheltuieli pentru investiția de bază;
- Cheltuieli aferente activităților de audit pentru proiect;
- Cheltuieli de comunicare, informare și publicitate pentru proiect, care rezultă din obligația beneficiarului;
- Cheltuieli diverse și neprevăzute.

II.5.3.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR / FSE

Nu se aplică.

II.5.3.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	13.323.263	11.324.774	1.998.489			1.998.489	
2008	16.307.674	13.861.523	2.446.151			2.446.151	
2009	17.801.114	15.130.947	2.670.167			2.670.167	
2010	21.133.716	17.963.659	3.170.057			3.170.057	
2011	22.467.223	19.097.140	3.370.083			3.370.083	
2012	26.787.610	22.769.469	4.018.141			4.018.141	
2013	32.535.334	27.655.034	4.880.300			4.880.300	
TOTAL	150.355.934	127.802.546	22.553.388			22.553.388	

II.5.3.7. Dimensiunea finanțării acordate

	Operațiunea a)	Operațiunea b)	Operațiunea c)
Valoarea totală a proiectului	17.000.000 – 100.000.000 Lei	170.000 – 1.000.000 Lei	850.000 – 6.700.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică		
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică		
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	98 %		
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/ solicitantului	2%		
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	86,73%		
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	13,27% (buget de stat)		

II.5.3.8. Categoriile de beneficiari eligibili

Operațiunea a)	Operațiunea b)	Operațiunea c)
Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale	- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) - ONG-uri care desfășoară, conform statutului, activități în domeniul turismului și care au cel puțin 6 luni vechime la data depunerii cererii de finanțare - Parteneriate	- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale) din localitățile cuprinse în Anexa 8 a POR - Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale.

II.5.3.9. Grupuri țintă / Zone țintă

Nu se aplică

II.5.3.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2008-2012

II.5.3.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.5.3.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ *Criterii de eligibilitate*

- Solicitantul este:
 - Ministerul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Libérale pentru operațiunea (a) “Crearea unei imagini pozitive a României, ca destinație turistică, prin definirea și promovarea brandului turistic național” și pentru operațiunea (c) “Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT) și dotarea acestora” – activitatea privind realizarea unui sistem național integrat, cu acces on-line, pentru colectarea și diseminarea informațiilor turistice;
 - ONG care desfășoară, conform statutului, activități în domeniul turismului și care au cel puțin 6 luni vechime la data depunerii cererii de finanțare și unitate administrativ-teritorială (autoritate a administrației publice locale), precum și liderul parteneriatului între aceste categorii de solicitanți pentru operațiunea (b) “Dezvoltarea și consolidarea turismului intern prin sprijinirea promovării produselor specifice și a activităților de marketing specifice”;
 - Autoritate a administrației publice locale din localitățile cuprinse în Anexa 8 a Programului Operațional Regional 2007-2013 pentru operațiunea (c) „Crearea Centrelor Naționale de Informare și Promovare Turistică (CNIPT)”;
- Solicitantul pentru operațiunea (c) dovedește calitatea de proprietar/ administrator al clădirii și /sau al terenului, sau are în concesiune, clădirea și/sau, după caz, terenul care fac obiectul proiectului pe o durată în conformitate cu prevederile art. 57, paragraful 1 din Regulamentul Consiliului Nr.1083/2006 care stabilește reglementările generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune;
- Solicitantul face dovada capacității de finanțare;
- Solicitantul nu desfășoară activități economice, în scopul obținerii de profit din implementarea proiectului;
- Solicitantul îndeplinește condițiile de eligibilitate stabilite de Regulamentul Consiliului privind „Regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene” Nr. 1605/2002 art. 93;
- Solicitantul are capacitatea de a implementa proiectul;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 5.3 sub Axa Prioritară 5 a POR;
- Activitățile propuse spre finanțare în cadrul proiectului nu au fost finanțate din fonduri comunitare în ultimii 5 ani și nu beneficiază de fonduri publice din alte surse de finanțare;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute pentru tipul respectiv de proiect;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, protecției mediului, eficienței energetice și achizițiilor publice.

➤ *Criterii de evaluare/selecție*

- Calitatea, maturitatea și sustenabilitatea proiectului;
- Contribuția proiectului la realizarea obiectivelor POR.

II.5.3.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Campanii de promovare a brandului turistic la nivel național și internațional (nr.)	0	-									10
Centre Naționale de Informare și Promovare Turistică create/ modernizate (nr.)	0	-									10
Indicatori de rezultat („result”)											
Turiști în Centrele Naționale de Informare și Promovare Turistică (nr.)	0	-									1 mil.
Vizitatori web site (nr.)	0	-									1,5 mil.

Indicatori de mediu - urmăriți la nivel de program, în conformitate cu Evaluarea Strategică de Mediu

- Suprafața afectată din zonele verzi - ha

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Produse turistice cu specific național / regional / local promovate (nr.)
- Activități specifice de marketing turistic desfășurate (nr.);
- Baze de date cu informații turistice create (nr.);
- Echipamente hardware și software achiziționate (nr.);
- Campanii de promovare desfășurate (nr.)
- Clipuri de promovare turistică realizate (nr.);
- Frecvența difuzării clipurilor de promovare turistică difuzate;
- Pliante, broșuri, materiale promoționale create / distribuite (nr.);

- Locuri special amenajate/ echipamente speciale de acces pentru persoanele cu mobilitate redusă (nr.)
- Locuri de muncă nou create, pe medii (urban/rural), pe sexe și durata de angajare – temporare/ permanente - (nr-echiv. norma întreagă);
- Locuri de muncă menținute, pe medii (urban/rural), pe sexe și durata de angajare – temporare/ permanente - (nr-echiv. norma întreagă).

II.5.3.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Toate proiectele trebuie să respecte legislația națională în domeniul protecției mediului. De asemenea, vor fi finanțate proiectele care vor implementa soluții prietenoase cu mediul înconjurător, cum sunt: utilizarea de materiale ecologice, a unor surse de energie neconvenționale, a echipamentelor cu un consum energetic / de apă eficient, creșterea suprafețelor ocupate de spațiile verzi, promovarea unui stil de viață prietenos cu mediul înconjurător, conservarea patrimoniului turistic, natural și cultural.

Activitățile de promovare turistică se vor concentra asupra patrimoniului natural, conservării resurselor turistice naționale și al unui mediu curat, răspunzând astfel principiilor dezvoltării durabile.

- *Egalitatea de șanse*

Operațiunile respectă principiul egalității de șanse pentru femei, bărbați, tineri și persoane cu dizabilități. Pe parcursul lucrărilor de construcție, toate obstacolele fizice vor trebui eliminate pentru a asigura accesibilitatea pentru persoane cu dizabilități, astfel îndeplinindu-se cerințele prevăzute în legislația privind clădirile și construcțiile de uz public. Aplicarea principiului menționat anterior va fi monitorizată.

II.5.3.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.5.3.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Turism</i>
55	Promovarea patrimoniului natural
57	Asistență pentru îmbunătățirea serviciilor turistice

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul teritoriului
00	Nu se aplică

II.5.3.17. Organisme intermediare

Direcția pentru Gestionarea Fondurilor Comunitare pentru Turism din cadrul MIMMCTPL.

II.5.3.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.6 Axă Prioritară 6: Asistență Tehnică

II.6.1. Domeniul Major de Intervenție 6.1: Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional

II.6.1.1. Descriere

Implementarea eficientă a Fondurilor Structurale alocate prin POR, în special în prima perioadă de programare, necesită implicarea activă a organismelor desemnate să gestioneze Programul Operațional Regional.

Prin intermediul acestui domeniu major de intervenție vor fi sprijinite pregătirea, selecția, evaluarea, auditul și monitorizarea activităților, precum și a proiectelor realizate pentru implementarea POR.

Atât Autoritatea de Management cât și Organismele Intermediare trebuie să se preocupe de îmbunătățirea calificării personalului și organizarea cursurilor de pregătire pentru a face față cerințelor impuse de managementul Programului Operațional Regional. Prin intermediul acestui domeniu major de intervenție se vor finanța programe de pregătire și, dacă este necesar, schimburi de experiență cu alte țări membre ale Uniunii Europene. Acest domeniu de intervenție vizează pregătirea și salarizarea personalului contractual, precum și a experților în vederea realizării unei implementări și a unui management eficient al POR.

De asemenea, achiziționarea și instalarea echipamentelor necesare implementării POR vor avea o importanță deosebită. Prin intermediul Programului Operațional Asistență Tehnică vor fi achiziționate calculatoarele necesare în cadrul Autorității de Management și a organismelor intermediare pentru punerea în funcțiune a SMIS.

Prin intermediul acestui domeniu major de intervenție se vor finanța cheltuielile privind organizarea și funcționarea Comitetului de Monitorizare pentru Programul Operațional Regional precum și a Comitetelor Regionale de Evaluare Strategică și Corelare.

Operațiunile acestui domeniu major de intervenție vor fi implementate în concordanță cu prevederile Strategiei de Asistență Tehnică a Programului Operațional Regional.

II.6.1.2. Operațiuni orientative

- Sprijinirea Autorității de Management și a Organismelor Intermediare pentru implementarea POR, inclusiv pregătirea, selecția, monitorizarea, evaluarea, controlul și auditul;
- Achiziționarea și instalarea echipamentelor IT și birotice necesare pentru managementul și implementarea programului;
- Sprijinirea organizatorică și logistică a Comitetului de Monitorizare a POR și a Comitetelor Regionale de Evaluare Strategică și Corelare;
- Evaluarea POR, inclusiv evaluarea proiectelor implementate;
- Cheltuieli salariale ale personalului contractual implicat în pregătirea, selecția, evaluarea, monitorizarea și controlul programului;

- Organizarea de seminarii și cursuri de pregătire pentru îmbunătățirea cunoștințelor personalului din cadrul Autorității de Management și a Organismelor Intermediare;
- Sprijinirea pregătirii POR pentru următoarea perioadă de programare.

II.6.1.3. Activități eligibile orientative

- Sprijinirea Autorității de Management și a Organismelor Intermediare în implementarea POR, inclusiv identificarea și dezvoltarea proiectelor, pregătirea, selecția, monitorizarea, evaluarea, controlul și auditul;
- Achiziționarea și instalarea echipamentelor IT (calculatoare, imprimante, CD/ DVD writer, UPS, etc.) necesare pentru managementul și implementarea programului (altele decât cele procurate prin Programul Operațional Asistență Tehnică);
- Achiziționarea și instalarea echipamentelor birotice necesare pentru managementul și implementarea programului;
- Sprijinirea organizatorică și logistică a Comitetului de Monitorizare a POR și Comitetelor Regionale de Evaluare Strategică și Corelare;
- Evaluarea POR, inclusiv pentru următoarea perioadă de programare, conform planului de evaluare al programului;
- Cheltuieli salariale ale personalului contractual implicat în pregătirea, selecția, evaluarea, monitorizarea, controlul și auditul programului;
- Cursuri de pregătire pentru îmbunătățirea cunoștințelor personalului din cadrul Autorității de Management și al Organismelor Intermediare;
- Studii legate de implementarea POR;
- Activități de pregătire a POR pentru viitoarea perioadă de programare.

II.6.1.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli de personal;
- Cheltuieli de deplasare;
- Cheltuieli pentru prestări servicii;
- Cheltuieli pentru achiziția de active fixe;
- Cheltuieli generale de administrație.

II.6.1.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.6.1.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	6.665.516	4.999.137	1.666.379			1.666.379	
2008	11.922.812	8.942.109	2.980.703			2.980.703	
2009	17.271.909	12.953.932	4.317.977			4.317.977	
2010	16.956.060	12.717.045	4.239.015			4.239.015	
2011	18.998.430	14.248.823	4.749.607			4.749.607	
2012	18.359.748	13.769.811	4.589.937			4.589.937	
2013	19.980.443	14.985.332	4.995.111			4.995.111	
TOTAL	110.154.918	82.616.189	27.538.729			27.538.729	

II.6.1.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	10.000 – 17.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	75%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/ solicitantului	25%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	100%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	0%

II.6.1.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Autoritatea de Management a POR;
- Organismele Intermediare ale POR.

II.6.1.9. Grupuri țintă / Zone țintă

- Autoritatea de Management POR;
- Organismele Intermediare.

II.6.1.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2007-2013

II.6.1.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.6.1.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție

➤ *Criterii de eligibilitate*

- Solicitantul este Autoritatea de Management pentru POR sau Organismul Intermediar pentru implementarea POR;
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 6.1. al Axei Prioritare 6 a POR;
- Proiectul conține activități din lista activităților eligibile pentru domeniul major de intervenție 6.1. al Axei Prioritare 6 a POR;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute pentru tipul respectiv de proiect;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, achizițiilor publice, informării și publicității;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Solicitantul are capacitate de a implementa proiectul.

➤ *Criterii de evaluare*

- Justificarea necesității proiectului;
- Impactul preconizat al implementării proiectului.

II.6.1.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Evaluări POR și alte tipuri de studii realizate (nr)											40
Participanți din AM/OI la cursurile de pregătire (nr)											500

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Sesiuni de instruire organizate de AM (nr.)
- Sesiuni de instruire cu beneficiarii organizate de OI (nr.)
- Participanți personal AM la cursurile de pregătire (nr), din care: bărbați/femei
- Participanți personal I la cursurile de pregătire (nr), din care: bărbați/femei

II.6.1.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Domeniul major de intervenție va contribui la mai buna implementare a principiilor dezvoltării durabile.

- *Egalitatea de șanse*

Domeniul major de intervenție va contribui la implementarea politicii privind egalitatea de șanse.

II.6.1.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.6.1.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Asistență tehnică</i>
85	Pregătire, implementare, monitorizare și control
86	Evaluare și studii; informare și comunicare

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
00	Nu se aplică

II.6.1.17. Organisme intermediare

Nu se aplică.

II.6.1.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

II.6.2. Domeniul Major de Intervenție 6.2: Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR

II.6.2.1. Descriere

Regulamentul nr. 1083/2006 al Consiliului Uniunii Europene care stabilește prevederile generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune, stabilește că Autoritatea de Management este responsabilă pentru acțiunile de informare privind Programul Operațional Regional, în special pentru informarea potențialilor beneficiari, a diferitelor categorii profesionale, a partenerilor socio-economici, organizațiilor care promovează egalitatea dintre bărbați și femei, organizațiilor nonguvernamentale și a publicului larg despre oportunitățile oferite de asistența acordată de Uniunea Europeană. Obiectivul îl reprezintă îmbunătățirea cunoștințelor privind impactul intervențiilor POR și analiza aspectelor specifice intervențiilor POR, la nivel regional și național.

Operațiunile acestui domeniu major de intervenție vor fi implementate în concordanță cu prevederile Strategiei de Asistență Tehnică și ale Planului de Comunicare al Programului Operațional Regional.

II.6.2.2. Operațiuni orientative

- Crearea unui sistem de informare a tuturor celor interesați de conținutul POR;
- Realizarea și distribuirea materialelor de informare și publicitate (documente oficiale privind POR, ghiduri ale solicitanților de proiecte, buletine informative, broșuri, postere, obiecte inscripționate cu logo POR, etc);
- Organizarea de conferințe, forumuri, prezentări, caravane de informare, cursuri de pregătire pentru beneficiari etc.

II.6.2.3. Activități eligibile orientative

- Pregătirea și distribuirea materialelor de informare și publicitate (documente oficiale POR, ghiduri ale solicitanților de proiecte, broșuri, obiecte, buletine informative, postere, alte publicații);
- Pregătirea și publicarea materialelor pentru presă;
- Actualizarea tehnică și mentenanța paginii de internet a POR;
- Organizarea de seminarii, evenimente, conferințe, forumuri, prezentări, caravane de informare, cursuri de pregătire;
- Evaluarea activităților de informare și publicitate, precum și a rezultatelor obținute;
- Informarea privind „bunele practici” pentru promovarea utilizării corecte și eficiente a fondurilor publice.

II.6.2.4. Categoriile de cheltuieli eligibile

- Cheltuieli pentru prestări servicii

II.6.2.5. Utilizarea finanțării încrucișate FEDR/FSE

Nu se aplică.

II.6.2.6. Alocarea financiară orientativă

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contribuția privată
			Buget de stat	Buget local	Alte surse publice	Total	
2007	680.000	510.000	170.000			170.000	
2008	3.464.200	2.598.150	866.050			866.050	
2009	3.487.100	2.615.325	871.775			871.775	
2010	3.418.532	2.563.899	854.633			854.633	
2011	3.374.500	2.530.875	843.625			843.625	
2012	3.454.600	2.590.950	863.650			863.650	
2013	3.472.800	2.604.600	868.200			868.200	
TOTAL	21.351.732	16.013.799	5.337.933			5.337.933	

II.6.2.7. Dimensiunea finanțării acordate

Valoarea totală a proiectului	10.000 – 17.000.000 Lei
Valoarea maximă a finanțării acordate	Nu se aplică
Valoarea eligibilă a proiectelor	Nu se aplică
Mărimea maximă a finanțării acordate din costul total eligibil	75%
Contribuția eligibilă minimă a beneficiarului/ solicitantului	25%
Contribuția comunitară la finanțarea acordată	100%
Contribuția publică națională la finanțarea acordată	0%

II.6.2.8. Categoriile de beneficiari eligibili

- Autoritatea de Management a POR;
- Organismele Intermediare ale POR.

II.6.2.9. Grupuri țintă / Zone țintă

- Autoritatea de Management POR, Organismele Intermediare ale POR;
- Potențialii solicitanți de proiecte de investiții finanțabile prin POR, organizații economice, sociale și profesionale, publicul larg (pentru activitățile de informare și publicitate).

II.6.2.10. Perioada orientativă de depunere a proiectelor

2007-2013

II.6.2.11. Tipul de cerere de propuneri de proiecte

Cerere deschisă de proiecte cu depunere continuă

II.6.2.12. Criterii de eligibilitate și evaluare/selecție a proiectelor

➤ *Criterii de eligibilitate*

- Solicitantul este Autoritatea de Management pentru POR sau Organism Intermediar pentru implementarea POR,
- Proiectul se încadrează în categoriile de operațiuni ale domeniului major de intervenție 6.2 al Axei Prioritare 6 a POR;
- Proiectul conține activități din lista activităților eligibile pentru domeniul major de intervenție 6.2 al Axei Prioritare 6 a POR;
- Valoarea totală a proiectului se încadrează în limitele financiare prevăzute pentru tipul respectiv de proiect;
- Proiectul respectă legislația în domeniul egalității de șanse, achizițiilor publice, informării și publicității;
- Implementarea proiectului nu depășește 31 iulie 2015;
- Solicitantul are capacitate de a implementa proiectul.

➤ *Criterii de evaluare*

- Justificarea necesității proiectului;
- Impactul preconizat al implementării proiectului.

II.6.2.13. Indicatori de monitorizare și evaluare

Indicatori de program

Indicator	Valoare de bază	An de bază	Ținte orientative cumulative								
			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Indicatori de realizare imediată („output”)											
Activități de publicitate și informare realizate conform planului de comunicare (%)											100
Participanți la cursurile de pregătire organizate de AM / OI (nr.)											1500

Indicatori de rezultat („result”)											
Creșterea nivelului de conștientizare a publicului și a potențialilor beneficiari privind oportunitățile de finanțare prin POR (%)											20

Indicatori de monitorizare la nivel de proiect (listă orientativă)

- Spoturi audio-video produse (nr.)
- Materiale promoționale produse/distribuite (nr.)
- Evenimente organizate (nr.)
- Vizitatori site internet POR (nr.)
- Participanți la cursurile de pregătire organizate de AM/OI (nr.), din care: bărbați/femei

II.6.2.14. Teme orizontale

- *Dezvoltarea durabilă*

Domeniul major de intervenție va contribui la mai buna implementare a principiilor dezvoltării durabile.

- *Egalitatea de șanse*

Domeniul major de intervenție va contribui la implementarea politicii privind egalitatea de șanse.

II.6.2.15. Ajutorul de stat

Nu se aplică.

II.6.2.16. Clasificarea intervențiilor

- Tema prioritară

Cod	Tema prioritară
	<i>Asistență tehnică</i>
86	Evaluare și studii; informare și comunicare

- Forma de finanțare

Cod	Forma de finanțare
01	Asistență nerambursabilă

- Dimensiunea teritorială

Cod	Tipul de teritoriu
00	Nu se aplică

II.6.2.17. Organisme intermediare

Nu se aplică.

II.6.2.18. Organismul responsabil cu efectuarea plăților către beneficiari

MDLPL – Direcția Generală de Autorizare și Plăți Programe

III. PLANUL FINANCIAR

Alocarea financiară pentru fiecare axă prioritară și domeniu major de intervenție este indicată în tabelul de mai jos. Detaliile financiare vor fi incluse în Ghidul Solicitantului corespunzător fiecărui domeniu major de intervenție.

Tabelele financiare prezentate în Documentul Cadru de Implementare au fost elaborate pe baza alocărilor financiare aprobate de Comisia Europeană, la nivel de axă prioritară în Programul Operațional Regional.

- Euro -

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contri- buția privată
			Buget de Stat	Buget Local	Alte surse publice	Total	
TOTAL Program Operațional Regional							
2007	404.585.500	330.168.339	51.478.100	6.567.429		58.045.529	16.371.632
2008	495.588.265	404.126.047	63.490.118	7.933.222		71.423.340	20.038.878
2009	541.216.766	441.135.485	69.615.668	8.591.595		78.207.263	21.874.018
2010	642.223.827	523.721.833	82.244.275	10.288.598		92.532.873	25.969.121
2011	682.790.754	556.767.943	87.489.477	10.925.597		98.415.074	27.607.737
2012	813.750.501	663.832.914	103.879.333	13.121.625		117.000.958	32.916.629
2013	988.185.534	806.269.201	125.952.556	15.984.343		141.936.899	39.979.434
TOTAL	4.568.341.147	3.726.021.762	584.149.527	73.412.409		657.561.936	184.757.449
AP 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor – potențiali poli de creștere							
2007	127.359.275	102.281.115	22.550.437	2.527.723		25.078.160	
2008	149.867.265	120.395.009	26.483.635	2.988.621		29.472.256	
2009	159.872.128	128.448.505	28.229.451	3.194.172		31.423.623	
2010	193.757.249	155.698.831	34.177.710	3.880.708		38.058.418	
2011	205.313.836	164.988.660	36.211.799	4.113.377		40.325.176	
2012	249.316.898	200.361.161	43.956.303	4.999.434		48.955.737	
2013	305.685.134	245.633.248	53.932.485	6.119.401		60.051.886	
TOTAL	1.391.171.785	1.117.806.529	245.541.820	27.823.436		273.365.256	
DMI 1.1 - Planuri integrate de dezvoltare urbană							
2007	127.359.275	102.281.115	22.550.437	2.527.723		25.078.160	
2008	149.867.265	120.395.009	26.483.635	2.988.621		29.472.256	
2009	159.872.128	128.448.505	28.229.451	3.194.172		31.423.623	
2010	193.757.249	155.698.831	34.177.710	3.880.708		38.058.418	
2011	205.313.836	164.988.660	36.211.799	4.113.377		40.325.176	
2012	249.316.898	200.361.161	43.956.303	4.999.434		48.955.737	
2013	305.685.134	245.633.248	53.932.485	6.119.401		60.051.886	
TOTAL	1.391.171.785	1.117.806.529	245.541.820	27.823.436		273.365.256	
AP 2 - Îmbunătățirea infrastructurii regionale și locale de transport							
2007	77.686.668	67.198.968	8.933.967	1.553.733		10.487.700	
2008	95.088.482	82.251.537	10.935.175	1.901.770		12.836.945	
2009	103.796.585	89.784.046	11.936.607	2.075.932		14.012.539	
2010	123.228.666	106.592.796	14.171.297	2.464.573		16.635.870	

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contri- buția privată
			Buget de Stat	Buget Local	Alte surse publice	Total	
2011	131.004.222	113.318.652	15.065.486	2.620.084		17.685.570	
2012	156.195.982	135.109.525	17.962.537	3.123.920		21.086.457	
2013	189.710.401	164.099.497	21.816.696	3.794.208		25.610.904	
TOTAL	876.711.006	758.355.021	100.821.765	17.534.220		118.355.985	
DMI 2.1 - Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri județene, străzi urbane – inclusiv construirea/reabilitarea șoselelor de centură							
2007	77.686.668	67.198.968	8.933.967	1.553.733		10.487.700	
2008	95.088.482	82.251.537	10.935.175	1.901.770		12.836.945	
2009	103.796.585	89.784.046	11.936.607	2.075.932		14.012.539	
2010	123.228.666	106.592.796	14.171.297	2.464.573		16.635.870	
2011	131.004.222	113.318.652	15.065.486	2.620.084		17.685.570	
2012	156.195.982	135.109.525	17.962.537	3.123.920		21.086.457	
2013	189.710.401	164.099.497	21.816.696	3.794.208		25.610.904	
TOTAL	876.711.006	758.355.021	100.821.765	17.534.220		118.355.985	
AP 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale							
2007	58.265.001	49.525.250	7.574.451	1.165.300		8.739.751	
2008	71.316.361	60.618.906	9.271.128	1.426.327		10.697.455	
2009	77.847.437	66.170.321	10.120.168	1.556.948		11.677.116	
2010	92.421.501	78.558.276	12.014.795	1.848.430		13.863.225	
2011	98.253.166	83.515.191	12.772.911	1.965.064		14.737.975	
2012	117.146.985	99.574.936	15.229.109	2.342.940		17.572.049	
2013	142.282.801	120.940.380	18.496.764	2.845.657		21.342.421	
TOTAL	657.533.252	558.903.260	85.479.326	13.150.666		98.629.992	
DMI 3.1. Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate							
2007	15.381.960	13.074.666	1.999.655	307.639		2.307.294	
2008	18.827.519	16.003.391	2.447.578	376.550		2.824.128	
2009	20.551.723	17.468.965	2.671.724	411.034		3.082.758	
2010	24.399.277	20.739.385	3.171.906	487.986		3.659.892	
2011	25.938.837	22.048.011	3.372.049	518.777		3.890.826	
2012	30.926.804	26.287.783	4.020.485	618.536		4.639.021	
2013	37.562.659	31.928.260	4.883.146	751.253		5.634.399	
TOTAL	173.588.779	147.550.461	22.566.543	3.471.775		26.038.318	
DMI 3.2 Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale							
2007	8.817.437	7.494.821	1.146.267	176.349		1.322.616	
2008	10.792.543	9.173.661	1.403.031	215.851		1.618.882	
2009	11.780.913	10.013.776	1.531.519	235.618		1.767.137	
2010	13.986.454	11.888.486	1.818.239	279.729		2.097.968	
2011	14.868.979	12.638.632	1.932.967	297.380		2.230.347	
2012	17.728.244	15.069.007	2.304.672	354.565		2.659.237	
2013	21.532.131	18.302.311	2.799.177	430.643		3.229.820	
TOTAL	99.506.701	84.580.694	12.935.872	1.990.135		14.926.007	
DMI 3.3 Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență							
2007	8.817.437	7.494.821	1.146.267	176.349		1.322.616	
2008	10.792.543	9.173.661	1.403.031	215.851		1.618.882	

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contri- buția privată
			Buget de Stat	Buget Local	Alte surse publice	Total	
2009	11.780.913	10.013.776	1.531.519	235.618		1.767.137	
2010	13.986.454	11.888.486	1.818.239	279.729		2.097.968	
2011	14.868.979	12.638.632	1.932.967	297.380		2.230.347	
2012	17.728.244	15.069.007	2.304.672	354.565		2.659.237	
2013	21.532.131	18.302.311	2.799.177	430.643		3.229.820	
TOTAL	99.506.701	84.580.694	12.935.872	1.990.135		14.926.007	
DMI 3.4 Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă							
2007	25.248.167	21.460.942	3.282.262	504.963		3.787.225	
2008	30.903.756	26.268.193	4.017.488	618.075		4.635.563	
2009	33.733.888	28.673.804	4.385.406	674.678		5.060.084	
2010	40.049.316	34.041.919	5.206.411	800.986		6.007.397	
2011	42.576.371	36.189.916	5.534.928	851.527		6.386.455	
2012	50.763.693	43.149.139	6.599.280	1.015.274		7.614.554	
2013	61.655.880	52.407.498	8.015.264	1.233.118		9.248.382	
TOTAL	284.931.071	242.191.411	37.041.039	5.698.621		42.739.660	
AP 4 - Consolidarea mediului de afaceri regional și local							
2007	70.503.426	56.128.618	5.872.724	903.496		6.776.220	7.598.588
2008	86.296.193	68.701.429	7.188.213	1.105.879		8.294.092	9.300.672
2009	94.199.109	74.993.033	7.846.503	1.207.155		9.053.658	10.152.418
2010	111.834.415	89.032.711	9.315.471	1.433.149		10.748.620	12.053.084
2011	118.891.011	94.650.551	9.903.264	1.523.579		11.426.843	12.813.617
2012	141.753.428	112.851.594	11.807.635	1.816.559		13.624.194	15.277.640
2013	172.168.964	137.065.764	14.341.158	2.206.332		16.547.490	18.555.710
TOTAL	795.646.546	633.423.700	66.274.968	10.196.149		76.471.117	85.751.729
DMI 4.1 Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire afacerilor de importanță regională și locală							
2007	24.315.928	20.668.538	3.161.071	486.319		3.647.390	
2008	29.762.695	25.298.291	3.869.150	595.254		4.464.404	
2009	32.488.331	27.615.081	4.223.483	649.767		4.873.250	
2010	38.570.572	32.784.987	5.014.174	771.411		5.785.585	
2011	41.004.321	34.853.673	5.330.562	820.086		6.150.648	
2012	48.889.341	41.555.940	6.355.614	977.787		7.333.401	
2013	59.379.355	50.472.452	7.719.316	1.187.587		8.906.903	
TOTAL	274.410.543	233.248.962	35.673.370	5.488.211		41.161.581	
DMI 4.2 Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate și pregătirea pentru noi activități							
2007	20.858.870	17.730.040	2.711.653	417.177		3.128.830	
2008	25.531.257	21.701.569	3.319.063	510.625		3.829.688	
2009	27.869.384	23.688.976	3.623.020	557.388		4.180.408	
2010	33.086.897	28.123.862	4.301.297	661.738		4.963.035	
2011	35.174.634	29.898.439	4.572.702	703.493		5.276.195	
2012	41.938.620	35.647.827	5.452.021	838.772		6.290.793	
2013	50.937.243	43.296.656	6.621.842	1.018.745		7.640.587	
TOTAL	235.396.905	200.087.369	30.601.598	4.707.938		35.309.536	

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contri- buția privată
			Buget de Stat	Buget Local	Alte surse publice	Total	
DMI 4.3 Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor							
2007	25.328.628	17.730.040					7.598.588
2008	31.002.241	21.701.569					9.300.672
2009	33.841.394	23.688.976					10.152.418
2010	40.176.946	28.123.862					12.053.084
2011	42.712.056	29.898.439					12.813.617
2012	50.925.467	35.647.827					15.277.640
2013	61.852.366	43.296.656					18.555.710
TOTAL	285.839.098	200.087.369					85.751.729
AP 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului							
2007	63.425.614	49.525.251	4.710.142	417.177		5.127.319	8.773.044
2008	77.632.952	60.618.907	5.765.214	510.625		6.275.839	10.738.206
2009	84.742.498	66.170.323	6.293.187	557.388		6.850.575	11.721.600
2010	100.607.404	78.558.275	7.471.354	661.738		8.133.092	13.916.037
2011	106.955.589	83.515.191	7.942.785	703.493		8.646.278	14.794.120
2012	127.522.860	99.574.937	9.470.162	838.772		10.308.934	17.638.989
2013	154.884.991	120.940.380	11.502.142	1.018.745		12.520.887	21.423.724
TOTAL	715.771.908	558.903.264	53.154.986	4.707.938		57.862.924	99.005.720
DMI 5.1 Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe							
2007	20.858.870	17.730.040	2.711.653	417.177		3.128.830	
2008	25.531.257	21.701.569	3.319.063	510.625		3.829.688	
2009	27.869.384	23.688.976	3.623.020	557.388		4.180.408	
2010	33.086.897	28.123.862	4.301.297	661.738		4.963.035	
2011	35.174.634	29.898.439	4.572.702	703.493		5.276.195	
2012	41.938.620	35.647.827	5.452.021	838.772		6.290.793	
2013	50.937.243	43.296.656	6.621.842	1.018.745		7.640.587	
TOTAL	235.396.905	200.087.369	30.601.598	4.707.938		35.309.536	
DMI 5.2. Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic și pentru creșterea calității serviciilor turistice							
2007	29.243.481	20.470.437					8.773.044
2008	35.794.021	25.055.815					10.738.206
2009	39.072.000	27.350.400					11.721.600
2010	46.386.791	32.470.754					13.916.037
2011	49.313.732	34.519.612					14.794.120
2012	58.796.630	41.157.641					17.638.989
2013	71.412.414	49.988.690					21.423.724
TOTAL	330.019.069	231.013.349					99.005.720
DMI 5.3 Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare pentru creșterea atractivității României ca destinație turistică							
2007	13.323.263	11.324.774	1.998.489			1.998.489	
2008	16.307.674	13.861.523	2.446.151			2.446.151	
2009	17.801.114	15.130.947	2.670.167			2.670.167	
2010	21.133.716	17.963.659	3.170.057			3.170.057	

An	TOTAL	Contribuția UE (FEDR)	Contribuția publică națională				Contri- buția privată
			Buget de Stat	Buget Local	Alte surse publice	Total	
2011	22.467.223	19.097.140	3.370.083			3.370.083	
2012	26.787.610	22.769.469	4.018.141			4.018.141	
2013	32.535.334	27.655.034	4.880.300			4.880.300	
TOTAL	150.355.934	127.802.546	22.553.388			22.553.388	
AP 6 - Asistență tehnică							
2007	7.345.516	5.509.137	1.836.379			1.836.379	
2008	15.387.012	11.540.259	3.846.753			3.846.753	
2009	20.759.009	15.569.257	5.189.752			5.189.752	
2010	20.374.592	15.280.944	5.093.648			5.093.648	
2011	22.372.930	16.779.698	5.593.232			5.593.232	
2012	21.814.348	16.360.761	5.453.587			5.453.587	
2013	23.453.243	17.589.932	5.863.311			5.863.311	
TOTAL	131.506.650	98.629.988	32.876.662			32.876.662	
DMI 6.1 Sprijinirea implementării, managementului și evaluării Programului Operațional Regional							
2007	6.665.516	4.999.137	1.666.379			1.666.379	
2008	11.922.812	8.942.109	2.980.703			2.980.703	
2009	17.271.909	12.953.932	4.317.977			4.317.977	
2010	16.956.060	12.717.045	4.239.015			4.239.015	
2011	18.998.430	14.248.823	4.749.607			4.749.607	
2012	18.359.748	13.769.811	4.589.937			4.589.937	
2013	19.980.443	14.985.332	4.995.111			4.995.111	
TOTAL	110.154.918	82.616.189	27.538.729			27.538.729	
DMI 6.2 Sprijinirea activităților de publicitate și informare privind POR							
2007	680.000	510.000	170.000			170.000	
2008	3.464.200	2.598.150	866.050			866.050	
2009	3.487.100	2.615.325	871.775			871.775	
2010	3.418.532	2.563.899	854.633			854.633	
2011	3.374.500	2.530.875	843.625			843.625	
2012	3.454.600	2.590.950	863.650			863.650	
2013	3.472.800	2.604.600	868.200			868.200	
TOTAL	21.351.732	16.013.799	5.337.933			5.337.933	

IV. ASPECTE PRIVIND IMPLEMENTAREA

IV. 1. Principale organisme implicate în gestionarea și implementarea POR:

1) Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional (AM POR), a fost constituită în structura Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor, având responsabilitatea managementului, gestionării și implementării asistenței financiare alocate POR. Funcțiile Autorității de Management în ceea ce privește managementul și monitorizarea operațiunilor finanțate de Uniunea Europeană prin POR sunt definite în cadrul Articolelor relevante din Regulamentele CE și sunt detaliate în HG 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare.

2) Organismele Intermediare pentru Programul Operațional Regional sunt constituite în cadrul celor opt Agenții pentru Dezvoltare Regională (ADR) și în cadrul Ministerului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului, Turismului și Profesiilor Libere. Organismele Intermediare au responsabilitatea îndeplinirii atribuțiilor delegate de către Autoritatea de Management, conform unui acord semnat cu AM POR.

ADR este organismul neguvernamental, nonprofit, de utilitate publică, cu personalitate juridică, care funcționează în domeniul dezvoltării regionale; ADR se organizează și funcționează în condițiile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 privind asociațiile și fundațiile cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, cu modificările și completările ulterioare.

Ministerul Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Comerțului, Turismului și Profesiilor Libere este Organism Intermediar pentru domeniul major de intervenție 5.3 „Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică.”

3) Comitetul de Monitorizare al Programului Operațional Regional (CMPOR) este structura națională de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional și strategic în procesul de implementare a Programului Operațional Regional. CM POR are rolul de a asigura eficacitatea și calitatea implementării programului.

În ședințele CMPOR se aprobă criteriile de selecție ale operațiunilor (proiectelor) finanțate prin POR. De asemenea, se analizează stadiul implementării și modul de realizare a indicatorilor și se iau măsuri corective, inclusiv realocări de fonduri între axele prioritare. Regulamentul cadru de organizare și funcționare a CM POR este prevăzut în Anexa nr. 2 la HG 765/ 2007 pentru aprobarea constituirii CMPOR 2007-2013 și a Regulamentului cadru de organizare și funcționare al acestuia.

4) Comitetele Regionale de Evaluare Strategică și Corelare (CRESC) sunt organisme constituite pe principii partenariale, la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare. Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare se organizează și funcționează ca organism fără personalitate juridică, în scopul evaluării gradului în care proiectele pot contribui la atingerea obiectivelor

strategiilor de dezvoltare ale regiunilor (rol deliberativ), precum și în scopul corelării regionale a proiectelor finanțate din fonduri publice (rol consultativ).

Regulamentul cadru de organizare și funcționare a CRESC este prevăzut în Anexa nr. 2 a HG nr. 764/2007 pentru aprobarea constituirii Comitetelor Regionale de Evaluare Strategică și Corelare și a Regulamentului cadru de organizare și funcționare a acestora.

5) Autoritatea de Certificare este constituită în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor și are responsabilități privind certificarea declarațiilor de cheltuieli și a cererilor de plată înainte ca acestea să fie trimise Comisiei, în conformitate cu prevederile Articolului 61 din Regulamentul General al Consiliului nr. 1083/2006.

6) Organismul competent pentru primirea tuturor plăților făcute de către Comisia Europeană pentru POR este Autoritatea de Certificare și Plată, din cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor.

7) Organismul responsabil cu efectuarea plăților către Beneficiari este Unitatea de plată din cadrul Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor.

8) Autoritatea de Audit - pentru toate Programele Operaționale, a fost desemnat un organism asociat de pe lângă Curtea de Conturi a României. Autoritatea de Audit este independentă din punct de vedere operațional de Autoritățile de Management, precum și de Autoritatea de Certificare și Plată. Autoritatea de Audit împreună cu unitatea de audit intern din cadrul MDLPL asigură auditul de sistem pentru POR.

9) Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS) este instituția responsabilă de coordonarea managementului și implementării Instrumentelor Structurale în România, preluând responsabilitățile asumate de “Autoritatea de Management pentru Cadrul de Sprijin Comunitar” prin HG nr. 497/2004 privind stabilirea cadrului instituțional pentru coordonarea, implementarea și gestionarea instrumentelor structurale, cu modificările și completările ulterioare. ACIS își desfășoară activitatea în cadrul Ministerului Economiei și Finanțelor. Responsabilitățile sale sunt de a coordona programarea, dezvoltarea și implementarea Programelor Operaționale din cadrul CSNR, pentru a asigura coordonarea și coerența dintre programe și de asemenea cu Programul Național de Dezvoltare Rurală și cu Programul Operațional pentru Pescuit.

IV.2. Principii și etape privind depunerea, selecția și evaluarea proiectelor

Principiile care stau la baza sistemului de selecție a proiectelor sunt principiul parteneriatului și al transparenței. De asemenea, sistemul se caracterizează prin:

- Simplitate
- Evitarea duplicării sarcinilor
- Flexibilitate
- Durată minimă

Sistemul de evaluare a proiectelor cuprinde mai multe etape iar pe parcursul derulării acestora rolul și atribuțiile organismelor și structurilor implicate la nivel național și /sau regional se bazează pe proceduri și reglementări clare și coerente.

Procesul de selecție descris mai jos detaliază etapele parcurse de cererile de finanțare ale tuturor tipurilor de solicitanți și se aplică, cu anumite specificități și particularități, tuturor domeniilor de intervenție ale POR. Prevederi specifice se aplică pentru Axa prioritară 1 „Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - poli urbani de creștere”, Axa prioritară 4, domeniul major de intervenție 4.3 „Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor”, Axa prioritară 5, domeniul major de intervenție 5.3 „Promovarea potențialului turistic și crearea infrastructurii necesare, în scopul creșterii atractivității României ca destinație turistică”.

Etapele generale de evaluare a proiectelor sunt:

1. Verificarea conformității administrative a Cererilor de finanțare (CF)
2. Verificarea eligibilității Cererilor de finanțare
3. Evaluarea tehnică și financiară a CF
4. Evaluarea strategică a CF
5. Etapa precontractuală și decizia de finanțare

IV.3. Procedura pentru modificarea Documentului Cadru de Implementare a POR

DCI se modifică în concordanță cu oricare alte modificări care vor surveni în urma modificării Programului Operațional Regional, sau care sunt necesare în vederea bunei implementări a programului.

Orice modificare a DCI va fi inițiată și efectuată de către Autoritatea de Management a POR. Modificările propuse vor fi supuse avizării ACIS, după care vor fi aprobate prin ordin comun de către ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și locuinței și ministrul economiei și finanțelor.

ANEXA 1

II.1.1.1.1 Planul Integrat de dezvoltare al unui pol de creștere: centrul urban și arealul de influență

1. Caracterizarea situației curente a centrului urban și a zonei sale de influență

- identificarea arealului de influență urban-rural al centrului urban al polului de creștere (orașe/municipii/comune din jurul centrului urban)
- încadrare în regiune, în sistemul urban național și regional
- caracteristici demografice
- caracteristici economice (profil economic, accesibilitate, servicii publice, învățământ universitar, cercetare)
- dinamica investițiilor
- caracteristici sociale
- nevoi de dezvoltare identificate
- potențial de dezvoltare

2. Strategia dezvoltării polului de creștere

- viziunea strategică
- obiective strategice și priorități de dezvoltare
- programe identificate

3. Consultarea publică în procesul elaborării planului

- Descrierea parteneriatelor: parteneri consultați

4. Planul de acțiune

- Lista proiectelor
- Buget estimat
- Surse de finanțare (buget de stat, buget local, fonduri UE, fonduri private)
- Perioada de implementare a proiectelor
- Managementul implementării planului integrat (descrierea structurii care asigură managementul implementării planului; descrierea relațiilor interinstituționale, monitorizarea implementării, raportarea etc.)

II.1.1.1.2 Plan integrat de dezvoltare pentru un oraș – pol de dezvoltare urbană

1. Caracterizarea generală a orașului

- identificarea zonei de acțiune urbană
- caracteristici demografice
- caracteristici economice (profil economic, accesibilitate, servicii publice, învățământ universitar, cercetare)
- dinamica investițiilor
- caracteristici sociale

- nevoi de dezvoltare identificate
- potențial de dezvoltare

2. Strategia dezvoltării orașului/zonei de acțiune urbană

- obiective
- priorități de dezvoltare

3. Planul de acțiune

- Lista proiectelor
- Buget estimat
- Surse de finanțare (buget de stat, buget local, fonduri UE, fonduri private)
- Perioada de implementare a proiectelor
- Managementul implementării planului integrat (descrierea structurii care asigură managementul implementării planului, monitorizarea implementării, raportarea etc.)

4. Informarea publicului în procesul elaborării planului

ANEXA 2

Lista spitalelor eligibile pentru reabilitare prin Programul Operațional Regional (elaborată de Ministerul Sănătății Publice)

1. Spitalul Județean de Urgență „Mavromati” Botoșani – jud. BOTOȘANI
2. Spitalul Județean de Urgență Buzău – jud. BUZĂU
3. Spitalul Județean de Urgență „Dr. Fogolyan Kristof” Sf. Gheorghe – jud. COVASNA
4. Spitalul Județean de Urgență Târgoviște – jud. DÂMBOVIȚA
5. Spitalul Județean de Urgență Tg. Jiu – jud. GORJ
6. Spitalul Județean de Urgență Slobozia – jud. IALOMIȚA
7. Spitalul Județean de Urgență Ilfov – jud. ILFOV
8. Spitalul Județean de Urgență „Dr. C-tin Opriș” Baia Mare – jud. MARAMUREȘ
9. Spitalul Județean de Urgență Zalău – jud. SĂLAJ
10. Spitalul Județean de Urgență Satu Mare – jud. SATU MARE
11. Spitalul Județean de Urgență Alexandria – jud. TELEORMAN
12. Spitalul Județean de Urgență Tulcea – jud. TULCEA
13. Spitalul Județean de Urgență Râmnicu-Vâlcea – jud. VÂLCEA
14. Spitalul Județean de Urgență Vaslui – jud. VASLUI
15. Spitalul Județean de Urgență Focșani – jud. VRANCEA

ANEXA 3**Microîntreprinderi: activități eligibile pentru finanțare din Programul Operațional Regional**

Clasa	Denumire cod CAEN
	SECȚIUNEA C - INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE
1310	Pregătirea fibrelor și filarea fibrelor textile
1320	Producția de țesături
1330	Finisarea materialelor textile
1391	Fabricarea de metraje prin tricotare sau croșetare
1392	Fabricarea de articole confecționate din textile (cu excepția îmbrăcăminte și lenjeriei de corp)
1393	Fabricarea de covoare și mochete
1394	Fabricarea de odgoane, frânghii, sfori și plase
1395	Fabricarea de textile neșesute și articole din acestea, cu excepția confecțiilor de îmbrăcăminte
1396	Fabricarea de articole tehnice și industriale din textile
1399	Fabricarea altor articole textile n.c.a.
1411	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele
1412	Fabricarea de articole de îmbrăcăminte pentru lucru
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)
1414	Fabricarea de articole de lenjerie de corp
1419	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte și accesorii n.c.a.
1420	Fabricarea articolelor din blană
1431	Fabricarea prin tricotare sau croșetare a ciorapilor și articolelor de galanterie
1439	Fabricarea prin tricotare sau croșetare a altor articole de îmbrăcăminte
1511	Tăbăcirea și finisarea pieilor; prepararea și vopsirea blănurilor
1512	Fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie și a articolelor de harnașament
1520	Fabricarea încălțăminte
1610	Tăierea și rindeluirea lemnului
1621	Fabricarea de furnire și a panourilor din lemn
1622	Fabricarea parchetului asamblat în panouri
1623	Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții
1624	Fabricarea ambalajelor din lemn
1629	Fabricarea altor produse din lemn; fabricarea articolelor din plută, paie și din alte materiale vegetale împletite
1711	Fabricarea celulozei
1712	Fabricarea hârtiei și cartonului
1721	Fabricarea hârtiei și cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton
1722	Fabricarea produselor de uz gospodăresc și sanitar, din hârtie sau carton
1723	Fabricarea articolelor de papetărie
1724	Fabricarea tapetului
1729	Fabricarea altor articole din hârtie și carton n.c.a.
1811	Tipărirea ziarelor

1812	Alte activități de tipărire n.c.a.
1813	Servicii pregătitoare pentru pretipărire
1814	Legătorie și servicii conexe
1820	Reproducerea înregistrărilor
1920	Fabricarea produselor obținute din prelucrarea țiteiului
2011	Fabricarea gazelor industriale
2012	Fabricarea coloranților și a pigmentilor
2013	Fabricarea altor produse chimice anorganice, de bază
2014	Fabricarea altor produse chimice organice, de bază
2015	Fabricarea îngrășămintelor și produselor azotoase
2016	Fabricarea materialelor plastice în forme primare
2017	Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare
2020	Fabricarea pesticidelor și a altor produse agrochimice
2030	Fabricarea vopselelor, lacurilor, cernelii tipografice și masticurilor
2041	Fabricarea săpunurilor, detergenților și a produselor de întreținere
2042	Fabricarea parfumurilor și a produselor cosmetice (de toaletă)
2051	Fabricarea explozivilor
2052	Fabricarea cleiurilor
2053	Fabricarea uleiurilor esențiale
2059	Fabricarea altor produse chimice n.c.a.
2060	Fabricarea fibrelor sintetice și artificiale
2110	Fabricarea produselor farmaceutice
2120	Fabricarea preparatelor farmaceutice
2211	Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor
2219	Fabricarea altor produse din cauciuc
2221	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din material plastic
2222	Fabricarea articolelor de ambalaj din material plastic
2223	Fabricarea articolelor din material plastic pentru construcții
2229	Fabricarea altor produse din material plastic
2311	Fabricarea sticlei plate
2312	Prelucrarea și fasonarea sticlei plate
2313	Fabricarea articolelor din sticlă
2314	Fabricarea fibrelor din sticlă
2319	Fabricarea de sticlărie tehnică
2320	Fabricarea de produse refractare
2331	Fabricarea plăcilor și dalelor din ceramică
2332	Fabricarea cărămizilor, țiglelor și altor produse pentru construcții, din argilă arsă
2341	Fabricarea articolelor ceramice pentru uz gospodăresc și ornamental
2342	Fabricarea de obiecte sanitare din ceramică
2343	Fabricarea izolatoarelor și pieselor izolante din ceramică
2344	Fabricarea altor produse tehnice din ceramică
2349	Fabricarea altor produse ceramice n.c.a.
2351	Fabricarea cimentului
2352	Fabricarea varului și ipsosului
2361	Fabricarea produselor din beton pentru construcții
2362	Fabricarea produselor din ipsos pentru construcții

2363	Fabricarea betonului
2364	Fabricarea mortarului
2365	Fabricarea produselor din azbociment
2369	Fabricarea altor articole din beton, ciment și ipsos
2370	Tăierea, fasonarea și finisarea pietrei
2391	Fabricarea de produse abrazive
2399	Fabricarea altor produse din minerale nemetalice, n.c.a.
2410	Producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje
2420	Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel
2431	Tragere la rece a barelor
2432	Laminare la rece a benzilor înguste
2433	Producția de profile obținute la rece
2434	Trefilarea firelor la rece
2441	Producția metalelor prețioase
2442	Metalurgia aluminiului
2443	Producția plumbului, zincului și cositorului
2444	Metalurgia cuprului
2445	Producția altor metale neferoase
2451	Turnarea fontei
2452	Turnarea oțelului
2453	Turnarea metalelor neferoase ușoare
2454	Turnarea altor metale neferoase
2511	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice
2512	Fabricarea de uși și ferestre din metal
2521	Producția de radiatoare și cazane pentru încălzire centrală
2529	Producția de rezervoare, cisterne și containere metalice
2530	Producția generatoarelor de aburi (cu excepția cazanelor pentru încălzire centrală)
2550	Fabricarea produselor metalice obținute prin deformare plastică; metalurgia pulberilor
2561	Tratarea și acoperirea metalelor
2562	Operațiuni de mecanică generală
2571	Fabricarea produselor de tăiat
2572	Fabricarea articolelor de feronerie
2573	Fabricarea uneltelor
2591	Fabricarea de recipiente, containere și alte produse similare din oțel
2592	Fabricarea ambalajelor ușoare din metal
2593	Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri
2594	Fabricarea de șuruburi, buloane și alte articole filetate; fabricarea de nituri și șaibe
2599	Fabricarea altor articole din metal n.c.a.
2611	Fabricarea subansamblurilor electronice (module)
2612	Fabricarea altor componente electronice
2620	Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice
2630	Fabricarea echipamentelor de comunicații
2640	Fabricarea produselor electronice de larg consum
2651	Fabricarea de instrumente și dispozitive pentru măsură, verificare, control, navigație
2652	Producția de ceasuri

2660	Fabricarea de echipamente pentru radiologie, electrodiagnostic și electroterapie
2670	Fabricarea de instrumente optice și echipamente fotografice
2680	Fabricarea suportilor magnetici și optici destinați înregistrărilor
2711	Fabricarea motoarelor, generatoarelor și transformatoarelor electrice
2712	Fabricarea aparatelor de distribuție și control a electricității
2720	Fabricarea de acumulatori și baterii
2731	Fabricarea de cabluri cu fibră optică
2732	Fabricarea altor fire și cabluri electrice și electronice
2733	Fabricarea dispozitivelor de conexiune pentru fire și cabluri electrice și electronice
2740	Fabricarea de echipamente electrice de iluminat
2751	Fabricarea de aparate electrocasnice
2752	Fabricarea de echipamente casnicenelectrice
2790	Fabricarea altor echipamente electrice
2811	Fabricarea de motoare și turbine (cu excepția celor pentru avioane, autovehicule și motociclete.)
2812	Fabricarea de motoare hidraulice
2813	Fabricarea de pompe și compresoare
2814	Fabricarea de articole de robinetărie
2815	Fabricarea lagărelor, angrenajelor, cutiilor de viteză și a elementelor mecanice de transmisie
2821	Fabricarea cuptoarelor, furnalelor și arzătoarelor
2822	Fabricarea echipamentelor de ridicat și manipulat
2823	Fabricarea mașinilor și echipamentelor de birou (exclusiv fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice)
2824	Fabricarea mașinilor-unelte portabile acționate electric
2825	Fabricarea echipamentelor de ventilație și frigorifice, exclusiv a echipamentelor de uz casnic
2829	Fabricarea altor mașini și utilaje de utilizare generală n.c.a.
2830	Fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatare forestiere
2841	Fabricarea utilajelor și a mașinilor-unelte pentru prelucrarea metalului
2849	Fabricarea altor mașini-unelte n.c.a.
2891	Fabricarea utilajelor pentru metalurgie
2892	Fabricarea utilajelor pentru extracție și construcții
2893	Fabricarea utilajelor pentru prelucrarea produselor alimentare, băuturilor și tutunului
2894	Fabricarea utilajelor pentru industria textilă, a îmbrăcăminte și a pielăriei
2895	Fabricarea utilajelor pentru industria hârtiei și cartonului
2896	Fabricarea utilajelor pentru prelucrarea maselor plastice și a cauciucului
2899	Fabricarea altor mașini și utilaje specifice n.c.a.
2910	Fabricarea autovehiculelor de transport rutier
2920	Producția de caroserii pentru autovehicule; fabricarea de remorci și semiremorci
2931	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
2932	Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule
3011	Construcția de nave și structuri plutitoare
3012	Construcția de ambarcațiuni sportive și de agrement

3020	Fabricarea materialului rulant
3091	Fabricarea de motociclete
3092	Fabricarea de biciclete și de vehicule pentru invalizi
3099	Fabricarea altor mijloace de transport n.c.a.
3101	Fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine
3102	Fabricarea de mobilă pentru bucătării
3103	Fabricarea de saltele și somiere
3109	Fabricarea de mobilă n.c.a.
3211	Bateria monedelor
3212	Fabricarea bijuteriilor și articolelor similare din metale și pietre prețioase
3213	Fabricarea imitațiilor de bijuterii și articole similare
3220	Fabricarea instrumentelor muzicale
3230	Fabricarea articolelor pentru sport
3240	Fabricarea jocurilor și jucăriilor
3250	Fabricarea de dispozitive, aparate și instrumente medicale stomatologice
3291	Fabricarea măturilor și periilor
3299	Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a.
3311	Repararea articolelor fabricate din metal
3312	Repararea mașinilor
3313	Repararea echipamentelor electronice și optice
3314	Repararea echipamentelor electrice
3315	Repararea și întreținerea navelor și bărcilor
3316	Repararea și întreținerea aeronavelor și navelor spațiale
3317	Repararea și întreținerea altor echipamentelor de transport n.c.a.
3319	Repararea altor echipamente
3320	Instalarea mașinilor și echipamentelor industriale
	SECȚIUNEA D - PRODUCȚIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT
3511	Producția de energie electrică
3512	Transportul energiei electrice
3513	Distribuția energiei electrice
3514	Comercializarea energiei electrice
3521	Producția gazelor
3522	Distribuția combustibililor gazoși, prin conducte
3523	Comercializarea combustibililor gazoși, prin conducte
3530	Furnizarea de abur și aer condiționat
	SECȚIUNEA E - DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE
3600	Captarea, tratarea și distribuția apei
3700	Colectarea și epurarea apelor uzate
3811	Colectarea deșeurilor nepericuloase
3812	Colectarea deșeurilor periculoase
3821	Tratarea și eliminarea deșeurilor nepericuloase
3822	Tratarea și eliminarea deșeurilor periculoase
3831	Demontarea (dezasamblarea) mașinilor și a echipamentelor scoase din uz pentru recuperarea materialelor

3832	Recuperarea materialelor reciclabile sortate
3900	Activități și servicii de decontaminare
	SECȚIUNEA F - CONSTRUCȚII
4110	Dezvoltare (promovare) imobiliară
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale
4211	Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor
4212	Lucrări de construcții a căilor ferate de suprafață și subterane
4213	Construcția de poduri și tuneluri
4221	Lucrări de construcții a proiectelor utilitare pentru fluide
4222	Lucrări de construcții a proiectelor utilitare pentru electricitate și telecomunicații
4291	Construcții hidrotehnice
4299	Lucrări de construcții a altor proiecte ingineresti n.c.a.
4311	Lucrări de demolare a construcțiilor
4312	Lucrări de pregătire a terenului
4313	Lucrări de foraj și sondaj pentru construcții
4321	Lucrări de instalații electrice
4322	Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat
4329	Alte lucrări de instalații pentru construcții
4331	Lucrări de ipsoserie
4332	Lucrări de tâmplărie și dulgherie
4333	Lucrări de pardosire și placare a pereților
4334	Lucrări de vopsitorie, zugrăveli și montări de geamuri
4339	Alte lucrări de finisare
4391	Lucrări de învelitori, șarpante și terase la construcții
4399	Alte lucrări speciale de construcții n.c.a.
	SECȚIUNEA G - COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR
4520	Întreținerea și repararea autovehiculelor
	SECȚIUNEA H - TRANSPORT ȘI DEPOZITARE
4910	Transporturi interurbane de călători pe calea ferată
4920	Transporturi de marfă pe calea ferată
4931	Transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători
4932	Transporturi cu taxiuri
4939	Alte transporturi terestre de călători n.c.a.
4941	Transporturi rutiere de mărfuri
4942	Servicii de mutare
4950	Transporturi prin conducte
5010	Transporturi maritime și costiere de pasageri
5020	Transporturi maritime și costiere de marfă
5030	Transportul de pasageri pe căi navigabile interioare
5040	Transportul de mărfuri pe căi navigabile interioare
5110	Transporturi aeriene de pasageri
5121	Transporturi aeriene de marfă
5122	Transporturi spațiale
5210	Depozitări
5221	Activități de servicii anexe pentru transporturi terestre

5222	Activități de servicii anexe transporturilor pe apă
5223	Activități de servicii anexe transporturilor aeriene
5224	Manipulări
5229	Alte activități anexe transporturilor
5310	Activități poștale desfășurate sub obligativitatea serviciului universal
5320	Activități poștale desfășurate sub obligativitatea serviciului universal
	SECȚIUNEA I - HOTELURI ȘI RESTAURANTE
5621	Activități de alimentație (catering) pentru evenimente
5629	Alte servicii de alimentație n.c.a.
	SECȚIUNEA J - INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII
5811	Activități de editare a cărților
5812	Activități de editare de ghiduri, compendii, liste de adrese și similare
5813	Activități de editare a ziarelor
5814	Activități de editare a revistelor și periodicelor
5819	Alte activități de editare
5821	Activități de editare a jocurilor de calculator
5829	Activități de editare a altor produse software
5911	Activități de producție cinematografică, video și de programe de televiziune
5912	Activități post-producție cinematografică, video și de programe de televiziune
5913	Activități de distribuție a filmelor cinematografice, video și a programelor de televiziune
5914	Proiecția de filme cinematografice
5920	Activități de realizare a înregistrărilor audio și activități de editare muzicală
6010	Activități de difuzare a programelor de radio
6020	Activități de difuzare a programelor de televiziune
6110	Activități de telecomunicații prin rețele cu cablu
6120	Activități de telecomunicații prin rețele fără cablu (exclusiv prin satelit)
6130	Activități de telecomunicații prin satelit
6190	Alte activități de telecomunicații
6201	Activități de realizare a soft-ului la comandă (software orientat client)
6202	Activități de consultanță în tehnologia informației
6203	Activități de management (gestiune și exploatare) a mijloacelor de calcul
6209	Alte activități de servicii privind tehnologia informației
6311	Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe
6312	Activități ale portalurilor web
6391	Activități ale agențiilor de știri
6399	Alte activități de servicii informaționale n.c.a.
	SECȚIUNEA M - ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE
6910	Activități juridice
6920	Activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal
7010	Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate
7021	Activități de consultanță în domeniul relațiilor publice și al comunicării
7022	Activități de consultanță pentru afaceri și management
	Activități de arhitectură și inginerie; activități de testări și analiză tehnică
7111	Activități de arhitectură
7112	Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea

7120	Activități de testări și analize tehnice
7211	Cercetare-dezvoltare în biotehnologie
7219	Cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie
7220	Cercetare-dezvoltare în științe sociale și umaniste
7311	Activități ale agențiilor de publicitate
7312	Servicii de reprezentare media
7320	Activități de studiere a pieței și de sondare a opiniei publice
7410	Activități de design specializat
7420	Activități fotografice
7430	Activități de traducere scrisă și orală (interpreți)
7490	Alte activități profesionale, științifice și tehnice n.c.a.
7500	Activități veterinare
	SECȚIUNEA N - ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPT
7810	Activități ale agențiilor de plasare a forței de muncă
7820	Activități de contractare, pe baze temporare, a personalului
7830	Servicii de furnizare și management a forței de muncă
7911	Activități ale agențiilor turistice
7912	Activități ale tur-operatorilor
7990	Alte servicii de rezervare și asistență turistică
8010	Activități de protecție și gardă
8020	Activități de servicii privind sistemele de securizare
8030	Activități de investigații
8110	Activități de servicii suport combinate
8121	Activități generale de curățenie a cladirilor
8122	Activități specializate de curățenie
8129	Alte activități de curățenie
8130	Activități de întreținere peisagistică
8211	Activități combinate de secretariat
8219	Activități de fotocopiere, de pregătire a documentelor și alte activități specializate de secretariat
8220	Activități ale centrelor de intermediere telefonică (call center)
8230	Activități de organizare a expozițiilor, târgurilor și congreselor
8291	Activități ale agențiilor de colectare și a birourilor (oficiilor) de raportare a creditului
8292	Activități de ambalare
8299	Alte activități de servicii suport pentru întreprinderi n.c.a.
	SECȚIUNEA Q - SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ
8610	Activități de asistență spitalicească
8621	Activități de asistență medicală generală
8622	Activități de asistență medicală specializată
8623	Activități de asistență stomatologică
8690	Alte activități referitoare la sănătatea umană
8710	Activități ale centrelor de îngrijire medicală
8720	Activități ale centrelor de recuperare psihică și de dezintoxicare, exclusiv spitale
8730	Activități ale căminelor de bătrâni și ale căminelor pentru persoane aflate în incapacitate de a se îngriji singure

8790	Alte activități de asistență socială, cu cazare n.c.a.
8810	Activități de asistență socială, fără cazare, pentru bătrâni și pentru persoane aflate în incapacitate de a se îngriji singure
8891	Activități de îngrijire zilnică pentru copii
8899	Alte activități de asistență socială fără cazare, n.c.a.
	SECȚIUNEA R - ACTIVITĂȚI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE
9001	Activități de interpretare artistică(spectacole)
9002	Activități suport pentru interpretare artistică(spectacole)
9004	Activități de gestionare a sălilor de spectacole
9101	Activități ale bibliotecilor și arhivelor
9102	Activități ale muzeelor
9103	Gestionarea monumentelor, clădirilor istorice și a altor obiective de interes turistic
	SECȚIUNEA S - ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII
9511	Repararea calculatoarelor și a echipamentelor periferice
9512	Repararea echipamentelor de comunicații
9521	Repararea aparatelor electronice de uz casnic
9522	Repararea aparatelor electronice de uz gospodăresc și a echipamentelor pentru casa și grădină
9523	Repararea încălțămintei și a articolelor din piele
9524	Repararea mobilei și a furniturilor casnice
9525	Repararea ceasurilor și a bijuteriilor
9529	Repararea articolelor de uz personal și gospodăresc n.c.a.
9601	Spălarea și curățarea (uscată) articolelor textile și a produselor din blană
9602	Coafură și alte activități de înfrumusețare
9603	Activități de pompe funebre și similare
9604	Activități de întreținere corporală
9609	Alte activități de servicii n.c.a.